

Zakonca Pavšar: Vsak film je kot njun otrok

Str. 22-23

Šolska prehrana ali kako hranimo svojo prihodnost

Str. 12-13

Ponikva gostila 20. srečanje kmetov iz vse države Str. 9

novi tednik 78 let

Tednik za Savinjsko regijo / št. 41 / Leto 78 / 12. oktober 2023 / Cena 3,50 EUR / www.novitednik.si

Žalec je bil konec tedna gasilsko središče Slovenije

Prejšnji konec tedna je Žalec zavzelo več kot pet tisoč gasilcev od blizu in daleč. V domu II. slovenskega tabora je bil osrednji kongres Gasilske zveze Slovenije, ki ga ta krovna gasilska organizacija pripravi vsakih pet let. Gasilci so na njem izvolili novo vodstvo zveze in ob tem pripravili vrsto spremljevalnih dejavnosti. Ena osrednjih je bila v soboto po ulicah Žalca zagotovo parada gasilcev, ki je bila prava paša za oči. Str. 2-3

Foto: Nik Jarh

V Vodnikovi nekoč dijaki, v prihodnje študenti Str. 6

Ocenjena škoda po poplavih Str. 8

TV SPORED

NATAŠA GAVRANIČ
»Ob vabilu nisem dolgo razmišljala.«

STOP SPORED

Salome
»Ko so odšli zadnji gosti, sem jih dobila.«

iro Todovski: V stoenki GTL 55 poslušali glasbo od Ljubljane do Skopja

ZADETKI

»Najbolj grozno je bilo, ko so se v hišo začeli zaletavati veliki predmeti, ki jih je s seboj nosila Savinja. Najprej je bil to kombi, nato so butali v hišo še gromozanski hlodi, ki so bile nedaleč od naše hiše spravljene ob bližnjem podjetju.«

Marija Ana Cajner, poplavljenka iz Rečice ob Savinji

»Vse je v redu, ko imamo pametne, zdrave otroke. Ko imamo drugačne, je zelo pomembno, kakšen je svetovalni delavec v šoli in kakšno je vodstvo.«

Mateja Zorko Pavšar, svetovalna delavka in avtorica knjige Šepet metulja

»Smernice so navodila, ki jih poskušamo upoštevati, kolikor lahko. A če bi to počeli striktno, otroci teh obrokov sploh ne bi jedli. Rešitev vidim v osveščanju staršev.«

Darja Šarman, organizatorica šolske prehrane v OŠ Hruševac

»Pomagajo tudi malenkosti. Če starejši sosed odnesemo smeti, bo to za nas malenkost, njej pa bo zelo veliko pomenilo.«

Andrej Cvernjak, vodja skupine prostovoljcev Udar-nik

»Igrali smo po združnih domovih, v dvoranah, od koder smo včasih morali najprej znositi ven koruzo ali cement, da smo lahko nastopali.«

Branko Dobravc, glasbenik, igralec in pisec

Na kongresu Gasilske zveze Slovenije izvolili novo vodstvo

Na ulicah Žalca je bila v soboto gasilska parada s pet tisoč gasilci ne le iz Slovenije, temveč tudi iz sosednjih držav – Avstrije, Nemčije, Madžarske, Hrvaške, Srbije, Slovaške in Češke.

Žalec je bil konec tedna gasilsko središče Slovenije

Vajeni smo, da je Žalec hmelnjarsko središče države, a ta konec tedna ni bilo čisto tako. Zavzelo ga je več kot pet tisoč gasilcev od blizu in daleč. V Domu II. slovenskega tabora Žalec je bil osrednji kongres Gasilske zveze Slovenije, ki ga ta krovna gasilska organizacija pripravi vsakih pet let. Gasilci so na njem izvolili novo vodstvo zveze in ob tem pripravili vrsto spremljevalnih dejavnosti. Ena osrednjih je bila v soboto po ulicah Žalca zagotovo parada gasilcev, ki je bila prava paša za oči.

ŠPELA OŽIR

Predsednik Gasilske zveze Slovenije bo še naprej **Jan-ko Cerkvenik** iz Šentjurja. Poveljnik zveze je postal **Zvonko Glažar** iz Hajdine, ki je na tem mestu nasledil Francija Petka. Cerkvenik je med prednostne naloge uvrstil medgeneracijski dialog in posodobitev opreme z novi-

mi tehnologijami, kar naj bi v gasilske vrste pritegnilo več mladih. Vedno večji izziv po njegovih besedah bodo tudi podnebne razmere. »Ob 20 tisoč posredovanjih na leto smo gasilci vpeti še v velike nesreče, zato upam, da bo država znala porazdeliti našo obremenitev tudi med druge

službe v sistemu zaščite in reševanja,« je izpostavil Cerkvenik.

Po ulicah Žalca

Kongres Gasilske zveze Žalec je vsakih pet let in je sestavljen iz dveh dni. Prvi del je bil tudi tokrat namenjen plenarnemu delu kongresa, na katerem so gasilci poročali o delu v preteklem mandatnem obdobju, razpravljali o prihodnjih programskih usmeritvah in izvolili nove organe. Sledil je še slavnostni del kongresa. Na ulicah Žalca je bila v soboto gasilska parada s pet tisoč gasilci ne le iz Slovenije, temveč tudi iz sosednjih držav – Avstrije, Nemčije, Madžarske, Hrvaške, Srbije, Slovaške in Češke. Mimohod je sestavljalo

več ešalonov, ki so odkorakali na atletski stadion na svečano prireditev, kjer so jih nagovorili župan Občine Žalec **Jan-ko Kos**, predsednik gasilske zveze **Janko Cerkvenik** ter minister za obrambo **Marjan Šarec**.

»Znižali smo davke«

Slednji je v nagovoru poudaril, da so slovenski gasilci v petih letih od zadnjega kongresa veliko naredili. Soočili so se z ukrepanjem in reševanjem ob velikih naravnih nesrečah, lani s požarom na Krasu, letos z največjimi poplavam do-

»Ob 20 tisoč posredovanjih na leto smo gasilci vpeti še v velike nesreče, zato upam, da bo država znala porazdeliti našo obremenitev tudi med druge službe v sistemu zaščite in reševanja,« je izpostavil Cerkvenik.

Odvrkli veje v Voglajno: malomarno in neustrezno!

Pretekli teden so občani v Celju v Voglajni vzdolž Kosove ulice opazili več odvrženega vejevja. Istočasno je na tem delu koncesionar Nivo Eko izvajal košnjo nabrežine reke. »Tako se ne vzdržuje, ves čas imamo težave na tem delu Voglajne, kjer so nabrežine pogosto zaraščene, tudi njihov zunanji del,« so nam sporočili zaskrbljeni krajan. Ti so bili celo poplavljeni zaradi meteornih voda ob silovitem neurju leta 2017, zato so toliko bolj pozorni na okolico Voglajne.

Druga težava, ki jo lahko odvrženo vejevje povzroči

ob neurjih, je, da ga voda odnese do mostu pri železniški postaji, za katerega je znano, da naj bi bil prenizek in je tveganje zastoja nanosa ter poplavljanja ali poškodovanja mostu še toliko večje. Fotografije vejevja v Voglajni, ki so nam jih poslali krajan, smo posredovali Direkciji RS za vode in pristojne med drugim vprašali, ali je z njih razvidno, da je reka očiščena pravilno ...

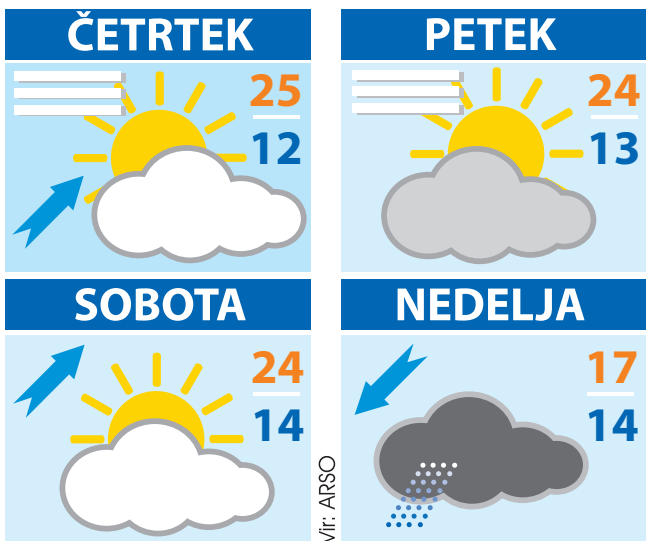
»Neustrezno!«

»S fotografij je razvidno, da je bilo grmovje ustrezno odstranjeno, vendar je treba iz struge odstraniti neustrezno

odloženo vejevje, k čemur je izvajalec rečne nadzorne službe že pozval lastnika priobalnega zemljišča,« so nam odgovorili iz direkcije in dodali, da za vejevje, odloženo v reko, ni krivo podjetje Nivo Eko. »Koncesionar Nivo Eko na širšem območju naselja trenutno res izvaja vzdrževanje vodne infrastrukture s košnjo. Izvaja tudi rečni nadzor, v okviru katerega je bilo ugotovljeno, da sta podjetji, ki sta v priobalnem pasu, na tem območju odstranili grmovje in ga neustrezno odložili v vodotok. Podjetji sta bili že pozvani, naj iz struge vejevje odstranita. Pri tem po-

jasnujemo, da 100. člen Zakona o vodah dolžnosti nala-ga tudi lastnikom ali drugim posestnikom vodnega ali priobalnega zemljišča, in sicer morajo zagotavljati košnjo in odstranjevanje prekomerne zarasti na bregovih, odstranjevanje plavja, odpadkov in drugih opuščenih ali odvrženih predmetov ter snovi z vodnih in s priobalnih zemljišč ob vodah drugega reda,« še dodajajo v direkciji. O tem, za kateri podjetji, ki naj bi vejevje odvrkli v Voglajno in sta na tem območju, gre, direkcija ni sporočila.

Krajan sicer odgovorom pristojnih ne verjamejo po-

»V organizacijo smo vložili veliko dela. Samo v petek in soboto je bilo na prireditvi prisotnih več kot 450 ljudi, ki smo skrbeli za organizacijo. Priprave na ta dogodek smo začeli že več kot leto prej,« je povedal Uroš Žibret.

Na kongresu so podelili najvišje priznanje v gasilstvu, priznanje Matevža Haceta. Prejel ga je **Boris Lambizer**, dosedanji poveljnik Savinjsko-šaleške regije in podžupan Občine Šoštanj.

Stojijo (z desne) predsednik Gasilske zveze Slovenije Janko Cerkvenik, poveljnik zveze Zvonko Glažar, minister za obrambo Marjan Šarec, župan Občine Žalec Janko Kos.

slej. »Slovensko gasilstvo je s civilno zaščito in Slovensko vojsko svoje delo spet opravilo odlično,« je povedal Šarec. Zagotovil je, da se bodo na ministrstvu za obrambo in v upravi za zaščito in reševanje še naprej trudili za razvoj in opremljenost gasilstva ter za dobro sodelovanje z Gasilsko zvezo Slovenije. »Znižali smo davek na dodano vrednost za gasilska vozila in opremo, kmalu bomo uredili zavarovanja, povrnitev

intervencijskih stroškov je v teku,« je še izpostavil minister.

Predsednica prepozna

Prisotne bi morala nagovoriti predsednica države **Nataša Pirc Musar**, a se s službene poti v Portu na Portugalskem zaradi tehničnih težav letala ni vrnila pra-

vočasno. Govor je v njenem imenu prebrala njena svetovalka za nacionalno varnost **Nataša Dolenc**. »Gasilstvo predstavlja posebno vezivo, ki povezuje ljudi različnih generacij, lokalne skupnosti in udejanja vrednote, kot so socialni čut, humanitarnost, nesebična pomoč, solidarnost in požrtvovalnost. Ne krepi le požarne varno-

»Slovensko gasilstvo je s civilno zaščito in Slovensko vojsko svoje delo spet opravilo odlično,« je povedal Šarec.

sti, ampak tudi temeljne vrednote naše družbe – solidarnost,« je povedala.

Ob tem je opozorila tudi na pomembnost odgovornega ravnanja do okolja in osveščanja o nujnosti reševanja podnebne problematike. Izrazila je tudi veselje, ker Gasilska zveza Slovenije in gasilska društva veliko pozornosti namenjajo mladim

generacijam ter jih vzgajajo v duhu humanitarnega poslanstva ter odgovornega ravnanja do okolja.

Velik organizacijski zalogaj

Organizacija tako velikega gasilskega dogodka zagotovo ni mačji kašelj. Tokrat so vanjo zagrizli člani Gasilske zveze Žalec. »Vanjo smo vložili veliko dela. Samo v petek in soboto je bilo na prireditvi prisotnih več kot 450 ljudi, ki

smo skrbeli za organizacijo. Priprave na ta dogodek smo začeli že več kot leto prej. Na zaključnem delu v soboto je bilo v paradi več kot pet tisoč gasilcev, na tribuni so bili prisotni visoki gostje na čelu z ministrom za obrambo,« je poveljnik Gasilskega poveljstva občine Žalec povedal **Uroš Žibret**, sicer ob letošnjem občinskem prazniku tudi prejemnik zahvale Občine Žalec.

Foto: Nik Jarh

polnoma, so nam dejali: »Kdorkoli je tako odvrzel veje v Voglajno, je resnično brez vesti in nemaren, še posebej

glede na to, kaj se je zgodilo avgusta, ko so nas zajele ujme. Bi bilo pa dobro, da bi direkcija s svojimi predstavniki

ki večkrat na terenu preverjala stanje,« še dodajajo.

SŠol
Foto: osebni arhiv bralca

Nova poslovna stavba
podjetja Edit

Brat in sestra Alen Lesjak in Ajda Lesjak Tomanič sta druga generacija v družinskem podjetju Edit, ki se že več kot trideset let ukvarja z veleprodajo pakirnega materiala. Alen je v podjetju od leta 2007, Ajda od leta 2019.

Podjetje Edit se je iz Braslovč preselilo na Polzelo

V novih prostorih z novim zagonom

Na seznam podjetij na Celjskem, ki so v zadnjem času svojo dejavnost preselila iz ene občine v drugo, se je letos vpisala tudi družba Edit. Dve desetletji je bila v Podvrhu pri Braslovčah. Od letos deluje na Polzeli, kjer ima na območju nekdanje tovarne Garant skladiščne prostore in novo upravno stavbo, ki jo je uradno odprla prejšnji teden. Tri hektarje velik kompleks z nekaj stavbami je kupila pred šestimi leti in zanj plačala 1,2 milijona evrov. Najprej je leta 2020 začela obnavljati 10 tisoč kvadratnih metrov velike skladiščne prostore, leto kasneje je začela graditi še poslovno stavbo. Edit se ukvarja z veleprodajo pakirnega materiala za varovanje izdelkov ter v manjšem obsegu tudi s prodajo pakirnih strojev.

JANJA INTIHAR

Edit je družinsko podjetje, leta 1990 ga je ustanovil danes žal že pokojni Dušan Lesjak. Začel je v domači garaži in bil nekaj časa edini zaposleni. Občasno mu je pri delu pomagala žena Vlasta. Sčasoma je za potrebe podjetja preuredil staro domačijo, ki je kmalu postala pretesna, zato je leta 2003 kupil večje poslovne in skladiščne prostore v Braslovčah. Takrat se je tudi začelo povečevati število zaposlenih. Raslo je tudi podjetje, ki je najprej v svojem prodajnem programu imelo le folijo za ovijanje palet, zaradi potreb na trgu pa se je število izdelkov iz leta v leto povečevalo.

Danes ima Edit na svojem seznamu že 700 izdelkov in približno 1.500 stalnih kupcev. Posluje zelo dobro in je v svoji dejavnosti eno najbolj specializiranih podjetij v Sloveniji. Enaindvajset zaposlenih je lani ustvarilo 14,3 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje. Večkrat se je uvrstil med petdeset najboljših malih podjetij v državi, je tudi član evropskega interesnega združenja Pack Synergy, v katerem je 25

vidilnih ponudnikov pakirnih materialov in embalaže.

Zaradi nenehne rasti, ki je bila v zadnjem desetletju vsako leto od 10- do 20-odstotna, so tudi prostori v Braslovčah postali pretesni. »Želeli smo se

Alen Lesjak: »V Sloveniji je več podjetij, ki se ukvarjajo z enako dejavnostjo kot mi, zato se je treba ves čas truditi. Nikakor ne smeš zaspiti. Ves čas se moraš prilagajati kupcem, ki so vedno bolj zahtevni. Njihova pričakovanja glede podpore, cen in hitrosti dostave so povsem drugačna kot pred petnajstimi leti. Želijo vse in takoj. Morda ne bi bilo slabo, če bi stopili kakšen korak nazaj. Sicer pa to velja za celotno družbo. Na vseh področjih preveč hitimo, nihče ni pripravljen malo počakati.«

širiti, a se nismo imeli kam,« odločitev o nakupu treh hektarjev velikega kompleksa s proizvodno halo in skladiščem na območju propadle polzelske tovarne pohištva pojasnjuje **Ajda Lesjak Tomanič**, ki vodi podjetje z bratom **Alenom Lesjakom**. Stavbe nekdanje tovarne so bile do-

trajane, zato je bilo treba kar nekaj časa in tudi denarja, da so skladišča obnovili in poslovno stavbo postavili na novo. Skladiščnih prostorov v Braslovčah niso prodali. Trenutno v njih brezplačno »gostujeta« dve podjetji, ki ju je prizadela poplava, kasneje jih bodo oddajali v najem.

Pakirni material in tudi stroji

Alen Lesjak poudarja, da so za uspešno zgodbo, ki jo je v treh desetletjih napisalo podjetje, zaslužni predvsem zaposleni. »Če jih ne bi bilo, tudi nas danes ne bi bilo,« pravi. Seveda je k uspehu veliko prispeval tudi njihov način dela. »Naši dolgoletni poslovni partnerji pravijo, da nas imajo

prodajo. Njegovi dobavitelji so večinoma iz Evropske unije, nekaj materiala nabavlja tudi drugod po svetu. Za en izdelek imajo v podjetju več različnih dobaviteljev, saj si ne smejo privoščiti, pravi Ajda Lesjak Tomanič, da katerega izdelek ne bi imeli na zalogi. Tako kot mnoga podjetja, ki so odvisna od uvoza materiala, so se v času korone in zaradi vojne v Ukrajini soočili z manjšimi težavami pri nabavi, a so vse uspešno rešili.

Poleg pakirnega materiala Edit prodaja tudi pakirne stroje, s čimer ustvari le približno pet odstotkov prihodkov. »Pakirni stroji so bolj nekakšna dodana vrednost. Tako za nas kot za naše kupce, ki jim tudi svetujemo, kaj kupiti, da bi bil njihov proizvodni proces čim bolj učinkovit. Za stroje jim nudimo tudi servis,« pojasnjuje Alen Lesjak.

Najpomembnejši domači kupci

Edit na tujih trgih ustvari le približno šest odstotkov prihodkov. Ta delež želi v prihodnjih letih povečati, a ne za vsako ceno, pravita direktorja. »Tako kot vsa podjetja tudi mi želimo povečati izvoz, vendar to ni naš glavni cilj. V Sloveniji imamo veliko poslovnih partnerjev, s katerimi sodelujemo že zelo dolgo, in ti so za nas najpomembnejši,« poudarja Ajda Lesjak Tomanič. Alen Lesjak dodaja, da bi bila večja prodaja na tujih trgih, gre predvsem za države nekdanje Jugoslavije, mogoča le z ustanavljanjem hčerinskih družb in s postavljanjem skladišč, o čemer pa ne razmišljajo.

Prav tako zaenkrat ne razmišljajo o lastni proizvodnji. Ukvarjajo se sicer z dodelavo materiala, ki ga nabavljajo drugod, izdelka, ki bi ga proizvajali sami, pa v svojih poslovnih načrtih še nimajo. Je razlog prevelika zasičenost trga s pakirnim materialom in bi bili zato težko konkurenčni? Ajda Lesjak Tomanič priznava, da je na trgu res velika ponudba tovrstnih izdelkov, ampak za kakšnega novega bi se zagotovo še našel prostor.

Plastika včasih boljša izbira

Direktorja Edita pravita, da so se v zadnjih desetih, petnajstih letih zelo spremenile ponudba njihovih izdelkov in zahteve kupcev. Včasih je bilo le nekaj vrst folij za ovijanje palet, ki so še vedno njihov najpomembnejši prodajni izdelek. »Zdaj je izdelkov za pakiranje že veliko, v zadnjem času jih je vedno več tudi okolju prijaznih. Vedno bolj se tudi v naši dejavnosti uporabljata besedi bio in eko. A se mi zdi, da pri tem nekoliko pretiravamo, morda tudi zaradi pritiska nekaterih lobi-jev. Prav je, da so izdelki, ki so namenjeni končnemu uporabniku, iz naravnih materialov. Drugače je v industriji, ki folijo in podobne materiale ločuje in je mogoča njihova 100-odstotna reciklaža. Podjetja zato po mojem mnenju niso največji onesnaževalci. Včasih je plastika celo boljša izbira. Tudi pri nas zbiramo odpadno plastiko in ko se je nabere za tono ali dve, jo odpeljemo v Dinos, kjer jo reciklirajo,« pojasnjuje Alen Lesjak.

Tudi Edit ima v svoji ponudbi zelo veliko izdelkov, ki imajo oznako eko ali bio in so torej okolju prijazni. Podjetja se zanje zanimajo, a se nakup večinoma pri tem ustavi. Razlog so visoke cene, pravi Ajda Lesjak Tomanič. »Dokler država ali Evropska unija ne

bosta določili cen okolju prijaznih pakirnih materialov, jih podjetja ne bodo kupovala,« je prepričana.

Združili nove in stare čase

Alen Lesjak pričakuje, da bo podjetje letos imelo podobne poslovne rezultate kot lani, prihodki od prodaje bodo morda nekoliko nižji. Cene materialov so letos nižje, pravi. Lani so narasle zaradi vojne v Ukrajini in ker je bil na trgu prisoten strah pred pomanjkanjem, je bilo povpraševanje večje, saj so si mnogi želeli narediti zalogo. Drugi razlog za nižje prihodke sta ohlajanje gospodarstva in z njim povezana manjša poraba.

V Editu ne razkrivajo, koliko jih je stala selitev v drugi kraj. »Vsekakor manj, kot če bi vse, kar imamo zdaj na Polzeli, delali na novo. Skladišča, ki merijo 10 tisoč kvadratnih metrov, smo samo prenovili, upravno stavbo, ki ima 700 kvadratnih metrov, smo postavili na novo. Obdržali smo le nekaj stebrov prejšnje zgradbe, da smo nekako ohranili del stare tovarne ter s tem združili nove čase in zgodovino,« pravi Alen Lesjak.

Novi poslovni in skladiščni prostori bodo podjetju zagotovilo omogočili marsikaj, kar mu prostori v Braslovčah niso. Tudi voljo, da dela še bolje? »Ves čas delamo dobro, volje nam nikoli ne zmanjka. Imeli smo le premalo prostora, ne samo za opravljanje naše dejavnosti, ampak tudi za nove zaposlitve. V Braslovčah nismo imeli več kje sedeti,« odgovarja Ajda Lesjak Tomanič.

V Editu že ves čas svoj razvoj financirajo sami. »Nekaj smo privarčevali, zato nam za naložbo v nove prostore ni bilo treba najeti večjih posojil. Zelo sem vesel, da je tako. Počutimo se bolj varno in tudi občutek, da nikomur nisi nič dolžan, je dober,« poudarja Alen Lesjak.

Foto: Andraž Purg

Znana je nova lestvica sto najhitreje rastočih podjetij v savinjski regiji

Največja gazela je Gorenje, najmanjša Skopec

Kmalu bo znano, katero podjetje je glede na rast in uspešnost poslovanja v zadnjih petih letih najboljša gazela v državi. Regijski zmagovalci so že znani. Iz savinjsko-zasavske regije se bo za ta naziv, ki ima v poslovnem svetu veliko veljavo, letos potegovalo podjetje Metalia iz Trbovelj, ki se že tri desetletja ukvarja s prevozom razsutih in sipkih tovorov. Med nominiranci sta bili še družbi Vodotehnik iz Žalca in Skitti iz Izlake. Na vrhu lestvice sto najhitreje rastočih podjetij v savinjsko-zasavski regiji je konjiška družba SC Kompoziti.

JANJA INTIHAR

Po dolgem času je v savinjsko-zasavski regiji naziv najboljše gazele dobilo podjetje iz Zasavja. V časopisni hiši Dnevnik, ki že 23 let organizira projekt Gazela, so namreč »zaradi metodologije izbora« umetno ustvarili savinjsko-zasavsko regijo. Doslej so večinoma zmagovale hitro rastoče družbe iz savinjske regije, kjer je gazel tudi največ in so bile zelo uspešne tudi na državnih

izborih. Lani je bilo za najboljšo gazelo v savinjsko-zasavski regiji in tudi v državi izbrano podjetje Pišek – Vitli Krpan iz Šmarja pri Jelšah.

Največ gazel v Celju

Na regijski lestvici je tudi letos med sto najhitreje rastočimi podjetji največ celjskih, kar je glede na število gospodarskih družb v občini tudi razumljivo. Lani je bilo celjskih podjetij

20, letos jih je 24. Zanimivo je, da se kljub tolikšnemu številu zelo redko uvrščajo med tri najboljše. Celjanom sledijo podjetja iz žalske občine, ki ima letos 12 gazel, na tretjem mestu so podjetja iz občine Rogaška Slatina, kjer se je na lestvico uvrstilo osem gazel. Četrte so Slovenske Konjice s sedmimi gazelami, peta je občina Velenje s petimi gazelemi. V večini drugih občin imajo tokrat po eno podjetje, ki ga zaznamuje hitra rast, brez gazel so občine Vitanje, Zreče, Dobje, Dobrna, Gornji Grad, Kozje, Rečica ob Savinji in Tabor.

Hitro rastejo tudi veliki

Največji podjetji na lestvici sta Gorenje, ki je lani imelo 2,2 milijarde evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je 173

odstotkov več kot leta 2017, in celjski trgovec z elektriko Ece, ki je v petih letih zabeležil približno takšno rast kot velenjski proizvajalec gospodinjskih aparatov in je lani ustvaril 338 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje. Glede na veliko rast cen električne energije tolikšna rast ne preseneča. Gorenje je na lestvici na 54. mestu, Ece je sedem mest nižje.

Od večjih podjetij so med gazelami še Gic Gradnje, Sip, Kronoterm, Uniforest, RGP, Firšt, Rakan in Hermi. Najmanjše na lestvici je celjsko podjetje Skopec, ki se ukvarja s kurirsko dejavnostjo. Lani je ustvarilo 1,1 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje. Med letoma 2017 in 2022 je svoje prihodke povečalo za 120 odstotkov in se uvrstilo na 93. mesto.

Prihodke povečali za enajstkrat

Tako kot vsa leta doslej tudi letošnje stotnijo savinjskih gazel večinoma sestavljajo družinska podjetja.

Na vrhu lestvice je podjetje SC Kompoziti iz Slovenskih Konjic, ki proizvaja izdelke iz plastičnih mas in je v letih od 2017 do 2022 čiste prihodke od prodaje povečalo za kar enajstkrat. Za desetkrat je v zadnjih petih letih prihodke povečalo podjetje Gradnje Marguč, prav tako iz Slovenskih Konjic. Na tretjem mestu je proizvajalec betonskih armatur Rakan iz Celja, ki je od leta 2017 do lani, ko je imel malo več kot 19 milijonov evrov prihodkov, zrasel za 727 odstotkov. Sledi mu družba Šeško iz Nove Cerkve, ki se ukvarja s kovinarsko dejavnostjo in je v petih letih svoje prihodke, ki

so lani znašali 16,7 milijona evrov, povečala za malo več kot sedemkrat. Na petem mestu je še eno celjsko podjetje, ki je veliko rast ustvarilo zaradi drage električne energije. Gre za podjetje Sol Navitas, ki se ukvarja z nameščanjem sončnih elektrarn. Leta 2008 so ga ustanovili menedžerji Celjskega sejma, danes je v lasti družine Pangerl in Roberta Otorepca. Sol Navitas je lani imel 8,5 milijona evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je 556 odstotkov več kot leta 2017.

Med podjetji, ki so v zadnjih petih letih zabeležila indeks rasti, višji od 400, so še GT Trans, KO Marguč, Echo Instruments in Logistika Pušnik iz Slovenskih Konjic, Navig in Jaken iz Šoštanja, Profi iz Žalca, Neno Kop iz Celja, DKLES iz Luč, Kronoterm iz Braslovč in Firšt iz Velenja.

Še eno priznanje za Kronotermovo inovativnost

Podjetje Kronoterm je prejelo prestižno priznanje na področju energetske učinkovitosti in trajnostnega razvoja. Švica, ki velja za izjemno okoljsko osveščeno državo, je njegovo sanitarno toplotno črpalko Eco uvrstila na prvo mesto med vsemi preizkušenimi sanitarnimi toplotnimi črpalkami evropskih ponudnikov.

V Kronotermu pravijo, da je priznanje, ki jim ga je podelilo ugledno švicarsko združenje TSC, pomemben mejnik za njihovo podjetje. Združenje TSC ima v

javnosti veliko zaupanje. V reviji, namenjeni njegovim članom, je Kronotermovo sanitarno toplotno črpalko Eco predstavilo kot vodilno po učinkovitosti med petimi izbranimi testiranimi modeli iz celotne Evrope. »To priznanje ne predstavlja zgolj dosežka podjetja Kronoterm, temveč potrjuje njegovo predanost razvoju naprednih in okolju prijaznih tehnologij. Sledimo viziji trajnostnega razvoja, ki združuje inovativne pristope, tehnološki napredek in skrb za okolje,« so sporočili iz pod-

jetja in poudarili, da tudi ta črpalka izraža njihovo zavezanost k ustvarjanju bolj trajnostnega sveta.

Sanitarne toplotne črpalke so izjemno učinkovite in stroškovno ugodne za pripravo tople vode v stanovanjskih prostorih, pojasnjujejo v Kronotermu. Gre za inovativno tehnologijo, ki izkorišča zrak za energijsko varčno ogrevanje vode, s čimer zmanjšuje porabo energije ter prispeva k zmanjšanju stroškov in manj obremenjuje okolje.

JJ

Saša regija pričakuje hitrejšo sanacijo

Člani upravnega odbora Savinjsko-šaleške gospodarske zbornice so opozorili na ključne probleme pri obnovi regije in njenega gospodarstva po poplavi ter na pomanjkanje informacij o načrtovanih rokih in dejavnostih, ki jih pričakujejo od vlade. Zavzeli so se za vzpostavitev koordinacije med Gospodarsko zbornico Slovenije, Savinjsko-šaleško gospodarsko zbornico, Razvojno agencijo Saša ter župani.

Direktor zbornice Rok Plankelj je sicer pozdravil hiter odziv vlade po poplavi, a je opozoril na to, da bo obnova dolgotrajna. Zanj bo potreben usklajen pristop z jasno opredelitvijo časovnice in finančnega okvirja. Pri

tem je izrazil zaskrbljenost, da bi vlada prizadeto gospodarstvo še dodatno obremenila.

Člani upravnega odbora zbornice, med katerimi so tudi predstavniki KLS Ljubno, družbe BSH Hišni aparati ter nekaterih drugih podjetij, ki jih je ujma najbolj prizadela, so se zavzeli za čimprejšnjo organizacijo dovolj velikega števila tehničnih pisarn na terenu. V njih naj bi sodelovali tudi lokalni gospodarstveniki. Spomnili so, da je od poslovanja njihovih podjetij odvisnih približno 5 tisoč delovnih mest. Pozvali so k plačilu že opravljenih storitev, saj nekateri izvajalci za izvedena dela še niso dobili denarja, ter opozorili na težave z odvozom smeti. Ob

tem so izpostavili, da je potreben sprejem nacionalnega programa protipoplavne ureditve slovenskih voda za zaščito urbanih območij. Država mora zagotoviti denar tako za financiranje intervencijskih kot dolgoročnih ukrepov.

Seje se je udeležila tudi generalna direktorica GZS Vesna Nahtigal, ki je kot enega ključnih ukrepov navedla sprejem in izvedbo državnega prostorskega načrta, predvsem za Spodnjo Savinjsko dolino. Opozorila je tudi, da je treba postopke javnih naročil poenostaviti ter oblikovati enotni cenik za obnovitvena dela, s čimer bi preprečili oderuške cene tako na državni kot lokalni ravni.

JJ

Prišli, odšli

V zadnjih tednih se je v podjetjih na Celjskem zgodilo nekaj kadrovskih sprememb. Gre za družbe, ki so v lasti tujih korporacij in v katerih so zamenjave na vrhu bolj pogoste kot v podjetjih v slovenski lasti.

V vodstvu Steklarne Rogaška ni več Jima Walsha, ki je bil po prihodu v Rogaško Slatino leta 2013 najprej pol leta predsednik uprave, nato do septembra letos prokurist družbe. Walsh je zdaj svetovalec v mednarodni korporaciji Fiskars Group, ki je lastnica steklarne od leta 2015. Zadnji slovenski direktor v steklarni je bil Davor Šenijski, ki je podjetje vodil do prihoda britansko-irske skupine WWRD v lasti ameriškega zasebnega sklada KPS Capital Partners, ki je potem celotno

skupino in z njo tudi Steklar- no Rogaška prodal Fincem.

Dve leti po upokojitvi Zdenka Zanoškega je vodstvo celjske tovarne Tastepoint spet postalo mednarodno »mešano« in je zdaj v celoti žensko. Namesto Roberta Gerarda Andersona je lastnica, ameriška multinacionalka IFF, za direktorico družbe imenovala Tatjano Šoštarčič. V vodstvu kot še ena direktorica ostaja Gina Vekua, ki je v IFF zaposlena že več kot 11 let, prej je delala v Moskvi, na direktorskem položaju v Celju je od leta 2021. Tastepoint, nekdanji Etol, je del ameriške multinacionalke od leta 2018, pred tem je bil šest let v lasti izraelskega Frutaroma. Tatjana Šoštarčič je v preteklosti kot finančnica delala v Skupini Aktiva, povezana je bila

tudi s pomursko proizvajal- ko eteričnih olj iz rožmarina Vitivo, ki jo je Frutarom Etol pred devetimi leti kupil od Factor banke.

Kadrovske spremembe so bile tudi v družbi Scandstick, ki v Celju deluje od leta 2017. Takrat je istoimenska švedska družba kupila prostore propadlega Aera Copy in v njih obudila izdelovanje samolepilnih laminatov, ki jih za proizvodnjo samolepilnih nalepk rabi tiskarska industrija. Vodstvo celjskega Scandsticka je sicer še vedno večinoma švedsko, po novem je v njem tudi Nataša Sara Hartner, ki je doslej kot vodja kadrovske in pravne službe izkušnje nabirala že v družbah Paloma, Tam Europe in Mariborska livarna.

JJ

Kronotermovo sanitarno toplotno črpalko so v Švici uvrstili na prvo mesto med tovrstnimi črpalkami evropskih ponudnikov. (Foto: arhiv podjetja Kronoterm)

CELJE – Mestni svetniki soglašali s prodajo stavbe v Vodnikovi ulici

Nekoč dijaki, v prihodnje študenti

Celjski svetniki so se na nedavni seji strinjali, da Mestna občina Celje proda stavbo nekdanje Ekonomske šole Celje s pripadajočim zemljiščem Fakulteti za logistiko Univerze v Mariboru.

TATJANA CVIRN

S tem bo več let prazna stavba v Vodnikovi ulici 10 končno dobila novo vsebino.

Mestna občina Celje je stavbo šole pred leti pridobila z menjalno pogodbo z državo. Poleg te stavbe je takrat pridobila še Kajuhov dom in telovadnico šole. Fakulteta namerava kupiti stavbo nekdanje ekonomske šole za približno 1,5 milijona evrov. Ob prenovi Kajuhovega doma v bližini nekdanje ekonomske šole bo to območje dobilo novo podobo in prispevalo k oživljanju mestnega jedra.

Manj, kot je bilo ocenjeno

Novjši del stavbe bo po načrtih Univerze v Mariboru namenjen študentom. V njem bo osem predavalnic. Starejši del je predviden za strokovne službe fakultete, dekanat, knjižnico ... Fakulteta namerava izkoristiti tudi podstrešje in klet, pri zunanji podobi stavb pa ne bo večjih sprememb.

Ocenjena vrednost nepremičnine znaša 1,7 milijona evrov, a takšna kupnina za fakulteto oziroma univerzo ni bila sprejemljiva, ampak je ponudila

1,595 milijona evrov, pri čemer bi Mestna občina Celje plačala dvo odstotni davek na promet nepremičnin. Občina lahko v skladu z zakonom premoženje proda ali ga zamenja pod ocenjeno vrednostjo, če je kupec pravna oseba javnega prava, ki ne opravlja gospodarske dejavnosti, in če pogodbeni vrednost ni več kot 20 odstotkov nižja od ocenjene vrednosti. Vsi ti pogoji so bili v tem primeru izpolnjeni in zato so se mestni svetniki strinjali s prodajo. Občina bo fakulteti tudi podelila brezplačno služnostno pravico za dostop do stavbe.

Ker nekdanja telovadnica ekonomske šole v pogodbi ni zajeta, je svetnico **Bredo Arnšek** (CŽL) zanimalo, kaj namerava občina z njo. Kot je povedal župan **Matija Kovač**, fakulteta stavbe ne potrebuje in je v prihodnje predvidena za prodajo, očitno za športne namene, saj v njej že nekaj časa uspešno deluje gimnastična šola.

Posledice poplav

V uvodu seje je mestni svet z minuto molka počastil spo-

Stavba nekdanje ekonomske šole v Vodnikovi ulici že nekaj let sameva. V prihodnje naj bi v njej delovala fakulteta za logistiko, ki ima zdaj prostore ob Mariborski cesti. (Foto: Andraž Purg)

min na Miloša Rovšnika, pred časom preminulega nekdanjega podžupana, mestnega svetnika in predsednika Nogometnega kluba Celje.

Župan Matija Kovač je nato svetnike seznanil s škodo po poletnih neurjih in poplavih v občini. Prijavljenih škodnih primerov po neurjih je bilo za 2,5 milijona evrov, od tega na javni občinski infrastrukturi

približno 733 tisoč evrov. Po poplavih 4. avgusta je bilo prijavljene škode za več kot 12 milijonov evrov, pri čemer je ta na javni občinski infrastrukturi znašala več kot 3,2 milijona evrov. Kot je napovedal župan, bo Mestna občina Celje na podlagi teh podatkov pripravila rebalans občinskega proračuna, ki ga bo mestni svet obravnaval na novembrski seji.

Zaradi posledic nedavnih poplav, ki so poškodovale poslovne prostor, skladišča in stanovanja, so svetniki soglašali z oprostitvijo plačila nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč za 17 stanovalcev in podjetij na območju Medloga. Skupna višina nadomestila znaša malo več kot 33 tisoč evrov.

Svetniki so sprejeli tudi odlok o občinskem podrobnem

prostorskem načrtu Otok 1, ki predvideva gradnjo in prenovu nekaterih stavb na tem območju med Trubarjevo, Čopovo in Jurčičevo ulico ter Savinjo. V načrtih so gradnja večstanovanjske stavbe (vila blok), preoblikovanje trgovske stavbe s stanovanjskimi površinami in z garažo, gradnja oskrbovanih stanovanj in nove transformatorske postaje.

Zbledeli prehodi in nevarna šolska pot

CELJE – Pešačenje otrok v šolo je sicer zanje zelo zdravo, a na nekaterih šolskih poteh so lahko ti učenci bolj ogroženi od svojih vrstnikov, ki se v šolo pripeljejo z avtom ali avtobusom. Na eno manj varnih poti je opozorila bralka z Ostrožnega, ki pravi, da za otroke, ki iz tega naselja hodijo v OŠ Lava, na cesti manjkajo označeni prehodi za pešce oziroma so ti že tako zbledeli, da se jih slabo vidi. Pred začetkom pouka niso bili obnovljeni tako kot marsikje drugje po Celju. Vprašanja smo naslovili na Mestno občino Celje, kjer se z vsemi opozorili bralke ne strinjajo.

Pot je po njenem mnenju nevarna za otroke, ki hodijo v šolo z območja nad gasilskim domom na Ostrožnem. Pri tamkajšnji avtobusni postaji ni prehoda za pešce, medtem ko je tisti pri gasilskem domu slabo označen. »Avtomobili se hitro pripeljejo po Gasilski ulici navzdol in po

mojem prepričanju bi moral biti tam urejen še kakšen dodaten znak, morda ovira na tleh, ki zmanjšuje hitrost.« V občini menijo, da je omenjeni prehod pri gasilskem domu ustrezno označen, in so prepričani, da vozniki upoštevajo omejitve hitrosti. Na občini namreč navajajo: »Vozila pri-

peljejo po hribu iz Gasilske ulice z območja omejene hitrosti (cona 30 km/h). Prehod je na križišču Gasilske ulice s prednostno cesto (Cesta na Ostrožno), na katerem morajo vozniki hitrost vožnje ustrezno prilagoditi oziroma se pred vključevanjem v glavno prometno smer ustaviti.«

Veje zakrile znak

Po mnenju bralke je slabo urejeno že območje nekoliko od omenjenega prehoda, in sicer na stiku Gasilske ulice in Ceste II. grupe odredov, kjer je tudi avtobusna postaja, prehod za pešce pa ni. Na zelenici je opazila trikotni znak o šolski

poti, čeprav tam ne ustavlja šolski avtobus. Gre za t. i. troznak šolska pot. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je te znake letos razdelil osnovnim šolam v MOC in te so jih postavile po lastni presoji in v skladu z načrti šolskih poti.

V OŠ Lava, kjer so znak postavili, pravijo, da je namenjen le opozorilu voznikom, da je v bližini šolska pot in da naj bodo bolj pazljivi. »Znak ne rešuje težav, ki jih omenja gospa,« poudarjajo. V šoli so zato tudi sami na osnovi pobude bralke naslovili vlogo na občinski oddelek za okolje in prostor, naj uredi problematiko te šolske poti.

Bralka opozarja še na drugo problematično točko na tej poti, to je prehod za pešce pri poslovno-gostinski stavbi ob Cesti na Ostrožno. »Ta je že čisto zbledel, znake, ki opozarjajo na prehod, prekrivajo veje drevesa. Vsak dan grem večkrat po tej poti s psom in

Je pot res dovolj varna? Znaka na desni se ne vidi, prehod je zbledel. (Foto: TB)

avtomobili zelo redko ustavijo na prehodu,« ugotavlja.

V občini pravijo, da so pred začetkom novega šolskega leta tudi letos ob pregledu šolskih okolišev naročili obnovo talne prometne signalizacije. Na omenjeni cesti je pooblaščen vzdrževalec občinskih cest,

podjetje Vo-ka Celje, doslej očitno še ni prenovil, zato je občina naročila, naj zadevo nemudoma preveri in uredi. Enako mora nadzirati, da zelenje in vejevje dreves ne ovirata vidnosti prometne signalizacije, preglednost cestnih priključkov in podobno. TC

Zbledel prehod na Cesti na Ostrožno, kjer hodijo otroci v šolo na Lavo. (Foto: Andraž Purg)

Igrišče prenovili s skupnimi močmi

CELJE – Otroci iz Šmartnega v Rožni dolini imajo pri tamkajšnji podružnični osnovni šoli na voljo obnovljeno otroško igrišče. Uredili sta ga Mestna občina Celje in krajevna skupnost.

Za razliko od prejšnjega, kjer so imeli na voljo le starejše igralo, peskovnik in gugalnico,

je prenovljeno igrišče sodobno, zaščiteno je z varnostno podlago, na njem so tobogan, gugalnici, leseno plezalo, lesen mostiček, peskovnik in hiška. Mestna občina Celje je zagotovila malo več kot deset tisoč evrov, krajevna skupnost malo manj kot 2.300 evrov, donatorji so prispevali štiri tisoč evrov.

Gradbena dela je izvajalo javno podjetje Zelenice. Pri delu so prostovoljno pomagali člani domačega gasilskega društva, predstavniki sveta krajevne skupnosti in nekateri starši otrok, ki obiskujejo tamkajšnji vrtec in podružnično šolo.

TC

LAŠKO – Načrtovane projekte nameravajo dokončati kljub visokim stroškom zaradi poplav

Ujme krojijo občinske finance

Neurja, ki so občino Laško prizadela v maju in juniju, ter poplave v avgustu so botrovali popravkom letošnjega proračuna, posledicam poplav se morajo v občinski upravi prilagajati tudi pri pripravi proračuna za prihodnje leto. Občinski svetniki so na zadnji seji tako potrdili drugi letošnji rebalans ter v prvi obravnavi predlog proračuna za leto 2024. Seznanili so se tudi s poročilom o avgustovski poplavi, ki je v občini Laško povzročila visoko škodo. Župan je ob tem opozoril, da morajo biti protipoplavni ukrepi izvedeni celostno na celotnem porečju Savinje, saj v nasprotnem primeru ne bodo prinesli želenih učinkov.

BOJANA AVGUŠTINČIČ

Skupna škoda po poplavi je v občini Laško ocenjena na 11,7 milijona evrov, intervencijski stroški so znašali približno 770 tisoč evrov. Poplavljenih je bilo približno 150 zgradb, štirje hektarji površin, 12 kilometrov cest, 7 kilometrov kanalizacije, sprožilo se je 16 plazov. Škoda je največja na stanovanjskem, cestnem, komunalnem in gospodarskem področju. Najbolj prizadete so bile krajevne skupnosti Laško, Rimske Toplice in Marija Gradec. V Breznem so morali izseliti pet oseb, zaradi hudih poškodb stavbe verjetno za stalno. Laško je bilo tri dni prometno nedostopno iz vseh strani. Po glavni cesti je tekla Savinja, neprevozne so bile ceste proti Celju, Rimskim Toplicam, Marija Gradcu in Jurkloštru. Ekipa so bile med

4. in 6. avgustom ves čas na terenu, sodelovalo je približno 150 gasilcev in 30 delavcev Komunalne Laško ter nekaj izvajalcev z gradbeno mehanizacijo. S temi podatki je svetnike seznanil poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Laško **Bojan Špiler**. Svetniki so se strinjali, da je sistem posredovanja ob poplavah v občini deloval učinkovito in da je bilo delo dobro opravljeno. Župan **Marko Šantej** se je zahvalil štabu civilne zaščite, gasilcem, policiji, gospodarstvenikom, humanitarnim organizacijam in vsem drugim, ki so pomagali v posredovanju ob poplavah ter pri odpravi posledic. Poudaril je, da je ključno, da se čim prej izvedejo načrtovani protipoplavni ukrepi in da morajo biti ti na porečju Savinje izvedeni

Laško je bilo tri dni prometno nedostopno iz vseh strani. Po glavni cesti je tekla Savinja, neprevozne so bile ceste proti Celju, Rimskim Toplicam, Marija Gradcu in Jurkloštru. (Foto: Boris Vrahec)

celostno. »Delni ukrepi ne rešujejo težave. Edina rešitev je, da se lotimo porečja Savinje v celoti, od Zgornje Savinjske doline do njenega izliva v Savo v Zidanem Mostu. Če bodo ukrepi izvedeni samo v njenem zgornjem toku, bo to razmere v Laškem kvečjemu še poslabšalo,« je opozoril. V svetniški skupini Mlada moč občine Laško (MMOL) so se odločili, da bodo sejnino tokratne seje namenili prizadetim občanom v poplavah, ter k temu pozvali tudi druge svetnike.

Avgust spremenil načrte

Poplave in drugo burno poletno vremensko dogajanje so vplivali tudi na letošnji občinski proračun ter na načrtovanje finančnih prihodkov in odhodkov za prihodnje leto. Vremenske nevšečnosti so namreč povzročile veliko interventnih stroškov predvsem na gospodarski javni infrastrukturi, zlasti pri obnovi makadamskih odsekov cest. Pri odpravi posledic škode je občina odvi-

snala tudi od državne pomoči. »Najnujnejših del se bomo lotili še letos, drugih v prihodnjih letih,« je dejal župan. Prihodki v predlogu drugega popravka letošnjega proračuna znašajo 26,6 milijona evrov in so glede na prvi popravek proračuna višji za 300 tisoč evrov. Predvideni odhodki v višini 27,3 milijona evrov so glede na prvi rebalans nižji za približno 1,4 milijona evrov. Načrtovana zadolžitev pri bankah v višini 2,5 milijona evrov letos ne bo potrebna, je bilo mogoče sli-

šati na seji, saj se je izvajanje nekaterih naložb zamaknilo v prihodnje leto.

Iskanje prihrankov

»Proračun za prihodnje leto bi bil precej drugačen, če ne bi bilo letošnjega avgusta. Iskati bomo morali prihranke na vseh področjih,« je dejal župan Marko Šantej. »Pri njegovi pripravi nas je vodilo to, da moramo kljub obsežni sanaciji po poplavi končati tudi vse projekte, ki jih izvajamo in se sofinancirajo iz državnih ali evropskih virov.« To so gradnja kanalizacijskega omrežja, dokončanje športne dvorane v Rimskih Toplicah, prizidek k zdravstvenemu domu v Laškem, energetske obnove javnih zgradb in namestitev fotovoltaike ...

Prihodki v predlogu proračuna za leto 2024 so predvideni v višini približno 24 milijonov evrov in so glede na sprejeto spremembo proračuna za letos nižji za dva milijona evrov. Odhodki, ki v predlogu znašajo 28,5 milijona evrov, so v primerjavi s sprejetim načrtom za leto 2023 nižji za približno četrto milijona evrov. Načrtovana zadolžitev pri bankah v višini 3,65 milijona evrov je predvidena v primeru uresničitve vseh predvidenih razvojnih projektov. V odboru za gospodarstvo so opozorili na velik razkorak med načrtovanimi prihodki in odhodki za leto 2024 ter predlagali, da pripravljavci proračuna do njegove druge obravnave prevetrijjo stroškovni in prihodkovni del občinskih financ.

Naziv častni občan Občine Laško bo letos prejel dr. Rafael Cajhen. Ob 90-letnici, ki jo je praznoval marca letos, so mu na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani, kjer je bil dolga leta profesor, pripravili poseben dogodek. (Foto: Občina Laško)

Dobili novega častnega občana

LAŠKO – Občinski svetniki so na zadnji seji potrdili letošnje prejemnike najvišjih občinskih priznanj. Občina Laško bo dobila tudi novega častnega občana. Ta laskavi naziv si bo prihodnji mesec nadel zaslužni profesor dr. Rafael Cajhen, nestor slovenske regulacijske tehnike. Najčastnejše priznanje občine bo prejel za izjemno življenjsko delo na znanstvenem, izobraževalnem in gospodarskem področju.

Kot strokovnjak za teorijo in tehnologijo regulacij, energetske elektronike in elektronska krmilja v močnostni elektroniki je dr. Rafael Cajhen sodeloval s tujimi in

z domačimi inštituti in podjetji. Izumil je univerzalni tranzistorski regulator in tranzistorske krmilne naprave za šestfazne usmernike, tiristorski sistem za vzbujanje sinhronih električnih generatorjev tovarne Rade Končar v Zagrebu in še več drugih naprav. Pomembno je tudi njegovo pedagoško delo. Napisal je več kot sto strokovnih in znanstvenih del, od tega več knjig in učbenikov. Njegovo delo je tudi knjiga Nogomet v Laškem.

Na slovesnosti ob občinskem prazniku, 7. novembra, bo župan Marko Šantej podelil še dva zlata grba, tri srebrne in dva bronasta. Z zlatim bosta nagrajena **Ivan**

Medved za življenjsko delo na kulturnem področju in **Laška pihalna godba** za dolgoletno uspešno delo na glasbenem področju. Srebrne grbe bodo prejeli **Silvester Brumec** za prispevek k razvoju košarke v Laškem, **Franč Šolar** za dolgoletno predano delo na področju čebelarstva in **Jelka Kapun** za predano delo na kulturnem, humanitarnem in vzgojno-izobraževalnem področju. Bronasti priznanji bosta šli v roke prizadevni ekološki kmetovalki **Katarini Očko** ter lastnikom **Gostišča Čarter** za dolgoletno uspešno delo na področju gostinstva in turistične dejavnosti.

BA

Za večjo kakovost bivanja

LAŠKO – Največji letošnji projekt v občini je gradnja več kot štiri milijone evrov vredne kanalizacije, ki jo v višini približno 2,7 milijona evrov sofinancira Evropska unija iz Kohezijskega sklada. Gradnja je razdeljena v več sklopov, za večino je Občina Laško podpisala pogodbo s podjetjem AGM Nemec, pri gradnji sodeluje tudi podjetje Hidroplanum. Na več odsekih so dela že končana, v celoti bodo do konca leta.

Tako je že zgrajeno kanalizacijsko omrežje na območju Marija Gradca in Radobelj, kjer je na cestišču tudi že nova as-

faltna prevleka. Izvedena so tudi dela na območju Lahomška, tam bodo cestišče v teh dneh še asfaltirali. Na drugih območjih (Taborje, Kopitarjeva, Čopova in Šercerjeva ulica, Rožnik ter Strmca) se gradnja postopoma končuje. Dela pospešeno izvajajo na Strmci, kjer so na terenu kar tri ekipe, pravi župan Občine Laško **Marko Šantej**. »Na teh območjih so zaradi del še vedno občasni obvozi, potrebne so tudi prilagoditve šolskih prevozov. Načrtujemo, da bo tako še v oktobru in delu novembra. Nato bo ponovno vzpostavljen običajen režim

šolskih prevozov,« pojasnjuje župan in občane prosi za razumevanje.

Z gradnjo približno šest kilometrov nove ločene kanalizacije, štirih črpališč in razbremenilnika bo urejena komunalna infrastruktura, s katero bodo v občini izboljšali kakovost bivanja občanov. Po gradnji kanalizacije bo na ustrezno čiščenje komunalnih odpadnih vod dodatno priključenih 430 prebivalcev občine. S tem bodo v laški občini dosegli 93-odstotno priključenost občanov na kanalizacijo.

BA

Kanalizacijo gradijo v več delih širšega območja Laškega, najboljše dela opravljajo v naselju Strmca. (Foto: BA)

ŽALEC – Dobrobit starejših je družbena odgovornost

Srečanje in druženje sta najboljša spodbuda

Minuli četrtek so se v avli Doma II. slovenskega tabora že tradicionalno zbrali stanovalci Doma Nine Pokorn Grmovje, Doma upokojencev Polzela, varovanci VDC Muc iz Braslovč ter člani Medobčinskega Društva Sožitje Žalec. Na druženju sicer ni bilo stanovalcev Doma upokojencev Franca Salamona Trbovlje – enote Prebold in stanovalcev Zavoda sv. Rafaela Vransko, vsi prisotni pa so tam bili z mislijo, da je v družbi lepše.

EVA RUDMAN

Ob popoldanskih urah so se stanovalci, varovanci in člani družili ob prijetni glasbi skupine Ubrane strune na prireditvi Medobčinske splošne knjižnice Žalec. Nasmehi na njihovih obrazih so potrdili, da osrednje geslo srečanja – »Ko spregovori srce, zmore glava in zmorejo roke« – res drži. Na odru so se zvrstili tudi nastopi stanovalcev in varovancev, predstavile so se knjižničarke, ki v domovih in centrih prostovoljno berejo stanovalcem, s prisotnimi so se na srečanju družili tudi podžupan Občine Prebold **Branko Verk** in županja Občine Vransko **Nataša Juhart**, podžupan Občine Polzela

Igor Pungartnik, podžupanja Občine Žalec **Tanja Basle**, direktor Doma Nine Pokorn **Tomaž Lenart** in direktorica Doma upokojencev Polzela **Eva Lenko**.

Čeprav je užitek opazovati nasmejane obraze starostnikov, je javnost v zadnjih tednih razburilo nekaj zgodb iz tujine in Slovenije o skrajno neprimernem in kaznivem ravnanju nekaterih zaposlenih s starostniki v domovih za starejše. Javnost se je zgrozila, vsak je imel v mislih svojega člana družine, ki ga zaupa nekemu zavodu z mislijo, da se tam počuti sprejeto in varno. Kako takšne zgodbe doživljajo vodilni Doma Nine Pokorn

Grmovje in Doma upokojencev Polzela?

Ključen je pristen odnos

Da v Domu Nine Pokorn Grmovje ostro obsojajo vsako nasilje, je jasen direktor Tomaž Lenart: »Naš koncept dela temelji na t. i. kulturi usklajenega odnosa. Gre za human pristop pri delu, kjer je na prvem mestu pristen odnos med

stanovalcem in zaposlenim. V »partnerskem odnosu« načrtujeta potek življenja glede na socialne in zdravstvene potrebe posameznega stanovalca ter izražene želje. Vsi naši zaposleni so šli skozi izobraževalni proces dela, imamo zapisan »kompetenčni model« ter oblikovane vrednote, predvsem pa šteje srce posameznika, ki se je izoblikovalo skozi vzgojo in izobraževalni sistem.«

Starostniki se tradicionalnega vsakoletnega srečanja veselijo. (Foto: Nik Jarh)

Podobno stališče zavzema tudi direktorica Doma upokojencev Polzela Eva Jenko, ki prav tako poudarja ničelno toleranco do kakršnega koli nasilja: »Delo poteka timsko, delavci so za svoje delo strokovno usposobljeni in ga opravljajo v skladu s svojimi znanji. Zaposleni imajo s svojimi vodji redna srečanja, kjer se še dodatno seznanjajo, kako pomembno je, da imamo do starostnikov še posebej strpen in spoštljiv odnos.«

Zagotavljanje kadra ni splošna težava?

V Domu Nine Pokorn Grmovje imajo težave tako z ohranjanjem obstoječega kot s pridobivanjem novega kadra, pravi Lenart: »Veliko težavo imamo pri pridobivanju kadra za delo v kuhinji ter bolničar-

jev. Naš dom izvaja tudi storitev pomoč na domu za štiri občine in se prav tako srečujemo s pomanjkanjem socialnih oskrbovalk. Potrebe v domačem okolju so velike, žal je na voljo vedno manj oseb, ki bi bile pripravljene izvajati delo socialne oskrbovalke.«

Nekoliko drugačno je stanje v Domu upokojencev Polzela, kjer kadrovske stiske trenutno ne občutijo. To pripisujejo več predhodno sprejetim potezam ter po besedah Lenkove splošnemu zadovoljstvu na delovnem mestu: »Uspelo nam je pritegniti tudi kader, ki nadomešča odsotne delavce. Že v preteklosti smo napotili delavce na izobraževanje, predvsem na področju pridobivanja NPK socialni oskrbovalec, prav tako izvajamo interna in eksterna izobraževanja in usposabljanja. Trudimo se, da bi delavcem omogočili varne pogoje dela in da bi se pri nas dobro počutili.«

Tako je pred Domom upokojencev Polzela trenutno bolj prijeten izziv, uresničitev katerega bo velik doprinos stanovalcem: »Dom upokojencev Polzela je sredi izvajanja naložbe, s katero bomo pridobili prizidek k domu. Naložba je vredna več kot 5,5 milijona evrov, z njo bomo zagotovili bivalni standard za naše stanovalce. V prizidku bodo dvo- in enoposteljne sobe, skupno 54 mest. To nikakor ne pomeni povečanja zmogljivosti obstoječega doma, ki bo še vedno ponujal 224 mest.«

Kje je škoda največ?

SAVINJSKA DOLINA – Znale so uradne ocene škode po letošnjih avgustovskih poplavih. Savinjska regija je med najbolj prizadetimi. Največ škode je povodenj na podlagi uradnih ocen, ki so jih občine vnašale v sistem Ajda, povzročila v občini Ljubno ob Savinji (104 milijone evrov). Sledijo občine Nazarje (100 milijonov evrov), Rečica ob Savinji (95 milijonov evrov) in Luče (91 milijonov evrov). Nekateri župani ob tem opozarjajo, da so lahko stroški obnove bistveno višji od stroškov ocenjene škode.

Zbiranje podatkov v starelem in neprilagojenem sistemu Ajda, v katerega so vnašali podatke o škodi, je bilo po poročanju Večera za mnoge manjše občine velik zalogaj. Celjska občina, ki v teh poplavih ni utrpela večje škode, je manjšima občinama Gornji Grad in Braslovče celo pomagala tako, da jima je za 14 dni »posodila« svoje uslužbenke.

Kje so montažne hiše?

Zagotovo je najhuje tam, kjer so družine ostale brez strehe nad glavo. Na Ljubnem ob Savinji je največ škode v naseljih Trbiž in Rastke. Tam si bo moralo življenje povsem na novo ustvariti trinajst družin. »Trudimo se, da bi najprej njim omogočili možnosti gradnje oziroma nakupa drugih hiš, da bi lahko začele ustvarjati na novo, ker je njihovo psihično stanje iz

dneva v dan težje. Vsi bi radi nekaj počeli, vsi bi radi nekaj ustvarjali. A jim ne moremo trenutno nič ponuditi,« je po poročanju Večera že ob obisku predsednice države Nataše Pirc Musar opozarjal župan Ljubnega **Franjo Naraločnik**. Občina je sicer pripravila spisek zemljišč, jih poslala soglasodajalcem, nekaj jih je že odgovorilo. Na tej točki so torej stvari trenutno obstale. Kaj naj ti občani storijo, se tako še vedno ne ve. »Kako

naj kupi parcelo? To so zelo hude situacije. Ljudje so vse vložili v svoje hiše, ki jih zdaj ni več ali so tako poškodovane, da v njih ne morejo ostati. Računam na izjave, ki so jih dali premier in ministri, da bo država zgradila montažne hiše. Občina naj bi poskrbela za zemljišča, z lastniki uredila menjave ali karkoli že, da bi ljudje lahko čim ugodneje prišli do zemljišč, država pa naj bi poskrbela za gradnjo. Upam, da te besede držijo. Ker v nasprotnem primeru ne vem, kako bo. Ljudje ne morejo sami postaviti novih hiš, občine pa tudi nimamo sredstev, da bi te hiše gradili,« je Naraločnik še povedal za Večer.

Skrbi jih struga Savinje

Veliko sivih las povzročajo tudi plazovi. »Na Poljani v občini Rečica ob Savinji se dobesedno trga hrib, a ni nikjer zraven vode. Velika kmetija z dvema stanovanjskima hišama in s kupom gospodarskih objektov je ogrožena,« je za Večer razmere opisala županja **Majda Potočnik**. Še bolj občane skrbi struga Savinje. »Ljudje so nestrpni. Na našem delu Savinje, ki sodi v Naturo 2000, je v strugi en sam bager. Sicer smo predlagali seznam izvajalcev, ki bi lahko pomagali pri čiščenju struge, a se niso kaj veliko zmenili. Menda bo oktobra eden od teh začel delati. Ljudje se bojijo. Ker če pride večje deževje, bomo spet postali veliko razlivno območje,« je za omenjen medij še opozorila Potočnikova.

ŠO

Z Almo tokrat v Laško

LAŠKO – Če so lani udeleženci prvega Alminega literarnega pohoda spoznavali njeno rojstno Celje, se povzpeli do hiše v Pečovniku, kjer je živel s svojo prijateljico **Theo Schreiber Gammelín**, in do pokopališča na Svetini, kjer je pokopana, bo letos pot vodila po Alminih literarnih poteh v Laškem in okolici.

Dogodek sta lani v okviru praznovanja rojstnega dne Alme M. Karlin zasnovala Tibor Hercigonja in Jerneja Jezernik, avtorica dveh biografij o Almi M. Karlin in prevajalka njenih knjig. Slednja je ob Zavodu Jnana Bhaki Prada Trust tokrat glavna organizatorka pohoda, ki se bo začel v soboto z zborom ob 9. uri pred Kulturnim centrom Laško.

Letos prevedeni Almini popotni dnevniki po domačih krajih kažejo, da so ji bile poti po Laškem in oklici še posebej pri srcu, zato se bodo udeleženci najprej sprehodili po mestu in se nato odpravili do cerkve sv. Mihaela nad Laškim, do Kuretnega in tamkajšnje cerkve sv. Katarine ter še do cerkve sv. Krištofa. Alenka Hren Medved iz OKC in Jerneja Jezernik bosta poskrbeli za literarni del pohoda, ki se bo končal v Hotelu Špica. TC

Viseči most dočakal obnovo

CELJE – Do predvidoma 27. oktobra bo zaprt **Levški oziroma viseči most v Medlogu**. Kot so sporočili iz Mestne občine Celje, bo javno podjetje Zelenice v tem času obnovilo pohodne površine mostu.

Dotrajane in zlomljene lesene deske so morali v zadnjem času že večkrat zamenjati, tokrat se bodo obnove pohodne površine lotili v celoti.

Viseči most je del priljubljene krožne sprehajalne poti ob Savinji. Že večkrat so se na družbenih omrežjih pojavili pozivi Celjanov k njegovi obnovi. Ob poplavih v avgustu so se vrstili tudi komentarji, da je most za sprehajalce nevaren, a so v Mestni občini Celje zatrdili, da brv za sprehajalce ne predstavlja nevarnosti. Vseeno so se odločili, da bodo pohodno površino mostu v celoti obnovili in s tem poskrbeli za večjo varnost sprehajalcev. BA

Levški viseči most bo zaradi vzdrževalnih del zaprt do konca oktobra. (Foto: BA)

ŠENTJUR – Ponikva gostila 20. srečanje kmetov iz vse države

Besede »mičejo«, zgledi vlečejo

Na Slomu pri Ponikvi, v rojstnem kraju blaženega Antona Martina Slomška, zavetnika kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva, je bilo minulo nedeljo tradicionalno, 20. vseslovensko srečanje kmetov, ki ga pripravlja Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZS). Predsednik zbornice Roman Žveglič je na slavnostni akademiji dejal, da slovenska politika kmetom otežuje delo. Zato želijo skupno oblikovanje zakonodaje, ki bo sprejemljiva za kmete in potrošnike ter bo izvedljiva v praksi.

TINA STRMČNIK

Za vodilno Slomškovo misel so člani organizacijskega odbora srečanja tokrat izbrali rek »Besede »mičejo«, zgledi vlečejo« in v središče letošnjega jubilejnega druženja postavili pomen tega, da kmetje povezano sodelujejo in z zgledom nadaljujejo delo svojih prednikov. Žveglič je dejal, da so se po letošnjih ujmah, ki so zajele velik del države, pokazali številni zgledi, ki so opozorili na pomen takojšnje pomoči. Tudi kmetje so bili med prvimi, ki so pomagali, kjer je le bilo možno. »Spomladi smo bili deležni očitkov, kako velike traktorje imamo. Po ujmah smo ravno zaradi teh lahko

nudili prvo pomoč – s svojo mehanizacijo smo reševali tudi otroke iz vrtcev in šol. Takrat očitkov o velikih traktorjih ni bilo.«

Evropa in kmetijstvo na preizkušnji

Po besedah Žvegliča je danes skupni duh Evrope na veliki preizkušnji, kmetijstvo, ki je jedro tega skupnega, je še toliko bolj v nezavidljivem položaju. Predsednik KGZS je dejal, da se kmetje soočajo z izjemnimi okoljskimi omejitvami glede uporabe sredstev za varstvo rastlin in glede gnojenja. Življenje jim greni tudi nenaklonjenost do

Udeleženci slavnostne akademije pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu

»Naš kmečki stan bo storil, kar mora. Ne obupujemo, še vedno orjemo in sejemo, saj je le tako možno upati na žetev. Želim si, da bi bile žetve obilne, tako v dobro kmetov kot v dobro potrošnikov. Ne moremo pristati zgolj na razvrednoteno vlogo hrane za preživetje. Slovenska hrana je bistveno več. Je dar, dostojanstvo, slovenska identiteta in pogoj za naš obstoj.«

živinoreje. »Predlogi so neži-
vljenjski, neložični, kratkovi-
dni in škodljivi za prihodnost
Evrope. Povzročijo lahko, da
bomo prešli od presežkov hra-

ne k pomanjkanju – k vzroku,
zaradi katerega je pravzaprav
nastala skupna kmetijska po-
litika. Zasnovana je bila, da bi
odpravila lakoto in da bi kme-

tu zagotovila primeren polo-
žaj. Tudi danes želimo kmetje
primeren standard. Pripravlje-
ni in sposobni smo pridelovati
hrano, a ne za vsako ceno.«

Opozoril je, da je v Slove-
niji veliko polkmetij, kjer se
dohodek iz službe še vedno
preliva v kmetijstvo. Medtem
ko starejše generacije to še
počnejo, mladi na to ne pri-
stajajo več. Poudaril je, da
za kmetijsko dejavnost pri-
čakujejo primeren zaslužek,
ki bo zagotavljal preživljanje
družine in razvoj njihovih
kmetij.

Bolj papeški od papeža?

Čeprav kmetom tudi dru-
god po Evropi ni lahko, imajo
slovenski kmetje še posebej
velike težave s politiko, ki
je po prepričanju zbornice
bolj papeška od papeža. V
KGZS so kritični, da predla-
gani zakoni, uredbe in drugi
pravni akti kmetijstvo večino-
ma omejujejo, a ne ponuja-
jo uporabnih in iznajdljivih
rešitev. Tako zbornica kot
druge kmetijske stanovske
organizacije od odločevalcev
pričakujejo, da bodo skupaj
oblikovali zakonodajo, ki bo
sprejemljiva za kmete in po-
trošnike ter bo izvedljiva v
praksi.

Foto: Andraž Purg

Končujejo gradnjo kanalizacije

ŠTORE – Malo manj kot sedem kilometrov novih kanalizacijskih vodov in 128 novih priključkov za gospodinjstva – to je rezultat sodelovanja Občine Štore v sklopu projekta Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju Savinje. V občini Vojnik so dela v sklopu tega projekta končali že februarja. V občini Celje izvajalca čaka še nekaj dela pri polaganju zaključnega sloja asfalta v Zagradu in Pečovniku.

»Vesel sem sodelovanja z Mestno občino Celje in Občino Vojnik. Dokazali smo, da znamo stopiti skupaj in uspešno izpeljati projekt,« je ob koncu projekta v občini Štore povedal tamkajšnji župan Miran Jurkošek. V Štorah so s sodelovanjem pri projektu pridobili malo manj kot sedem kilometrov kanalizacijskih vodov v naseljih Draga, Opoka, Prožinska vas, spodnje Štore, Lipa, Pečovje ter na območju nad Stolarno.

Naložba je bila vredna malo manj kot 2,1 milijona evrov.

Ob tem je občina na številnih odsekih obnovila vodovod, uredila javno razsvetlavo, razširila cestišče, položila robnike. V spodnjih Štorah je dogradila del pločnika ob državni cesti. Za omenjene izboljšave je namenila dodatnih 250 tisoč evrov. »Zaradi omenjenih izboljšav so vsa dela trajala nekoliko dlje. A mislim, da so bila smotrna,« je dejal Jurkošek. Vsem občanom se je zahvalil za potrpežljivost, saj je med obnovo nastajalo precej zastojev na glavni cesti Celje–Štore–Šentjur, potrebni so bili obvozi.

Nekaj dela jih še čaka

Izvajalci so na petih območjih v mestni občini Celje (MOC) že zgradili predvideno kanalizacijsko omrežje. Gre za 17 kilometrov novih kanalizacijskih cevi, 12 črpališč in 418 novih hišnih priključkov. Nekaj dela jih še čaka pri polaganju zaključnega sloja asfalta na območju Zagrada in Pečovnika. Celjski župan

Matija Kovač se je zahvalil za razumevanje občanov, ki so bili potrpežljivi med izvajanjem projekta, vrednega približno 4,7 milijona evrov. Ob tem je MOC iz proračuna za obnovo vodovodov namenila 1,5 milijona evrov, za ureditev Obrtne ceste pol milijona evrov, 700 tisoč evrov pa za ureditev odvodnjavanj in preplastitve cest.

Vojniški župan Branko Petre je povedal, da so tamkajšnji sklop novega kanalizacijskega omrežja v dolžini treh kilometrov končali že februarja. V sklopu naložbe, vredne 700 tisoč evrov, se je na omrežje priključilo 73 gospodinjstev. Občina načrtuje rešitev kanalizacijskih izzivov še v Gmajni in Socki, v Ivenici naj bi bila gradnja tovrstne infrastrukture končana v začetku naslednjega leta. TS

Celotna izvedba projekta Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju Savinje, namenjenega gradnji komunalne infrastrukture in zmanjševanju emisij v vode, je bila v investicijski dokumentaciji ocenjena na 9,1 milijona evrov. Za njegovo uresničitev bosta Republika Slovenija in Evropska unija iz sklada za regionalni razvoj prispevali približno 5,9 milijonov evrov. Skupno bo v sklopu celotne naložbe zgrajenih skoraj 27 tisoč kilometrov kanalizacijskih cevi, 16 črpališč in urejenih 608 novih priključkov. Na javno komunalno infrastrukturo se bo lahko navezalo nekaj manj kot 2200 prebivalcev občin Celje, Vojnik in Štore.

V občini Štore so za uporabo nove kanalizacijske infrastrukture že bila izdana tri uporabna dovoljenja, ponekod novosti še čakajo na prevzem.

Dijaški teden solidarnosti

CELJE – Minuli teden so dijaki Šolskega centra Celje posvetili solidarnosti in poskrbeli za številna dobra dela.

Že po avgustovskih poplavih so zbirali sredstva za sošolce na območjih, ki so utrpela največjo škodo. Tokrat so podarjali knjige in zbirali igrače za Vrtec Mozirje ter spoznavali pomen aktivnega državljanstva in različnih oblik pomoči ljudem v stiski. Mladi so prisluhnili tudi pogovoru s predsednikom društva Enostavno pomagam Milanom Niničem in z vodjo celjske izpostave Uprave RS za zaščito in reševanje mag. Natalijo Plemenitaš Fuchs.

Vrhunec dogajanja je bil četrtkov celodnevni dogodek v atriju ŠC Celje, kje se je z različnimi dejavnostmi, povezanimi s solidarnostjo, predstavilo vseh pet srednjih šol, ki delujejo v okviru centra.

Šolski center organizira podoben dogodek vsako leto, a vsakič na drugo temo. Njegov namen je povezovanje dijakov prvih letnikov z vrstniki in učitelji. TC

Prvi Maksimilijanov dan

CELJE – Mestna občina, zavod Celeia, pokrajinski muzej ter turistično in kulturno društvo so za danes pripravili prvi Maksimilijanov dan. 12. oktobra ima namreč god sv. Maksimilijan Celjski, škof in mučenec, zavetnik mesta in sozavetnik Škofije Celje.

Ideja za dan, posvečen zavetniku mesta, je nastala, da bi Celjani bolje spoznali zgodovino svojega mesta, se ob tem povezali in čutili večjo pripadnost lokalni skupnosti. Malo je namreč mest, ki se lahko pohvalijo s svojim zavetnikom, kot to velja za Celje.

Od 13. ure bo tako danes (četrtek) na Glavnem trgu pestro dogajanje. Na ogled bodo otroška lutkovna predstava, občasna razstava o sv. Maksimilijanu Celjskem in igrana interpretacija razstave. Ustvarjali bodo ljubiteljski likovniki in oblikovalci gline, nastopili bodo glasbeniki Glasbene šole Celje, GCC Pop zbor in Funk Fact Band ... Obiskovalci se bodo lahko podali na voden ogled po mestu, kjer je še mogo-

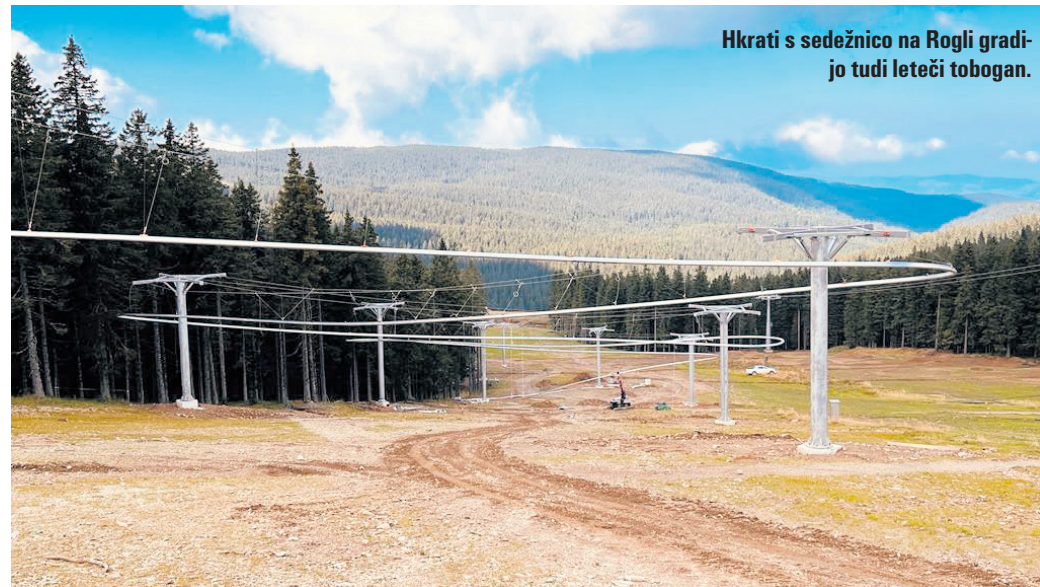

Na Glavnem trgu je mag. Damir Žerič iz Pokrajinskega muzeja Celje pripravil občasno razstavo na prostem z naslovom Sveti Maksimilijan Celjski. (Foto: arhiv MOC)

če najti sledi Maksimilijana Celjskega. S kulinaricnimi dobrotami bosta svoj del k dogajanju dodala Marko Pavčnik in Miran Ojsteršek, za posebne Maksimilijano-

ve napitke bo skrbel Marcel Koštomaj.

Brezplačen program se bo končal ob 18. uri v Stari grofiji, kjer bo koncert zbora Collegium vocal Celje. TC

Unitur z novostmi na Rogli ponovno naprodaj

Uspešni prvi tretjini leta

Uniturjeva centra Rogla in Terme Zreče sta v prvih osmih mesecih letošnjega leta skupaj zabeležila 142.790 nočitev, kar je primerljivo z enakim obdobjem lani. Kljub vremenu, ki ni značilno za poletje, in avgustovskim ujmam so v Uniturju imei 10 odstotkov več prihodkov od prodaje kot v prvih osmih mesecih leta 2022. Največji, 61-odstotni delež nočitev so ustvarili slovenski gostje. Med tujimi gosti, katerih število nočitev se je letos v primerjavi z istim obdobjem leta 2022 povečalo za 23 odstotkov, sta oba centra največ gostov imela iz Hrvaške, Madžarske, Nemčije, Italije in držav Beneluksa.

JANŽE FRIC

Med individualnimi gosti prevladovale družine in med skupinami, predvsem poleti, vrhunski športniki. Poletna sezona se počasi končuje, na

Rogli že izvajajo vzdrževalna in pripravljala dela na žičniških napravah ter smučarskih progah, pripravljajo se tudi na začetek tehničnega zasneževanja smučišč.

Nova ponudba na Rogli

Prva faza projekta Park Mašinžaga, za katerega so v Uniturju prejeli državna sredstva, poteka v skladu s predvidenim časovnim okvirom in bo končana do 10. novembra letos.

Lani so v Uniturju končali širitev smučarske proge Mašinžaga, pridobili gradbeno dovoljenje za novo 6-sedežnico Mašinžaga in leteči tobogan ter zgradili in opremili transformatorsko postajo Mašinžaga. Dela na sedežnici se počasi bližajo h koncu. Dokončana je spodnja postaja žičnice, nameščena je vrh, na zgornji postaji izvajajo zaključna dela. Vzpostavljajo tudi leteči tobogan.

Končani sta tudi dve novi družinski kolesarski progi v Bike parku Rogla, dela na stezi za gorske trikolesnike pa potekajo skladno s časov-

nim načrtom in bodo kmalu končana.

Unitur ponovno naprodaj

Spomnimo, da je 100-odstotna lastnica Uniturja, zreška družba Unior, junija letos napovedala, da namerava prodati tri svoje naložbe, med katerimi je tudi turistična družba Unitur, ki upravlja Terme Zreče in rekreacijsko središče na Rogli. Unior za to svojo hčerinsko družbo z daljšimi ali s krajšimi prekinitvami išče kupca že od decembra 2019. Prodajo, ki so

mu jo naložile banke, pri katerih je najel sindicirano posojilo, je nazadnje prekinil aprila lani. Kot razlog je navedel negotove razmere v turistični dejavnosti zaradi pandemije koronavirusa in vojne v Ukrajini, kar naj bi bistveno vplivalo na ceno, ki bi jo rad iztržil za to svojo družbo.

Banke, ki so letos Uniorju reprogramirale posojilo, ponovno zahtevajo prodajo Uniturja. V Uniorju ocenjujejo, da bo prodajni postopek, ki se je začel septembra, končan v drugi polovici prihodnjega leta.

Foto: arhiv Uniturja

Nov direktor zdravstvenega doma

VELENJE – Mestni svetniki so na zadnji seji mestnega sveta potrdili novega direktorja Zdravstvenega doma Velenje. To je postal asist. mag. Janez Kramar, ki je doslej delal kot vodja reševalne postaje UKC Ljubljana.

Velenjski svetniki so na seji mestnega sveta potrdili predlog Sveta javnega zavoda Zdravstvenega doma Velenje o imenovanju novega direktorja ZD Velenje. Janez Kramar je doslej delal kot vodja reševalne postaje UKC Ljubljana, pred tem je bil zaposlen kot vodja reševalne službe v ZD Velenje. Je tudi podpredsednik Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Kandidata za novega direktorja Janeza Kramarja so člani Sveta javnega zavoda ZD Velenje izbrali soglasno.

Na razpis za direktorja se je sicer prijavilo pet kandidatov, vsi niso izpolnjevali vseh razpisnih pogojev. V nadaljnji postopek izbire sta se uvrstila dva kandidata, s katerima je Svet javnega zavoda ZD Velenje konec septembra opravil razgovor. ER

Zreški vrtec je bolj prostoren

ZREČE – Zadnji četrtek v septembru je bilo v zreškem vrtcu slovesno, saj so predali namenu prizidek, v katerem so zagotovili dovolj prostora za kuhinjo in garderobo. Denar za približno 1,4 milijona evrov vredno pridobitev sta zagotovili Občina Zreče in država.

Po besedah ravnateljice Vrtca Zreče **Barbare Štante** je gradnja prizidka trajala približno devet mesecev. V tem času so se sicer pojavljale motnje v procesu dela, ki so jih, kot pravi, s potrpežljivostjo in z razumevanjem staršev ter zaposlenih uspešno rešili. V prizidku je prostorna kuhinja s prostoroma za skladišče in dostavo. Poleg kuhinje so obnovili garderobne prostore za otroke drugega sta-

rostnega obdobja ter pisarne uprave. Prenovili so tudi vhod v vrtec in stopnišče, ki vodi v telovadnico. Gradnja prizidka je stala malo več kot 1,4 milijona evrov, od tega je Občina Zreče prispevala več kot 70 odstotkov denarja, približno tretjino je zagotovilo ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. Po napovedih zreškega župana Bo-

risa Podvršnika bo občina v naslednjih letih zgradila nov vrtec.

Vrtec v Zrečah je bil grajen v treh etapah. Prva stavba je bila zgrajena leta 1976, tri leta kasneje so zgradili prizidek, leta 1988 so vrtec še dodatno širili, saj se je število otrok z leti povečevalo. Danes ga obiskuje 220 otrok. Glede na demografske podatke ravnateljica Štante napoveduje nekoliko povečan vpis v naslednjih letih. BF

Biseri Savinje že devetnajstič

CELJE – Vsakoletno srečanje Biseri Savinje bo tudi letos v Celje privabilo slepe in slabovidne pesnike ter pisatelje. V soboto dopoldne se bodo srečali na devetnajsti prireditvi v organizaciji Združenja prijateljev slepih Slovenije.

Predstavili bodo svoja nova literarna dela. Nekateri avtorji so že uveljavljeni, drugi še iščejo svoj prostor pod literarnim soncem. »Vsako leto smo priča odličnim literarnim stvaritvam. Nekateri so pri nas našli svojo odskočno desko in so uveljavljeni ter tudi nagajeni pisci. To je edina tovrstna prireditev pri nas in je z leti prerasla v mednarodno,« pravi podpredsednik združenja **Sebastjan Kamenik**.

Na prireditvi v restavraciji Solpič se bodo udeleženci spomnili tudi pokojne Ljudmile Conradi, umetniške vodje literarnega foruma Biseri Savinje, ki je izjemno cenila dela slepih in slabovidnih ustvarjalcev. TC

Na celjskih odrih Druga preteklost in Juriš

Dve srhljivi gledališki premieri v štirih dneh

V petek je predstava Druga preteklost trajala 4 ure in 40 minut z dvema odmoroma. Občinstvo je igralcem in drugim ustvarjalcem namenilo dolg, skoraj šestminutni aplavz. »Drži, gre za velik zalogaj, ampak vse se da uprizoriti. Še zlasti, če znaš. In Luka Marcen zna. Režiser je opravil veliko delo, tudi dramatisacija je odlična. Igralci so bili resnično dobri. Zgodba vleče gledalce s seboj z malimi človeškimi usodami. Zadovoljen sem s predstavo. Bilo je prvič, da sem opazoval predstavo z besedilom, ki sem ga sam napisal, režiser pa je bil nekdo drug. In da je bilo dobro. Skratka, lep začetek sezone v Celju,« je mirno, v svojem slogu, govoril Vinko Möderndorfer.

DEAN ŠUSTER

Po srhljivem drugem delu od treh je starejša obiskovalka ostala pred zgradbo. A prav zadnji (razpotegnjen) del je bolj umirjen, morda celo pomirljiv. Avtorja dramatisacije sta Tatjana Doma (tudi dramaturginja) in Luka Marcen. Igrajo Branko Završan, David Čeh, Urban Kuntarič, Lucija Harum, Barbara Medvešček, Žan Brelih Hatunič, Maša Grošelj, Eva Stražar, Andrej Murenc, Tarek Rashid, Lučka Počkaj, Jakob Šfiligoj, Luka Bokšan in Rastko Krošl.

Spremljajo nas različne preteklosti

»Kljub nekaterim netočnostim, občasnemu posploševanju ali kronološki površnosti je avtor odlično zadel in povzel duh časa ter v celoviti pripovedi in prepletu

posameznih usod zgodovinskemu okostnjaku z umetniško intervencijo dodal kri in meso, a tudi dušo in srce, nujno potrebno za razumevanje preteklosti in življenje vanjo. Z drugimi besedami, ničesar zapisanega v romanu ni mogoče označiti za izkrivljanje zgodovinskih dejstev, saj prav vse, kar je zares pomembnega, temelji na tem, kar se je res dogajalo. Morda malenkost drugače, malo prej ali pozneje, v malo manjšem ali večjem obsegu, morda nekim drugim ljudem, v drugi Dolini ali na drugi Grmadi. V neki drugi od vseh naših preteklosti, ki nas še vedno spremljajo in nam dihaajo za vrat. In med katerimi je tudi Möderndorferjeva, ki ji, čeprav morda res izmišljeni, lahko verjamemo in smemo

verjeti,« je zapisal dr. Tone Kregar. Möderndorfer je odvrnil, da se z oceno strinja. Igralci so prespali v Celju, kajti v soboto so morali z isto predstavo na oder že ob 18.00.

»Predstava ni ideološka«

Premiera predstave Juriš je bila zaradi zdravstvenih težav prestavljena na ponedeljek. Dvorana Mali oder je bila napolnjena do zadnjega kotička. Dve uri in deset minut dolga predstava nima odmora. Ponovno je občinstvo ploskalo v nedogled. Kakšni bodo odzivi strokovnjakov, poznavalcev in širše javnosti, bo znano kmalu. Nedvomno bo predstava dvignila nemalo prahu. Slovensko ljudsko gledališče Celje je novo sezono na Malem odru zasnovalo z avtorskim projektom po motivih življenja in dela Karla Destovnika – Kajuha. Leto 2023 je razglašeno za leto pesnika Kajuha (1922–1944). Lani smo obeležili stoletnico njegovega rojstva, naslednje leto bo 80. obletnica pesnikove smrti. Rojen je bil v Šoštanju, umrl je na Žlebnikovi domačiji v Šentvidu nad Zavodnjami. Kot edini slovenski kulturnik je bil julija 1953 razglašen za

Prizor iz Druge preteklosti. V ospredju sta Lucija Harum in Urban Kuntarič.

Z leve (Juriš) so Mojka Končar, Miranda Trnjanin in Jagoda. Lektorica obeh novih predstav je Živa Čebulj.

narodnega heroja. V predstavi je ob Kajuhevem boku France Balantič. »Igralci so bili imenitni, občinstvo jih je pozorno spremljalo. Gre za dokumentarno predstavo. Umetniške svobode si nismo privoščili. Besedila so nastala na pripovedih pričevalcev. Upam, da

odziv ne bo radikalen. Naš pristop do mladeničev je bil humanističen. Predstava ni ideološka. Gre za željo, da bi razumeli fanta, oba stara 21 let, ki sta se znašla v nemogočih družbenih okoliščinah in zgolj skušala preživeti,« nam je dejala režiserka Živa

Bizovičar. Ko Lovro Zafred (Kajuh) poziva Maria Dragojeviča (Balantič) – oba sta bila odlična, enako tudi Miranda Trnjanin – naj zapusti gorečo hišo in mu obljublja, da ga ne bodo ubili, marsikomu zastane dih. Metafora?

Foto: Uroš Hočevnar

Brahms ponovno obiskal Ipavce

Ste vedeli, da je Gustav Ipavec na enem od salonskih glasbenih večerov v Ipavčevi hiši v Šentjurju gostil celo znanega nemškega skladatelja Johannesa Brahmsa? Tokrat se je v Šentjur simbolno vrnil s svojimi glasbenimi deli. Obiskovalci so lahko prepletanju Brahmovih in Ipavčevih del prisluhnili prvi petek v oktobru. Uvod v Ipavčeve kulturne dneve je bilo odprtje razstave del, ki so nastala na koloniji Ipavčeva paleta.

Koncert z naslovom Na obisku pri Ipavcih v organizaciji Knjižnice Šentjur je bil zasnovan kot salonski glasbeni večer, kot je bilo značilno za obdobje, v katerem je živel ta znana družina skladateljev in zdravnikov. Obiskovalci so lahko prisluhnili vokalnim in instrumentalnim delom Benjamina in Josipa Ipavca ter Johannesa Brahmsa, ki so jih izvajali pianistka Olga Ulokina, baritonist Tilen Udovič, sopranistka Valentina Fijačko Kobič in violinistka Inga Ulokina. Slednja je poudarila, da ima zapuščina Ipavcev poseben pomen tako za mesto Šentjur kot za celotno slovensko območje. »Družina je s svojim delovanjem ponesla ime svojega rojstnega kraja daleč zunaj meja Slovenije. Njihova glasba je čudovit primer pozne romantike, v kateri je mogoče čuti eleganco in melodiko, ki hitro osvoji srca poslušalcev.« Z glasbo teh skladateljev se je sogovornica srečala že v srednji glasbeni šoli v Ljubljani, ko je godalni orkester, ki ga je takrat vodila, izvajal Serenado za orkester na lok. Slednjo je napisal Benjamin Ipavec.

Inga Ulokina je s primadono zagrebške operne hiše Valentino Fijačko Kobič sodelovala že

v sklopu festivala Rokovo poletje v Šmarju pri Jelšah, kjer je nastopila kot gostja na njenem celovečernem koncertu. Barva glasu te sopranistke in njena izraznost sta bila povod, da sta jo tokrat k sodelovanju povabili Knjižnica Šentjur in tamkajšnja občina, ki je glavna pokroviteljica in koordinatorica Ipavčevih kulturnih dni.

Spet abonma klasične glasbe?

Kot so sporočili iz Občine Šentjur, je cilj izbora vrhunskih kulturnih dogodkov, ki so vsako leto oktobra, osveščanje širše javnosti o pomenu družine Ipavec. Slednja izjemne zapuščine ni pustila le na področju glasbe, ampak je vplivala tudi na gospodarski, društven in siceršnji razvoj naših krajev ter na prebujanje narodne zavesti naših prednikov. »Delo in življenje Ipavcev želimo približati več generacijam, domačinom in obiskovalcem, tako da v naboru dogodkov najdemo takšnega, ki jim je blizu. Prav tako k sodelovanju spodbujamo ustvarjalce od doma in drugod, da tudi skozi svojo umetniško izraznost raziskujejo Ipavce.«

Občina Šentjur ves čas skrbi za zapuščino Ipavcev, s katero

Program letošnjih Ipavčevih kulturnih dnevov je povezan z obeleževanjem 150. obletnice rojstva dr. Josipa Ipavca. V nizu kulturnih dogodkov bo to nedeljo še koncert dijakov in študentov glasbe Musica academica X, Art academica II. Glasbena šola skladateljev Ipavec Šentjur bo v petek, 20. oktobra, pripravila predstavitev zbornika referatov simpozija o Josipu Ipavcu. V torek, 24. oktobra, bo omenjena ustanova organizirala še koncert Ipavčevih samospevov, ki jih bodo izvajali pevci iz glasbenih šol po državi.

Na dogodku z naslovom Na obisku pri Ipavcih je med drugim nastopila violinistka Inga Ulokina. (Foto: Andraž Purg)

je neločljivo povezan celotni Zgornji trg s trškim jedrom ter s protokolarnim objektom – Ipavčevo hišo in tamkajšnjim muzejem. Nazadnje je obnovila klet v stavbi na naslovu Ulica skladateljev Ipavec 26-27, pred tem je obnovila vrt Ipavčeve hiše. V nekoč dotrajani hiši na naslovu Ulica skladateljev Ipavec 30 je po obnovi svoje prostore dobila glasbena šola, ki nosi ime po Ipavcih. S tem imenom se ponaša tudi obno-

vljen kulturni center. Občina je vesela vsebinskih projektov, kot je prenova razstave Ipavci, skladatelji in zdravniki v Šentjurju, kjer je sodelovala s Pokrajinskim muzejem Celje. Tudi za nove vsebine s področja ohranjanja dediščine in kulture bo iskala možnosti pridobitve sofinanciranja na različnih razpisih. Njena želja je še ponovna vzpostavitev abonmaja klasične glasbe, povezan s skladatelji Ipavci. TS

Mednarodna razstava in Velvet 4

Vечно nenapisano pismo se imenuje nova mednarodna skupinska razstava, ki bo od jutri (petek) do 14. januarja na ogled v Galeriji sodobne umetnosti Celje. V Galeriji Račka, ki jo tako kot galerijo vodi Center sodobnih umetnosti Celje, bo četrti festival erotične ilustracije Velvet.

Pod dela na mednarodni razstavi so se podpisali Pau Lorenzo, Carmen Borges, Phil, Neo Nor, Sara Skenderija in Karin Vrbek. K sodelovanju sta jih povabili kustosinji razstave, umetnica Maša Knapič in pesnica Carmen Santesmases, ki nastopata z imenom Zorde. »Spopadamo se z enakimi nasprotji. Živimo v mestih, za katera sumimo, da nam niso pripravljena zagotoviti službe, doma in življenja. Poleg tega se sprašujemo o posledicah zavračanja uveljavljenih družbenih norm. Ob tem smo še vedno zmožni najti razloge za premik, ustvarjanje, vero in za to, da prenehamo nihati v vetru kot polje zrele koruze. Ta razstava, tukaj in zdaj, je poskus, da bi ponudili začasno rešitev za naše skupne težave,« sta med drugim zapisali. Odprtje bo v petek ob 19. uri.

Festival erotike

Dan kasneje bo v Rački odprtje skupinske razstave Velvet 4. Tokrat se usmerja v zgodbe, mitologijo, zgodovino in pripovedništvo, kjer se izrisujejo teme ljubezenskih razmerij, erotične ali seksualne izkušnje in različne interpretacije telesnosti. Na festivalu se bo letos predstavilo 23 umetnikov in umetnic. Njegov namen je predstaviti sodobno ilustracijo kot enakovredno likovno zvrst v sodobni umetnosti in kot umetniško prakso, ki se kaže v raznolikosti izrazov ter načinov njene uporabe.

Velvet 4 pod umetniškim vodstvom Nee Likar ponovno odpira vrata erotični ilustraciji, ki odseva več različnih slogovnih in likovnih postopkov ter avtorskih poetik. Na razstavi bodo sodelovali: Ana Baraga, Tjaša Bon, Matija Cipurič, Bojana Dimitrovski, Peter Ferlan, Sara Filipovič, Maja Gorjup, Maja Horvat, Vesna Kreže Lenić, Nea Likar, Matija Medved, Tomaž Milač, Eva Mlinar, Hana Nekrep, Maja Poljanc, Sara Vidmajer, Mojca Senegačnik, Meta Šolar, Romeo Šarkl, Žana Šuran, Dalibor Bori Zupancič, Sara Žičkar, Jernej Žumer. Razstavo v Galeriji Račka si bo mogoče ogledati do 7. novembra, in sicer od torka do sobote med 16. in 19. uro.

V okviru programa festivala bodo organizatorji pripravili vodstva po razstavi in druge dogodke. Prihodnjo soboto bodo predstavili erotično izdajo revije Nebulae in publikacijo Kvartir, v soboto, 28. oktobra, bosta na sporedu erotični kamišibaj (pri-povedovalec Boštjan Oder, besedilo Marjan Kukovec, ilustracije Nea Likar) in predstavitev erotične poezije Marjana Kukovca.

TC

Šolska prehrana ali kako hranimo svojo prihodnost

Brezno med smernicami stroke in navadami otrok

O šolski prehrani je verjetno toliko različnih mnenj, kot je otrok in staršev. Vzgojno-izobraževalne ustanove morajo pri pripravi obrokov slediti strokovnim smernicam, ki velikokrat nimajo veliko skupnega s tem, kaj bi radi jedli otroci in kaj so navajeni jesti doma. Da še tako skrbno pripravljen obrok, ki ustreza vsem določilom glede hranil in energijske vrednosti, nima smisla, če ostane na krožniku, pravijo sogovorniki v tokratni temi. Iskanje ravnotežja med priporočenim in priljubljenim je prava umetnost. Se pri tem svoje vloge dovolj zavedamo starši?

TINA STRMČNIK, foto: Andraž Purg

Navade spreminjajo z majhnimi koraki

»Polnozrnatne testenine smo uvajali približno pet let, a nismo prišli nikamor. Otroci jih niso jedli, kar pomeni, da niso dobili hranil. Nastajalo je veliko odpadne hrane.« Tako razkorak med tem, kar nalagajo predpisane smernice, in tem, kar otroci pojedjo, opiše organizatorka prehrane v OŠ Hruševci v občini Šentjur Darja Šarman. In kje vidi rešitev? V osveščanju staršev.

Starši učencev v OŠ Hruševci imajo za vodstvo šole ogromno vprašanj o jedilnikih in obrokih šolske prehrane. Po besedah ravnatelja Roberta Gajška imajo svoje mnenje o tem, kaj bi otroci jedli in česa ne bi, zanima jih, kdaj imajo otroci obroke in koliko časa imajo na voljo za prehranjevanje. »Očitno je šolska prehrana zanje zelo pomembna tema, saj je sicer ne bi izpostavljali,« ocenjuje.

Vodja šolske prehrane v tej šentjurski osnovni šoli Darja Šarman je pojasnila, da so tako malice kot kosila pripravljena glede na smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, ki jih je leta 2010 pripravil Strokovni svet RS za splošno izobraževanje. Smernice so po besedah Šarmanove zastarele, saj se spoznanja o izbiri živil in načinih priprave hrane ves čas spreminjajo. Samo priporočila o izbiri vrste maščob so se doslej spremenila že štirikrat. Kot poudarja sogovornica, še tako skrbno pripravljen jedilnik, ki ustreza vsem kriterijem mikro- in makrohranil in vsem določilom glede smernic prehranjevanja v šolah, ne doseže namena, če otroci obrokov ne

pojedjo. Šola zato išče srednjo pot. Primer, kako uvaja polnovredna živila in hkrati zadosti okusu otrok, je na primer, da manjšo količino polnozrnatih testenin doda večji količini testenin iz bele moke. Tako okus polnozrnatih testenin ni preveč izrazit, kar otroci sprejmejo.

Smernice za prehranjevanje šolam svetujejo tudi uporabo kruha iz polnovrednih žit. A iz rezultatov ankete, ki jo šola vsako leto opravi o šolski prehrani, je razvidno, da že starši opozorijo, da otroci takšnega kruha verjetno ne bodo jedli. Kako premostiti prepad med strokovnimi smernicami in navadami prehranjevanja, ki jih otroci dobijo v domačem okolju? Šarmanova rešitev vidi v izobraževanju staršev – da slednji ne kupujejo le belega kruha in belega pekovskega peciva, ampak da otroke navajajo tudi na polnozrnatne izdelke.

Ogljikovi hidrati vodijo proti zelenjavi

Medtem ko otroke nekatere bolj zdrave sestavine obrokov »pikajo«, bi posamezniki po drugi strani pojedli ogromno

prilog, kot sta riž ali krompir. Sogovornica opaza, da je solata bistveno manj zaželena kot priljubljeni ogljikovi hidrati. Še slabše otroci posegajo po zelenjavi kot prilogi. Iz tega sklepa, da veliko staršev doma svojih otrok ne navaja na uživanje zelenjave. Pred leti so otroci radi posegali po sadju, slednje v zadnjem času pri malici in kosilu precej ostaja.

Razkorak med priporočili in okusom otrok je na primer razviden tudi, kar zadeva sladkor. V OŠ Hruševci so že pred več kot desetimi leti začeli zmanjševati količino

sladkorja, ki so ga dodajali čaju. Postopoma so prešli na povsem nesladkan čaj. Osebe v šolski kuhinji opaža, da otroci veliko več čaja kot sicer popijejo, kadar je na voljo čaj z medom.

Precejšnje razlike pri sprejemanju šolske prehrane so tudi glede na starost učencev. Medtem ko učitelji za uživanje šolske prehrane lažje motivirajo mlajše, je to veliko težje pri otrocih v zadnjem triletju. Kasneje se pogled najstnikov spremeni. »Ko srečam nekdanje učence, ki so zdaj dijaki v kateri od celjskih

srednjih šol, povedo, da močno pogrešajo šolsko prehrano, medtem ko morajo zdaj sami skrbeti za svoje obroke,« je omenila Šarmanova.

Kdaj je najmanj ostankov?

Kateri obroki gredo učenecem OŠ Hruševci najbolj v

slast? Pri malici je najmanj odpada, kadar je na jedilniku buhtelj. Ker je tako priljubljen, se je šola odločila za pripravo iz ekoloških sestavin in brez alergenov. »Ker je pečen in ne ocrt, je na primer veliko bolj zdrav kot krof. Slednjega imamo v naši šoli na jedilniku le za pusta,« je dejala

»Če otroci hrane ne pojedjo, ni težava le to, da ne dobijo hranil in da nastane veliko odpadne hrane. Njen odvoz, ki ga opravijo pristojne službe, je za šolo velik strošek. Ob tem gre v nič ves trud osebja v kuhinji, ki obrok pripravi, a tudi trud pridelovalcev v vsej pridelovalni verigi,« pravi Darja Šarman.

Da še tako uravnotežen obrok ne doseže svojega namena, če ga otroci zavračajo, pravi organizatorka šolske prehrane v OŠ Hruševci Darja Šarman. Ob njej sta ravnatelj OŠ Hruševci Robert Gajšek (levo) in pomočnik ravnatelja Boris Čujež.

»Smernice so navodila, ki jih poskušamo upoštevati, kolikor lahko. A če bi to počeli striktno, otroci teh obrokov sploh ne bi jedli. Rešitev vidim v osveščanju staršev,« je dejala organizatorka prehrane v OŠ Hruševci.

Otroci zdravih jedi večkrat ne sprejemajo

Da je navajanje otrok na zdravo in uravnoteženo prehrano precejšen izziv, ker imajo najmlajši privzgojene tudi slabe prehranjevalne navade, opažajo v celjskem vrtcu Danijelov levček. Čeprav je vrtec kriterije glede priprave obrokov pred leti zastavil zelo visoko, je moral nekatera merila nekoliko prilagoditi, saj otroci nekaterih jedi niso sprejemali. A ravnateljica je prepričana, da je navajanje na zdravo hrano del vzgojnega procesa, pri katerem je treba vztrajati.

65 odstotkov sestavin za pripravo obrokov iz ekološke pridelave, slajenje s kokosovim ali trsnim sladkorjem, z datlji in zgoščenim jabolčnim sokom, domači sveži namazi, marmelade in priprava čokoladnega namaza z avokadom, uporaba ekoloških testenin, kvinoje, pire, rjavega riža, uporaba beljakovin iz boba ali graha pri kuhanju. To vse je značilno za prehrano v celjskem vrtcu Danijelov levček, ki sicer nima svoje kuhinje, vse obroke mu zagotavlja zunanji dobavitelj oz. izvajalec. Ravnateljica **Renata Koštomaj** je povedala, da malčke na različne načine, tudi s pomočjo dejavnosti in projektov, vzgajajo, da bi oblikovali zdrave prehranske navade in pozitiven odnos do takšnega načina prehranjevanja. Dodala je, da je tovrstna vzgoja tek na dolge proge, saj učinka ni mogoče doseči čez noč.

Hrana brez dodatkov ni priljubljena
Otroci bi najraje jedli testenine z bolonjsko omako, palačinke in podobne klasične

jedi. Zelo slabo sprejemajo hrano, ki je pripravljena brez aditivov in konzervansov – na primer domač kruh, čiste naravne zelenjavne juhe. Ker tovrstnih okusov niso navajeni, je ostankov takšne hrane več. Ko je vrtec uvedel zdrav način prehranjevanja, je ustanovil tudi skupino za prehrano, ki spremlja odziv otrok na obroke. »Nekatere stvari smo prilagodili. Namesto domačega kruha smo uvedli še kruh iz pekarn, saj je naš cilj, da se otroci najedo in da niso lačni. Ko smo opazili, da niso sprejeli čičerikinega namaza, smo ga zamenjali z drugim. Pri nekaterih namazih smo le prilagodili nekatere sestavine. Posamezen obrok, ki se ni dobro obnesel, ponujamo samo občasno.«
Ravnateljica vrtca Danijelov levček je povedala, da je glede prehrane v vzgojno-izobraževalnih ustanovah potrebnega kar precej dialoga s starši. Tisti, ki si tudi doma prizadevajo za zdrav način prehranjevanja, so zadovoljni s tem, kar ponuja vrtec. Starši otrok, ki takšne hrane ne sprejemajo, imajo pomisleke.

Ravnateljica vrtca Danijelov levček Renata Koštomaj (Foto: osebni arhiv)

»Pogledi na to, kaj je zdravo prehranjevanje, se spreminjajo. Naša družba skuša iti v korak s časom na različnih področjih. Zagotovo moramo v korak s časom tudi, kar zadeva smernice prehranjevanja, pri čemer jih moramo prilagoditi,« pravi Renata Koštomaj.

»Prejemamo tako pohvale kot pobude za spremembe. Pobude, želje in ideje staršev obravnavamo, ko načrtujemo prilagoditve jedilnika. Vendar na prvo mesto seveda postavljamo smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.«
Odgovor na vprašanje, ali so otroci, kar zadeva hrano, izbirčni ali prevzetni, je po

njenih besedah odvisen od družine do družine. »Družina ima za prehranjevalne navade otrok velik pomen, najmlajši jih dobijo doma, zgled dobijo pri odraslih. V družinah, kjer se zdravo prehranjujejo, otroci lažje sprejmejo takšno prehranjevanje v vrtcu in imajo spoštljiv odnos do hrane. Če teh vrednot v družini ni, je to opazno tudi pri otroku.«

organizatorka šolske prehrane Pri kosilu otroci krožnike najbolj izpraznijo, kadar so na jedilniku testenine, ocvrt zrezek ali mesne kroglice s pire krompirjem. To je pokazala tudi anketa o šolski prehrani, kjer so bile navedbe o najbolj priljubljenih jedeh v lanskem šolskem letu popolnoma enake kot v šolskem letu 2021/22. »Navade otrok zelo težko spreminjamo, veliko je slabe volje, zato se tega lotevamo korak za korakom,« pravi Šarmanova.

Količine ostankov, ki jih odpeljejo pooblaščenec službe, so po besedah pomočnika ravnatelja **Borisa Čuježa** odvisne od jedilnika in od dejavnosti v šoli. Kadar imajo učenci na primer športni dan, ko se v nahrbtnikih znajdejo sladkarije in prigrizki, so količine ostankov večje. Nprevzeto hrano šola ponudi otrokom v podaljšanem bivanju kot brezplačen obrok, česar so starši veseli.

Organizacija šolske prehrane je v OŠ Hruševac precejšen izziv tudi zato, ker delež otrok, ki ima v šoli kosilo, raste, medtem ko sta šolska kuhinja in jedilnica tako veliki, kot sta bili od odprtja šole leta 1995. Od približno 420 učencev, ki šolo obiskujejo v tem šolskem letu, ima šolsko kosilo približno 370 otrok. »V jedilnici je sto sedežev. Ob tem moramo upoštevati sistem HACCP, ki določa, koliko časa lahko mine od kuhanja do zadnje delitve obrokov. Vmes moramo meriti njihovo temperaturo. Še dodaten izziv je, da iz šolske kuhinje obroke vozimo še v podružnično šolo na Kalobju,« je omenil ravnatelj Robert Gajšek.

Skrbno načrtovana prehrana ima v obdobju razvoja otrok in mladostnikov pomembno vlogo pri ohranjanju in krepitvi njihovega telesnega in duševnega zdravja, pravi Janja Robida, regijska koordinatorka za področje zdravega prehranjevanja pri celjski območni enoti NIJZ.

Le tretjina zajtrkuje ter uživa sadje in zelenjavo

Da imajo zaradi slabših prehranjevalnih navad, ki izhajajo iz družinskega okolja, vrtci in šole pri načrtovanju in izvajanju šolske prehrane veliko težav, opažajo v Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ). Kot pravijo, so prav neustrezne prehranjevalne navade krive, da otroci zavračajo prehransko uravnotežene jedi (predvsem zelenjavo, zelenjavne jedi, juhe in polnozrnat izdelke) ter da se vrtci in šole soočajo z večjo količino odpadne hrane. Neustrezne prehranjevalne navade otrok vplivajo tudi na njihovo zdravje – na prekomerno težo, razvoj različnih boleznih in slabše kognitivne zmognosti.

»Pri prehranjevanju otrok doma in v vrtčevskem okolju je pomembno, da pri uvajanju novih živil vztrajamo, da jih večkrat ponujamo, da imajo otroci možnosti, da se jih navadijo in jih tudi lažje sprejmejo,« pravi regijska koordinatorka za področje zdravega prehranjevanja pri celjski območni enoti NIJZ **Janja Robida**.

O tem, da otroci nimajo najboljših prehranjevalnih navad, govorijo rezultati zadnje raziskave Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju iz leta 2022, ki je bila izvedena med mladostniki, starimi 11, 13, 15 in 17 let. Glede na omenjeno raziskavo ima le približno tretjina mladostnikov skupen obrok z družino, z višjo

starostjo otrok se ta odstotek še znižuje. Med tednom redno zajtrkuje le tretjina mladostnikov, delež mladostnikov, ki vsak dan zajtrkujejo, se zmanjšuje od leta 2002. Rezultati raziskave so po besedah Janje Robida pokazali še, da le malo več kot tretjina mladostnikov uživa sadje in zelenjavo, po tovrstnih živilih bolj posegajo dekleta kot fantje. V zadnjih dveh desetletjih se je v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih, zajetih v raziskavo, znižal odstotek mladostnikov, ki redno pijejo sladkane pijače. Izstopa podatek, da kar 41 odstotkov mladostnikov, ki so sodelovali v raziskavi, pije energijske pijače. Pogostejše jih uživajo otroci med 11. in

OB ROBU

Včasih lačni, danes prevzetni?

TINA STRMČNIK

Da je bilo mleko nekoč ključno za preživetje kopice majhnih otrok in da so ga ženske v družinah, kjer ni bilo ne zemlje ne živine, hodile krast k sosedom, da bi svojim potomcem le omogočile prihodnost, mi je le nekaj dni nazaj opisovala sogovornica, ki je med platnice svoje knjige strnila spomine na stare čase. Danes so razmere bistvene drugačne. Otroci imajo v vrtcu tri obroke, v šoli vsaj malico, a pogosto tudi kosilo. Socialno ogrožene družine so upravičene do subvencije stroška prehrane, slednja bistveno presega enoličnost, ki je gospodinjstva pestila nekoč.

Danes ni več težava, da hrane ne bi bilo, ampak da ostaja na krožnikih otrok. Kot pravijo sogovorniki v tokratni temi, so za zavračanje obrokov, ki so pripravljeni skladno z načeli zdrave prehrane, ključne navade v družini. Slednje se ob poplavi množice »zveličavnih« nasvetov in ob hitrem ritmu življenja verjetno skušajo znati vsaka po svoje. Ob tem se spominjam, da so tudi mene kot deklico »pikali« solata, kislo zelje in kakšen pasulj, čeprav se je mama še tako trudila s pripravo raznolikih jedi. Zato vztrajanje izobraževalnih ustanov pri vzgajanju otrok na področju prehranjevalnih navad zagotovo ni zaman. Morda tudi kratkohllačniki svoje starše kdaj podučijo o tem, kaj so se glede zdravega načina življenja naučili v vrtcu ali šoli. Slednjim pri sledenju smernic verjetno prav tako ni z rožicami poslano, glede na to, da so smernice stare že več kot deset let, njihovo prenovo pa strokovnjaki z različnih področij vidijo vsak po svoje.

To, da lahko otroka pošljemo v vrtec ali osnovno šolo, ne da bi mu jutraj morali za s seboj pripraviti še obroke, ki jih bo jedel za malico ali kosilo, se marsikomu morda zdi samoumevno. A v kateri drugi državi je skrb za prehrano na plečih staršev. Prijateljica, ki živi v Danskem, svojima otrokoma v škatlico vsako jutro pripravi kisli kruh, kakšen namaz, zelenjavo, suho sadje. Prvi topel obrok pojedjo popoldne, ko z možem prideta iz službe. Sama hrano povezujem s hvaležnostjo, ker me hrani, in s hvaležnostjo do vseh, ki so prispevali, da je prišla na moj krožnik. Hvaležna sem tudi vsem, ki sejejo, orjejo, žanjejo, načrtujejo, lupijo, režejo in kuhajo, da ima moj otrok, medtem ko je v šoli, na voljo kaj za pod zob. O hvaležnosti in o primernem vedenju s hrano učim tudi njega. Ne morem dati roke v ogenj, da v šolski jedilnici kdaj ne pokaže nekaj izbirčnosti. A z zgledom in s pogovorom doma se trudim, da bi to seme obrodilo sadove, ključne za njegovo zdravo prihodnost.

Med priporočenimi živili, ki jih vzgojno-izobraževalni zavodi ponujajo otrokom, sta sadje in/ali zelenjava visoko zastopana v obrokih. Slabše so vključene ribe. Med odsvetovanimi živili NIJZ v jedilnikih pogosto opaža pekovske in slaščičarske izdelke, industrijske posladke, sladkane mlečne izdelke ter homogene mesne izdelke.

15. letom, fantje po njih posežejo bolj pogosto kot dekleta.

Vsem pričakovanjem ni mogoče ugoditi

Po besedah sogovornice je pomembno, da zaposleni, ki načrtujejo jedilnike v vrtcih in šolah, do neke mere upoštevajo tudi želje otrok in staršev. Te želje morajo prilagoditi zahtevam veljavnih smernic. Odsvetovane skupine živil, ki jih otroci zaradi želenega okusa želijo imeti na jedilniku, lahko zavodi izboljšajo tako, da jih pripravijo v bolj prehransko sprejemljivi sestavi sami v lastni kuhinji ali da jih ponudijo z živili iz priporočljivih skupin živil. »Hrenovke lahko na primer ponudijo s polnovrednim kruhom in svežo lokalno zelenjavo. Sadne jogurte lahko zavodi pripravijo v svojih kuhinjah tako, da v navaden jogurt dodajo narezano ali zmleto sveže sadje. Ob tem se moramo zavedati, da nikoli ne

bo mogoče zadovoljiti vsem okusom in pričakovanjem staršev, saj je šolska prehrana pogojena s finančnimi, kadrovskimi in prostorskimi zmognostmi.«

Kdo naj o tem, kako naj poskrbijo za prehrano otrok, izобрази starše? Janja Robida pravi, da vsebine o ustreznih prehrani med drugim dobijo v šoli za starše ali ob branju verodostojnih virov informacij. Omenila je portala Prehrana.si in zdaj.net, kjer članke pripravlja NIJZ in Inštitut za nutricionistko. Starši se lahko po pomoč pri spremembi nezdravih prehranjevalnih navad v družini udeležijo individualne ali skupinske delavnice o zdravi prehrani Zdravo jem, ki jo izvajajo strokovnjaki v lokalnih centrih za krepitev zdravja. Vzgojno-izobraževalni zavodi lahko za starše organizirajo tudi predavanja, ki jih v prostorih šol in vrtcev izvajajo izvajalke vzgoje za zdrave ali vodje prehrane v zavodih.

Ubijalski fentanil že trka na vrata?

»Zverinsko« nevarne droge v Celju (še) niso zaznali

Ne v centru za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog ne v urgentnem centru zaenkrat še niso obravnavali primera predoziranja s fentanilom, »zverinsko« drogo, ki je po svetu že ubila na tisoče ljudi, predvsem mladih. Gre za drogo, ki je 50-krat močnejša od heroína in 100-krat močnejša od morfija. A če predoziranja s to drogo v Sloveniji še nihče ni zaznal, to še ne pomeni, da je v naši državi ali na Celjskem še ni. En primer naj bi že zaznali v Ljubljani. Po naših podatkih naj bi na trgu celo primanjkovalo heroína in kokaina, zato se strokovne službe bojijo, da bodo nekateri odvisniki posegali tudi po snoveh, ki vsebujejo »zombi« drogo – fentanil.

SIMONA ŠOLINIČ

Zato so strokovne službe, med njimi tudi zdravniki in policisti, že pripravljene na

obravnavo tovrstnih primerov, saj obstaja velika možnost, da se bomo tudi na našem obmo-

čju srečali s tovrstnimi primeri. Znani podatki namreč kažejo, da predstavlja največje tveganje za zastrupitev vdihovanje prahu oziroma prašnih delcev fentanila, ki se zaradi drobne strukture zelo hitro razpršijo v zraku. Ker droga pušča posledice že pri vdihovanju, so tudi strokovne službe v nevarnosti oziroma so izpostavljene višjemu tveganju, da bi tudi same potrebovale zdravniško pomoč. Strokovne službe se tako ponekod usposablajo tudi za ukrepanje v primeru zastrupitve, kar vključuje uporabo antidota naloksone, snovi, ki prekine nezavest in

Nevarno!

Učinki po zaužitju fentanila se pojavijo v od 15 do 30 minutah. Vključujejo vzhičenost, intenzivnejše sanje, sproščenost, zmanjšanje razsodnosti, upad miselnih funkcij, zaprtje, znižan libido, oteženo uriniranje, znojenje, zaviranje teka, tesnoba in zmedenost. Ob razvoju zasvojenosti se pojavijo močni odtegnitveni simptomi, če oseba nenadoma preneha uživati drogo. Zaradi pomanjkanja razsodnosti pogosto prihaja do predoziranja.

Zadnje čase se fentanil pojavlja v vzorcih heroína ter ponarejenih farmacevtskih protibolečinskih tablet (oxycotin ...), saj so veliko cenejši ter naredijo heroin močnejši.

Po podatkih zadnje raziskave Nacionalnega inštituta za javno zdravje je 21 odstotkov prebivalcev Slovenije v življenju že zaužilo katero od prepovedanih drog. Najbolj razširjena prepovedana droga v naši državi ostaja konoplja. Ekstazi je v življenju uporabilo 2,9 odstotka prebivalcev Slovenije, kokain 2,6 odstotka in amfetamin 2,3 odstotka.

zastoj dihanja, ki ju povzroča fentanil.

Drogo, ki naj bi jo uporabili z lahkoto dobili na črnem trgu in na temnem spletu, odvisniki uživajo z vdihovanjem, raztapljanjem pod jezikom ali z obliži na koži in z vbizgavanjem. Droga močno deluje že v zelo majhnih odmerkih. Dodajajo jo tudi heroínu, kar zaplete posledice predoziranja. Fentanil povzroči življenjsko nevarna stanja, vključno z depresijo dihanja, že pri zelo majhnih odmerkih. Če ga uporabnik zamenja s heroinom, se to tveganje močno poveča, saj tudi ljudje s toleranco na opioide zelo hitro zaužijejo previsoke odmerke. Ravno zato se strokovne službe bojijo, da bodo nekateri uživali nevarne mešanice, saj naj bi čistega heroína primanjkovalo ...

Foto: splet

Fentanil v Sloveniji ni »nov«

V Sloveniji so bile vrste fentanila v zadnjih letih zaznani v petih primerih. Leta 2016 je Toksikološki laboratorij Inštituta za sodno medicino Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani identificiral fluorofentanil v vzorcu umrlega uporabnika drog. Isto leto je Nacionalni forenzični laboratorij Generalne policijske uprave potrdil fluorobutirfentanil v vzorcu, zbranim v Združenju DrogArt za anonimno testiranje. Leta 2017 je Nacionalni forenzični

laboratorij v snoveh, ki jih je policija zasegla v primeru obravnave zastrupitve, našel fentanil, benzilfentanil in metoksiacetilfentanil. V začetku leta 2018 sta Inštitut za sodno medicino in Nacionalni forenzični laboratorij našla ciklopropilfentanil ob obravnavi primera smrti uporabnika. Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano je v dveh vzorcih, zbranih za anonimno testiranje, našel ciklopropilfentanil in metoksiacetilfentanil.

Fentanil sicer uporabljajo v medicini kot anestetik in kot močno protibolečinsko sredstvo (pogosto pri rakavih bolnikih). Fentanil in njegovi derivati so lahko smrtno nevarni, še zlasti v kombinaciji z depresorji, kot so opiodi, benzodiazepini (apaurin, hexel, xanax), barbiturati ali alkohol. Omenjena droga povzroča tako imenovano križno toleranco z drugimi opiodi, kar pomeni, da so za doseganje istih učinkov drugih opiodov potrebni večji odmerki kot navadno.

Dva povzročitelja tudi ovadili

V preteklih dneh se je na Celjskem zgodilo več hudih prometnih nesreč. V petek popoldne je na Ljubljanski cesti v Šentjurju voznica avtomobila pri zavijanju zaprla pot motoristu, ki je pravilno pripeljal iz nasprotne smeri. Motorist se je v trčenju hudo poškodoval. Policisti bodo voznico ovadili zaradi povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti.

Dan kasneje se je huda nesreča zgodila tudi v Lašah na območju Podčetrka. Povzročil jo je voznik neregistriranega štirikolesnika, homologiranega kot traktor. Vozil je po travniku iz smeri Kačjega Dola proti Podplatu, v Lašah je nato zapeljal na lokalno cesto. Zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo in vožnje pod vplivom alkohola je zapeljal na brežino ob cesti, kjer se je vozilo prevrnilo. V prometni nesreči sta se poškodovala sopotnika. Prvi je bil lažje poškodovan, drugi huje. Tudi tega povzročitelja bodo ovadili zaradi povzročitve prometne nesreče iz malomarnosti. Zaradi vožnje z neregistriranim vozilom, vožnje pod vplivom alkohola in vožnje več oseb, kot se jih na vozilu sme voziti, bo zoper njega sledil še hitri postopek. Huje se je poškodoval tudi motorist, in sicer v Podvolovjeku, kjer je zaradi izogibanja srni, ki je skočila na vozišče, padel. Na izvozu z avtoceste na Ljubecni se je zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo prav tako huje poškodovala motoristka. Ta je trčila v odbojno ograjo. Hudo se je poškodoval tudi mladoletni kolesar, in sicer na kolesarski stezi na Mariborski cesti v Celju. Kolesar je padel zaradi vožnje z neprilagojeno hitrostjo.

Brez telefona v prometu

Agencija za varnost prometa in policija sta ta teden začeli drugo letošnjo nacionalno preventivno akcijo Varno brez telefona v prometu, ki bo trajala do konca tedna. Mobilni telefoni so namreč eden večjih motilcev pozornosti v prometu, ki dokazano povečujejo tveganje za nastanek prometnih nesreč, opozarjajo v agenciji za varnost prometa.

Letos do konca septembra je policija ugotovila 18.478 kršitev prepovedi uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila. V celotnem lanskem letu jih je bilo 25.670, leto pred tem skoraj četrtno več oziroma 33.297. Med kršitelji tudi letos izstopa starostna skupina od 35 do 44 let, ki s 30 odstotki predstavlja skoraj tretjino kršiteljev, sledita skupini od 25 do 34 let s 23 odstotki ter od 45 do 54 let z 22 odstotki.

Romun se je požvižgal na pravila

Policisti Postaje prometne policije Celje so v ponedeljek popoldne na avtocesti med Lopato in Celjem ustavili romunskega voznika osebnega vozila, ki je imel na priklopnem vozilu neprimerno naloženih več kosov pohištva. Zaradi nepravilno naloženega tovora so priklopno vozilo izločili iz prometa in romunskemu vozniku na kraju izrekli globo.

Padel s strehe

V Stranju se je v petek pri delu hudo poškodoval mož. Pri delu na strehi na domačem gospodarskem poslopiju mu je zdrsnilo, nakar je padel približno pet metrov globoko na travnata tla. Pri padcu se je hudo poškodoval, zato so ga s helikopterjem odpeljali v UKC Maribor. Tuja krivda je izključena.

Na začetku uspešnih športnih poti so rokometaši I. osnovne šole postali slovenski prvaki

Srečanje v spomin na mladostne vrednote

Generacija športnikov I. osnovne šole Celje se je zbrala po petih desetletjih. Pobuda za srečanje se je porodila v glavah treh takratnih učencev, ki so tako ali drugače ostali v stikih še do pred kratkim. »Tovariš Janko je že v letih, pa se dajmo videti,« so si pred letom ali dvema dejali pobudniki Miloš Rovšnik, Jure Preskar in Aleš Praznik. A na veliko žalost jih je letos zapustil Miloš Rovšnik.

DEAN ŠUSTER

Spomine so obujali na nedeljskem kosilu v rojstnem kraju učitelja telesne vzgoje (takšen je bil pred desetletji naziv šolskega predmeta) Janka Veligovška v Grižah. V naslednjem šolskem letu bo minilo petdeset let, odkar se je moštvo »prve osnovne«, sestavljeno večinoma iz rokometašev, uvrstilo v finale republiškega prvenstva osnovnih šol v rokometu in v Ljubljani na Kodeljevem osvojilo naslov prvaka.

Samostojni pri organizaciji

Značilno za takratne osnovnošolske mladeniče je bilo, da so vsi bili vsestranski športniki in uspešni tudi v drugih športnih panogah. Še najmanj veselja jim je pred-

Praznik: »Ni bilo zaklepanja prostorov ali vmešavanja staršev in njihovega nadzora. Kako drugače kot danes. Takšen način vzgoje, utemeljen na medsebojnem spoštovanju in zaupanju, je doprinesel k temu, da se je ta generacija lahko kasneje pohvalila z vrhunskimi športniki v različnih panogah.«

stavljala orodna telovadba. A tudi zanje jih je učitelj znal navdušiti. Bili so prvaki Celja v hokeju (z dvema hokejista-ma, III. OŠ jih je imela osem), na njihove tekme so prihajali skoraj vsi učenci in učenke. Med najboljšimi tremi šolami v Sloveniji so bili tudi v atletiki (Praznik je v skoku v višino premagal kasnejšega slovenskega rekorderja Saša Apostolovskega), zelo dobri so bili tudi v košarki. Tudi najbolj množičen šport z žogo, nogomet, jim ni bil tuj. Namizni tenis so igrali pozimi v manjši telovadnici. Največja značilnost za tisti čas je bila popolna samostojnost v popoldanskem času v okviru šolskega športnega društva Ferda Skoka. Pobudnik ustanovitve društva je bil športni učitelj Veligovšek. Učenci so sami organizirali medrazredna tekmovanja v skoraj vseh športih z žogo.

Vse, od vodenja tekmovanja, pisanja zapisnikov do sojenja, je bilo v domeni učencev.

Zaupanje in spoštovanje

Janko Veligovšek je bil odličen mentor. Tudi šolske plesse v mali telovadnici so učenci prirejali sami, brez učiteljev. Zdaj se jim zdi nepredstavljivo, da bi takrat morali imeti varnostnika. Vse je slonelo na popolnem zaupanju med vodstvom športnega društva, sestavljenim izključno iz učencev, in mentorjem oziroma vodstvom šole. Prostor šole so bili vedno na voljo, šolske kuharice so učencem velikokrat postregle dodatno malico. »Ni bilo zaklepanja prostorov ali vmešavanja staršev in njihovega nadzora. Kako drugače kot danes. Takšen način vzgoje, utemeljen na medsebojnem spoštovanju in zaupanju, je doprinesel k temu, da se je ta generacija lahko kasneje pohvalila z vrhunskimi športniki v različnih panogah,« je poudaril Aleš Praznik. Miloš Rovšnik je bil v moštvu Rokometnega kluba Aero Celje, ki je prvo osvojilo naslov jugoslovanskega klubskega prvaka med mladinci. Z njim so bili prvaki tudi Mišo Toplak, Igor Razgor, Rolando Pušnik in Aleš Praznik. Predstavniki osnovnošolske generacije, o kateri govorimo, Igor Cigoj je kasneje tudi postal jugoslovanski mladinski rokometni prvak. Bil je tudi vaterpolist.

Strašna generacija

Sandi Sendelbah in Sašo Čajič Svetko sta bila uspešna hokejista in člana mladinske reprezentance Jugoslavije. Bila sta tudi predsednika celjskega hokejskega kluba. Odličen plavalec in košarkar je bil

Veligovšek: »S pomočjo vsestranskega celjskega športnega delavca in športnega dopisnika Karla Juga sem dobil zaposlitev v osnovni šoli. Moji fantje so bili izjemni, lažje sem jih vodil, ker sem igral rokomet za griško Minervo.«

Jure Preskar. Poleg Čajiča je bil vsestranski športnik tudi Ivan Štuhec. V namiznem tenisu je bil odličen Vojko Zupanc. Člana zmagovalne ekipe I. osnovne šole v rokometu sta bila še Bogdan Žohar in Igor Hunski. Pokojni Miloš Rovšnik je bil podžupan Celja, prav tako Sandi Sendelbah. Trije člani te generacije so bili selektorji mladinske slovenske rokometne reprezentance, Mišo Toplak,

Igor Razgor in Aleš Praznik. Uspešen rokometni trener je bil tudi Miloš Rovšnik. Aleš Praznik in Rolando Pušnik sta na svetovnem mladinskem prvenstvu na Portugalskem leta 1981 osvojila zlato medaljo. Toplaku je nastop preprečila huda bolezen. Največja športna veličina te generacije je danes že legendarni vratar in še vedno aktivni trener vratar pri Krimu Rolando Pušnik, nosilec zlatega olimpijskega odličja iz

Toplak: »Po moji oceni je bil finale pred finalom že v Celju, ko smo se pomerili z II. osnovno šolo. Finalna tekma republiškega prvenstva je bila v dvorani na Kodeljevem. Za OŠ Prule je igralo veliko rokometašev, ki so trenirali pri Slovanu. Nismo se jih ustrašili.«

Los Angelesa leta 1984 (in bro-nastega v Seulu leta 1988) in svetovni prvak v Švici leta 1986 z reprezentanco Jugoslavije. Z Zagrebom je bil dvakrat evropski klubski prvak.

V Celju finale pred finalom

Vse naštetu dokazuje, da sta bila mentorstvo in uspešnost vključevanja mladih v svet športa »tovariša« Janka Veligovška izjemno uspešna, kar mu je uspelo s posluhom vodstva šole. »Ko sem končal rudarsko šolo v Velenju, sem se zaposlil v tamkajšnjem rudniku. Tudi moj oče je bil rudar in je umrl v nesreči v rudniku v Zabukovici. Takrat sem si dejal, da nočem enake usode. Zato sem se šolal v ljubljanski šoli za telesno kulturo. S pomočjo vsestranskega celjskega športnega delavca in športnega dopisnika Karla Juga sem dobil zaposlitev v osnovni šoli. Moji fantje so bili izjemni, lažje sem jih vodil, ker sem igral rokomet

za griško Minervo,« se je spominjal Janko Veligovšek, ki bo čez približno dva meseca dopolnil 81 let. Veliko podatkov o nepozabni generaciji je zbral Aleš Praznik, ki je dodal, da se podrobnosti spominja **Mišo Toplak**: »Po moji oceni je bil finale pred finalom že v Celju, ko smo se pomerili z II. osnovno šolo, za katero sta igrala Stan-ko Anderluh in Herman Wirth. Na področnem prvenstvu smo

Z leve stojijo Sandi Sendelbah, Jure Preskar, Bogdan Žohar, Aleš Praznik, Sašo Čajič Svetko, Rolando Pušnik in učitelj športne vzgoje Janko Veligovšek. Čepijo Igor Hunski, Miloš Rovšnik, Mišo Toplak, Igor Razgor in Igor Cigoj.

V nedeljo so se postavili približno tako, kot so se v Ljubljani pred skoraj petimi desetletji. Z leve stojijo Sendelbah, Preskar, Štuhec, Praznik, Čajič Svetko, Pušnik in Veligovšek. Pred njimi so Zupanc, Cigoj in Toplak. Manjkali so Razgor, Hunski, Žohar in žal pokojni Rovšnik. (Foto: DŠ)

zlahka premagali velenjsko in mozirsko osnovno šolo. Pol-finalni obračun republiškega prvenstva v Ljubljani smo odigrali na prostem, na asfaltu.

Boljši smo bili od ene od primorskih šol, zdi se mi, da od novogoriške. Finalna tekma je bila v dvorani na Kodeljevem. Za OŠ Prule je igralo veliko ro-

kometašev, ki so trenirali pri Slovanu. Nismo se jih ustrašili.«

Foto: osebni arhiv rokometašev I. osnovne šole

Navihani in uspešni dolgo-lasci iz I. osnovne šole Celje

S kar 74 točkami razlike so Celjanke odpravile gostje iz Požege

Brutalne do prvih tekmic v mednarodni ligi

Košarkarice Cinkarne Celje so silovito začele novo sezono mednarodne regionalne lige. V svoji dvorani so hrvaško ekipo Plamen Požega nadigrale s 124 : 50. Čeprav v celjski ekipi ni bilo treh pomembnih igralk, dvoma o zmagovalkah ni bilo, kajti tudi gostje so pripotovale oslABLJENE, brez Jelene Ivezić, Emilije Podrug in Lee Miletić.

DEAN ŠUSTER

Najboljša strelka proti Plamenu Požegi je bila Kanadčanka Niyah Becker (povsem desno).

V rumenih dresih so z leve Kim Žibert, Sophia Gbemuotor in Brazilka Thayna Silva.

Pri Cinkarni po poškodbi še okreva Ana Nuša Anžič, vedno bolje se počuti tudi Mojca Jelenc, pravice nastopa še ni imela Andjela Demirović.

Vse v listi strelk

Najvišji statistični učinek je imela Sophia Gbemuotor (kar 37), kajti 18 točkam je dodala 15 skokov in 5 asistenc. Najboljša strelka tekme je bila Kanadčanka Niyah Becker s 25 točkami. Zadel je vseh 11 metov za dve točki. Vse, ki so igrale, so se vpisale v listo strelk, Brazilka Tayna Silva je dosegla 19 točk, Kim Žibert je zadel štiri trojke in zbrala 16 točk, Zoja Štirn 15, Lea Bartelme 13, Maja Uranker 10, Nika Blagus in Lana Iseinoski po 3 ter kapetanka Blaža Čeh 2.

V sredo z Banjalučankami

»Hrvaška ekipa je pripotovala nepopolna, kljub temu so bile naše košarkarice motivirane in prizadevne do zadnje minute. Dobro smo razporedili njihov igralni čas. Veseli me, da se je ekipa avstrijskega Graza vklju-

čila v ligo Waba,« je dejal trener Cinkarne Damir Grgić. Celjanke so v Gradcu na prošnjo domačega kluba gostovale že v torek in zmagale s 117 : 61. Ekipi Graza so v drugi četrtini nasule kar 40 točk. Najvišji statistični indeks (29) sta imeli Niyah Becker in Blaža Čeh, prva je dosegla 22 točk, druga pa 20. Med njiju se je vrnila Zoja Štirn z 21 točkami. Maja Uranker je dosegla 17 točk, Lea Bartelme 15, Lana Iseinoski 8 ... Zaradi poškodbe kolena je manjkala Thayna Silva, zaradi slabšega počutja je le nekaj minut igrala Sophia Gbemuotor. Pod koši bo začela vaditi Mojca Jelenc in bo čez dva tedna pripravljena igrati na tekmi. V sredo bodo ob 19.00 gostile ekipo Orlovi iz Banja Luke. V domačem prvenstvu so že v 2. krogu gostile ekipo kranjskega Triglava. Prvo četrtino so dobile za tri točke, drugo za pet in tretjo za štiri, v zadnji so močno pritisnile na plin in bile boljše s kar 26 : 9 (82 : 53). Najboljša igralka derbija je bila Thayna Silva s 16 točkami in z 10 skoki.

Foto: Andraž Purg

»Srečen sem, da lahko vodim Rogaško«

Od štirih moštev s Celjskega v 1. slovenski ligi za košarkarje je prvo zmago vknjižila Rogaška, ki je žal za zeleno mizo izgubila točko po tekmi z Ilirijo. Slatinčani so v soboto nadigrali Škofjeločane s 96 : 79. Predvsem to velja za zadnjo četrtino, ki so jo dobili z 29 : 18. Pet igralcev je doseglo dvomestno število točk: Njogoš Sikiraš 18, Kordan Session 16, Patrik Tabak in David Kralj po 15 in Sandi Čebular 10.

Novi trener Rogaške je nekdanji igralec moštva Dragiša Drobňjak. Ko je igral za Šentjur, je njegova žena leta 2016 stavila, da bo prvak moštvo njenega moža. Dragiša ji je dejal: »Draga, očitno se ne spoznaš na šport!« Šentjur je ob koncu sezone leta 2017 postal državni prvak. Dragiša spet ponavlja, da žena ne razume prav dobro košarkarskih zakonitosti, a da mu je v veliko oporo.

V uvodnem krogu je bila Ilirija v dvorani Tivoli prepričljivo boljše od vas, na kar ste točko, ki po košarkarskih pravilih pripade poražencu, izgubili za ze-

le mizo zaradi administrativne napake. Zmaga proti LTH Castings je zato prišla še kako prav, kajne?

Prvi poraz je bil boleč. Poraženi smo bili na parketu, nato smo točko izgubili še za zeleno mizo. Vse to je vplivalo na vzdušje v ekipi. Na naslednjem treningu sem fantom dopovedoval, da preteklosti ne zmorejo spremeniti. Lahko pa odpravijo napake iz prvega obračuna. In so jih, potem ko smo jim jih pokazali na posnetkih. Upoštevali so navodila za igro proti Škofjeločanom, zato so bili uspešni.

Ekipa je precej spremenjena v primerjavi s preteklo sezono, kar je v navadi v slovenski košarki. Novinci so Jordan Session, Val Luka Jugovac, Sandi Čebular, David Kralj, Njogoš Sikiraš in še kdo. Kako ste izbirali ekipo?

Takoj sem se odločil za dva domača igralca. To sta branilca Luka Božak in Patrik Tabak. Poznam ju še iz časa, ko sem igral za Rogaško in sta bila stara 16 let. Zdaj je čas, da stopita v ospredje in postaneta nosilca naše igre. V slovenski ligi so domači igralci

že dolgo za »okras«. Sedijo na koncu klopi in podajajo brisače soigralcem. Domen Močnik še ni pokazal vsega, kar zna v obrambi. Staš Sivka bo nekega dne prerasel našo sredino. Trenutno potrebuje le dobro zdravje. David Kralj igra izjemno v napadu. S Sandijem Čebularjem sva hitro našla skupni jezik. Zaveda se, da lahko

ogromno pomaga moštvu s svojimi izkušnjami. Spominja me nase, ko sem prišel v Šentjur. Vsak trener je lahko vesel, če ima v ekipi takšnega veterana. Lahko je vsem za zgled. Na vsak trening se z nekaterimi vajami pripravlja tri četrt ure. Session in Sikiraš nista klasična centra, a sta zelo gibljiva in nam omogočata hi-

trejšo igro. Tine Kotnik je bil že skoraj pozabljen v slovenski košarki. Kot mladoleten se je odpravil v tujino. Potrebuje le veliko vadbe.

Kaj ste jim dejali?

Govoril sem pred vsemi, nato z vsakim posebej na štiri oči. Vedno je bil moj cilj odigrati sezono tako, da lahko po njenem koncu zlahka opaziš svoj napredek.

Pri slovenskih klubih bo še veliko igralskih spre-

Dragiša Drobňjak je v Rogaški Slatini sestavil zanimivo ekipo. (Foto: Matic Javornik)

memb, česar smo že vajeni. Kje vidite Rogaško ob koncu sezone?

Težko rečem, kaj bi me zadovoljilo. Ekipa so zelo izstopala Olimpija in Krka. Dober je tudi Helios. Izkušeni ekipi imata Šenčur in Ilirija. Vsi drugi smo jima zelo blizu. Nikogar ni, ki bi ga lahko že zdaj odpisali v boju za obstanek v ligi. Naša želja je uvrstiti v končnico. A ne smemo gledati preveč naprej. Živimo za naslednjo tekmo.

Marsikaj bosta o razmerjih moči razkrila naslednja lokalna tekmeca. Pomerili se boste s Podčetrčani in Šentjurčani.

Prisoten bo psihološki pritisk, vendar to je logično. Če ni pritiska, gre za rekreacijo. Verjamem, da naši fantje živijo za takšne tekme in jih ni strah pred odgovornostjo. Samo naj dajo vse od sebe, četudi bodo izgubili. Igral sem dve leti v Rogaški Slatini. Poznam tukajšnje ljubitelje košarke. Zato pravim fantom, naj se vržejo za vsako žogo, in jih bodo navijači nagradili ne glede na rezultat. Srečen sem, da sem dobil priložnost za vodenje Rogaške.

DŠ

Celjsko moštvo brez Riere, Matka in še koga, a na vodilnem položaju

Španec je bil že v soboto z mislimi v Franciji

Nogometaš Celja Aljoša Matko bo zaradi zloma stopalnice izpustil preostanek jesenskega dela državnega prvenstva. Poškodovan se je na sobotni tekmi proti Bravu, k zmagi z 2 : 1 je prispeval prvi zadetek, že v 35. sekundi. Soigralcem se bo predvidoma priključil med pripravami na spomladanski del sezone. Triindvajsetletni napadalec je na desetih ligaških tekmah dosegel šest golov in prispeval štiri asistence. Šest nastopov je zbral tudi v kvalifikacijah za konferenčno ligo in dosegel dva gola.

DEAN ŠUSTER

Toda vodilni moške kluba se ne ukvarjajo z njim in drugimi poškodovanimi igralci. Iščejo namreč trenerja.

Riera bo prinesel zaslužek

Albert Riera je bil že v soboto z mislimi pri Bordeauxu, celjsko moštvo je srečno preživelo obračun z razpoloženimi igralci Brava. Eden najboljših francoskih klubov doslej, ki trenutno tekmuje v drugi ligi, bo za Riero plačal odškodnino. Znašala naj bi vsaj dvesto tisoč evrov. Čeprav so nogometaši v 1. slovenski ligi odigrali tekme 12. kroga, še ni konec prve tretjine prvenstva, kajti en krog je bil preložen zaradi poplave. Zmagali so Celje, Maribor, Domžale in Koper, Olimpiji to ni uspelo, Izidi 12. kroga: Celje – Bravo 2 : 1, Maribor – Mura 3 : 1, Domžale – Rogaška 3 : 0, Olimpija – Kalcer Radomlje 1 : 1 in Koper – Aluminij 4 : 1.

Tokrat z dolgimi podajami

Moštvo Alberta Riera se je v soboto mučilo s šiškarji, a najbolj pomembna je zmaga, ki jo je zasenčila poškodba Aljoše Matka. »Ni naključje, da je Bravo trenutno tako visoko na lestvici. Skušali smo igrati, kjer je bilo največ prostora. A nasprotniki ga niso puščali veliko. Po navadi želimo z žogo prehajati iz prvega območja do drugega in nato do tretjega ter do nasprotnikovih vrat. Tokrat je šlo za preskok iz prvega v tretje območje. To je bil pravzaprav naš načrt. Ta se iz tekme v tekmo spreminja, včasih naredimo napako, velikokrat pa se izkaže kot pravilen. Bravo nas ni presenetil s svojo postavitvijo, bili smo pripravljeni,« je trdil Riera. Potem je dodal: »Res je, da je končni pogled na tekmo takšen, da je bila

LESTVICA 1. SNL						
CELJE	11	8	2	1	24:10	26
KOPER	11	7	3	1	20:9	24
OLIMPIJA	11	6	2	3	26:19	20
MARIBOR	11	5	2	4	17:12	17
BRAVO	11	5	2	4	14:16	17
MURA	11	4	1	6	13:20	13
DOMŽALE	11	3	2	6	16:19	11
ALUMINIJ	11	3	1	7	15:20	10
KALCER	11	2	3	6	10:17	9
ROGAŠKA	11	2	2	7	7:23	8

precej tesna in izenačena, a v drugem polčasu smo imeli veliko priložnosti, da predčasno odločimo zmagovalca s tretjim, morda celo četrtim zadetkom. Vendar nam spet ni uspelo izkoristiti priložnosti. Srečanje smo morali končati na mirnejši način. Lahko bi bili boljši, vedno smo lahko. Toda lahko bi bili tudi slabši. Ponovno imamo vse tri točke v svojih rokah in ostajamo na prvem mestu. To je najbolj pomembno.«

Kdo v Rogaško Slatino?

Branilec David Zec je naknadno prejel vabilo selektorja Matjaža Keka: »Ljubljancani so dobro zapirali prostor na sredini igrišča. Med odmorom nam je tre-

Aljoša Matko je po doseženem голу priigral še enajstmetrovko. Oviral ga je Lan Štravs, ki je bil v šampionski sezoni Celja eden ključnih Kosićevih mož, saj je zadnjih sedem tekem igral v prvi postavi. (Foto: Andraž Purg)

Albert Riera je osvojil lovoriko na celjskem stadionu. Z Olimpijo je namreč premagal Maribor v finalu pokala NZS. (Foto: DŠ)

Zaradi prenove steze tekli ob Savinji

V sredini je Vid Botolin in desno od njega Matic in Guček. (Foto: Andraž Purg)

Sedmi Tek celjskih knezov je organizator, Atletsko društvo Kladivar Celje, letos zaradi prenove atletske steze izpeljal na Špici.

Deset kilometrov je ob Savinji najhitreje pretekel domačin Simon Navodnik. Sledila sta mu Peter Naglič in Tomaž Pliberšek. Med ženskami so bile najhitrejša Hana Košenina, Ana Šalamun in Erika Juvan. Na dvakrat krajši progi sta bila najboljša Kladivarjeva atleta Vid Botolin, ki je zmagal, in Matic lan Guček. Tretji je bil Hrvat

Mario Menjački. Pri dekletih je slavila Ajda Slapšak pred Hano Jost in Brino Cingesar Vogrin.

Izjemno obetavna celjska atletinja Tia Tanja Živko je v tej sezoni izboljšala veliko rekordov. Na mitingu v Tolminu je postavila nov mejnik v teku na miljo v kategoriji starejših in mlajših mladink. V Ajdovščini je bilo državno prvenstvo v teku na 100 kilometrov. Zmagala je Celjanka Nataša Robnik. Progo je pretekla v osmih urah in 57 minutah. DŠ

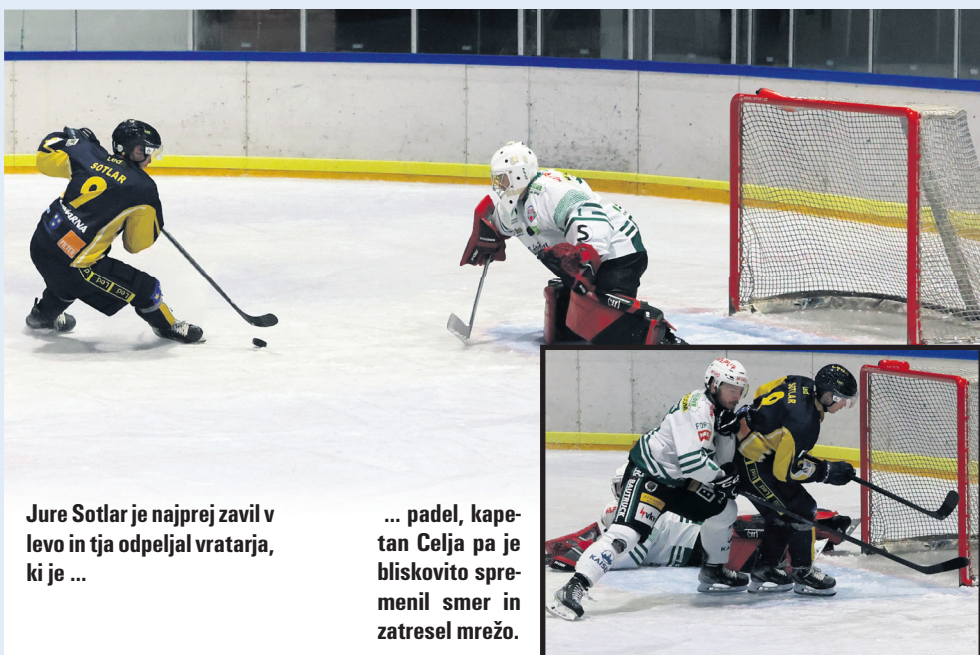
Druga zmaga prinesla veliko veselje

Hokejisti ekipe RST Pellet Celje so v državnem prvenstvu gostovali v Kranju, kjer so se Triglavu oddolžili za poraz na prvem dvoboju. A žal le z isto mero, in sicer po dodatnih strelkih, pri katerih je bil edini uspešen Jaša Jenko. Vratar Jakob Brandner je zaustavil vseh pet poskusov Gorenjcev.

Celjani so povedli z 2 : 0 po golih Maksa Bukovca in Jureta Sotlarja, nakar so zaigrali slabše in dopustili gostiteljem, da so izenačili. Sledila je petkova tekma v ledeni dvorani v celjskem mestnem parku. V Alpski ligi so Celjani po podaljšku premagali avstrijski Bregenzerwald.

Fantje dobili polet

V rednem delu sta bila strelca za domače moštvo Mark Čepon in Jaša Jenko. V tretji minuti podaljška je Mikus Mintautiškiš z dolgo podajo zaposlil kapetana Jureta Sotlarja. »Ko sem videl, da sam drsa proti vratarju, sem vedel, kaj bo storil in sploh nisem dvomil, da bo zadel,« je dejal trener Gal Koren. »Odigrali smo zelo zrelo. Naše odločitve so bile pametne, nasprotnikom nismo dopuščali veliko strellov. To je bila naša

Jure Sotlar je najprej zavil v levo in tja odpeljal vratarja, ki je ...

... padel, kapetan Celja pa je bliskovito spremenil smer in zatresel mrežo.

odlična predstava. Morda so fantje v podaljšku dobili dodaten polet. Zaupajo drug drugemu. To je prišlo do izraza. Zakaj Gal Sodja Zalokar kot najboljši igralec tekme? On in Maks Bukovec sta se metala na led pred plošček. Tovrstne poteze odločijo zmagovalca,« je še povedal Koren.

Štiri zmage v nizu

Juretu Sotlarju je uspela mojstrovina, ko je s prei-

gravanjem poslal vratarja v eno stran, sam pa je s palico plošček usmeril v nebranjeno del vrat: »To je moj zaščitni znak. Ogromno sem vabil ta trik, ga pilil. Seveda mi ne uspe vedno. Pomembno je, da sem lahko pomagal svoji ekipi. Lahko smo ponosni na svojo igro.« V začetku sezone točk ni bilo, težave so imeli tudi s slovenskimi tekme. »Sole« je tedaj rotel, da bo treba garati in vztrajati: »Obrestovalo se

nam je. Naša ekipa je mlada, neizkušena, tudi manj kakovostna od večine ekip v Alpski ligi. Toda z željo in odločnostjo lahko marsikaj nadoknadi. Zmagali smo četrtič zapovrstjo, če šteje mo še tekme domače lige.« Naslednji dan so se celjski vitezi odpeljali v Linz in izgubili z 2 : 1 (Sotlar). Konec tedna bodo v Rigi tekmovali v celinskem pokalu.

DŠ, Foto: Andraž Purg

NAJVIŽA
narodnozabavna TV oddaja

V četrtek, 12. 10. 2023
ob 20. uri
Firbci

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

televizija celje
KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

DOGODKI DNEVA
od ponedeljka do petka ob 18.30 in 22.15

SiOL kanal 673 amis kanal 306 telemach kanal 271 T2 kanal 152

ZAHVALA

Zapustil nas je dragi mož, oče,
dedek in pradedek

FRANČIŠEK BOVHA

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo gospodu župniku Davidu Zagorcu za opravljen cerkveni obred, vsem za darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

637

MOTORNA VOZILA

KUPIM

OSEBNO vozilo, celo ali poškodovano, kupim.
Kupim tudi motorno kolo Tomos. Telefon 031 783-047. 647

POSEST

KUPIM

VIKEND, hišo, posest ali kmetijo, do 90.000 EUR, Celje, okolica 40 km, kupim. Telefon 041 846-570. 632

ODDAM

NJIVO na Ljubečni, 1,7 ha, in v Pečovniku, 1.100 m², oddam v najem za pet let. Telefon 041 733-288. 641

STANOVANJE

ODDAM

MANJŠE stanovanje v Šmarju pri Jelšah oddam ženski ali paru (nekadilcu). Telefon 031 243-797. p

V CENTRU Celja oddamo garsonjero za eno osebo. Telefon 041 531-284. 646

KMETIJSKI PRIDELKI

PRODAM

BALE, silažne, kakovostne, prodam. Telefon 031 612-160. 644

SUHO koruzo, tritikalo, pšenico in krompir (jedilni in krmni) prodam. Možna dostava. Telefon 041 742-334. p

ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave, grahaste in črne, pred nesnostjo, prodamo, pripelje mo na dom. Telefon 070 545-481. p

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo, prodamo. Brezplačna dostava, prodaja tudi na Vranskem. Vzreja nesnic Tibaot, telefon (02) 582-1401. n

PUJSKE, težke od 30 do 40 kg, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodamo. Kmetija Košec, telefon 041 878-135. 639

DVE telici, simentalke, težko 320 kg, in limuzin, težko 270 kg, prodam. Telefon 031 560-073. 645

KUPIM

PITANE krave in telice za zakol, po širši Štajerski, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 040 647-223. p

DEBELE, suhe krave in telice za zakol, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 041 653-286. p

TELICO ali kravo za zakol kupim. Telefon 031 832-520. 636

ZAPOSILITEV

ZARADI povečanega obsega dela honorarno ali redno zaposlim pomočnika - slikopleskarja. Mohar, d. o. o., Šaranovičeva 11, Celje, telefon 041 648-121. p

ZMENKI

Z 10-letnim sinom iščeva mamico, 45+, (nekadilec, športnik). Telefon 070 830-603. 635

OSTALO

PRODAM

VISOKO gredo, leseno, 200 x 100 cm, prodam. Telefon 041 951-092. 627

DRVA, hrastova in mešana, suha, 10 m³, prodam. Telefon 041 951-092. 627

BUKOVA cepana suha drva, cena 330 EUR/klafra, prodam. Telefon 070 561-730. 633

Smrti

Celje
Umrli so: Štefanija PAVLIN iz Celja, 97 let, Marko REBOV

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

V SPOMIN

Mineva deset let,
kar nas je zapustila naša draga

BOŽA PANGERL
iz Leskovca 7a, Ljubčena

Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njenem grobu in ji prižigate sveče.

Vsi njeni

638

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

Zapustil nas je

ALBERT STARC
(18. 3. 1930–29. 9. 2023)

Ob boleči izgubi očeta in strica se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem, gospodu župniku Roku Metličarju za cerkveni obred, pevskemu kvartetu Šolinc, trobentaču in gospodu Matjažu Piklu za nagovor. Hvala vsem, ki ste ga v času težke bolezni obiskali na domu.

Žalujoci: vsi njegovi domači, ki ga bomo zelo pogrešali. p

DRVA, suha, od 150 do 200 EUR/kraftra – 4 m³, domača jabolka za sok in teleta (simentalci), težki od 100 do 300 kg, prodam. Telefon 041 250-812. 643

KUPIM

KURILNO olje iz cisterne (ostanek od kurjave) odkupim in izčrpam. Telefon 051 491-385. 640

PODARIM

PET smrek, za gradnjo, podarim. Telefon 031 786-173. 634

RAZNO

KOŠNJA zelenic, strmin. Zvonka Korošec, s. p., Cesta kozjanskega odreda 49, Šentjur, telefon 070 711-680. p

iz Celja, 65 let, Uršula GORENAK iz Dramelj, 56 let, Marijan HAJŠINGER iz Celja, 82 let, Anton ARČAN iz Loč, 63

let, Angela BEZGOVŠEK iz Laškega, 90 let, Marija JARH iz Celja, 80 let, Tatjana JUSTIN z Dobrne, 69 let, Ana FIŠER iz Štor, 76 let, Stanislav KNEZ iz Celja, 90 let.

Laško
Umrli sta: Zofija VOGRINC iz Trobnega Dola, 89 let, Albert STARC iz Spodnje Rečice, 93 let.

Šentjur
Umrli sta: Jožefa KOŽELJ iz Planinske vasi, 85 let, Peter DRAME z Dobrine, 65 let.

Žalec
Umrli so: Marija Magdale-na ROJC iz Celja, 87 let, Ivanka VADLAN z Vranskega, 59 let, Ljudmila PRAŽNIKAR iz Matk, 87 let.

Velenje
Umrli so: Rudolf MLAKER iz Florjana pri Šoštanju, 86 let, Stanislav GROBELNIK iz Velenja, 83 let, Milenka KOVAČ iz Velenja, 93 let, Erna VERZOLAK iz Velenja, 80 let.

museum of recent history | celje

mnrz
muzej novejšeg zgodovine | celje

STRAN PA NE BOMO METAL'

O pogubnih navadah in boljših praksah

VEČER V MUZEJSKI KAVARNI

V sredo, 18. oktobra 2023, vas ob 18. uri vabimo v Muzej novejšeg zgodovine Celje na pogovor z okoljevarstvenico Uršo Zgojznik

ČLOVEKOV ODNOS DO ODPADKOV IN OKOLJSKA PROBLEMATIKA V 21. STOLETJU.

Ob aktualni občasni razstavi **Stran pa ne bomo metal'.**

Vstop prost.

http://www.muzej-nz-ce.si

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE
AUGUST FRIDERIK SEEBACHER

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE V NOVEMBRU 2023 ODPIRA OBČASNO RAZSTAVO O CELJSKEM SLIKARJU AUGUSTU FRIDERIKU SEEBACHERJU.

OB TEJ PRILIKI BI ŽELELI PRIDOBITI INFORMACIJE O OHRANJENIH DELIH A. F. SEEBACHERJA, ZATO PROSIMO VSE, KI MORDA DOMA HRANITE KAKŠNO NJEGOVO LIKOVNO DELO, DA NAS KONTAKTIRATE DO 25. OKTOBRA 2023.

INFO@POKMUZ-CE.SI, 03/4280 958

EU projekt, moj projekt 2023 sofinancirata Republika Slovenija
in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

KO UČENJE POSTANE ZABAVA

Osnovna šola na Ljubnem ob Savinji se že nekaj časa ponaša s pametno učilnico, ki je po mnenju glasovalcev Naj EU-projekt 2023 zasedla drugo mesto. Zaradi izrednih razmer je bila njena tokratna predstavitev v nakupovalnem središču na Kidričevi cesti v Velenju.

Na predstavitvi so sodelovali avtorja učilnice **Erik Kapfer** in **Miha Cojhter**, ravnatelj ljubenske šole **Samo Kramer**, direktorica andragoškega zavoda Ljudske univerze **Brigita Gorjup**, **Ivica Orešnik** iz Zavoda Savinja ter župan Občine Ljubno ob Savinji **Franjo Naraločnik**.

»V učilnico vključujemo tehnologije, ki jih uporabljajo v gospodarstvu, da bi bila most med gospodarstvom in izobraževanjem,« je povedal Erik Kapfer in dodal, da je eden od ciljev učilnice, da otroci v njej sodelujejo in delujejo v skupini ter se s tem čim bolj približajo resničnim življenjskim situacijam. Avtorja pametne učilnice vsebine v njej sproti prilagajata glede na povratne informacije, ki jih dobijo od uporabnikov.

Ravnatelj ljubenske šole Samo Kramer pametno učilnico vidi kot prvi korak v razvoju izobraževanja. »Potrebujemo pametne šole, ne le pametne učilnice. Za to potrebujemo tudi ustrezno usposobljene učitelje, saj se proces učenja zelo razlikuje od tradicionalnega. Učenci se v tej učilnici učijo precej bolj samostojno, zato se vloga učiteljev nekoliko spremeni.«

Učilnica pa ni zanimiva le za otroke, temveč se zanjo zanima tudi vedo več turistov. V pametnih učilnicah, ki so primerne celo za rojstne dneve, je po besedah Kramerja zelo zabavno in spodbudno okolje. »Ko so učenci enkrat v učilnici, jih težko dobimo ven,« je še dodal.

Pametna učilnica na Ljubnem je že obrodila sadove. Tamkajšnji šolarji so zaradi vsebin v učilnici postali državni prvaki v robotiki WRO Junior in se uvrstili na svetovno prvenstvo, ki bo to jesen v Panami.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Že 24. praznik Kozjanskega jabolka

Od jabolk do ohranjanja narave

Vonj po cimetu, jabolčnem zavitku, pečenem kostanju ter drugih dobrotah se je minuli teden širil po trgu Podsreda, kjer je Kozjanski park organiziral že 24. praznik Kozjanskega jabolka. Letina jabolk letos ni najboljša, a to organizatorja dogodka tudi tokrat ni ustavilo, da ne bi na različne načine opozoril na dragocenost visokodebelnih sadovnjakov ter njihov pomen za ohranjanje narave in biotske pestrosti.

TINA STRMČNIK

»Visokodebelni travniški sadovnjaki so eden najpomembnejših življenjskih prostorov v Kozjanskem parku. Tukaj namreč živijo nekatere vrste redkih in ogroženih ptic, kot so vije-glavka, zelena žolna, čuk in pogorel-

Komisija je imela spet težko delo pri ocenjevanju slastnih jabolčnih zavitkov.

Srečko Omerzel je prejel naziv carjevič, ki ga Kozjanski park podeljuje najbolj skrbnim lastnikom travniških sadovnjakov. (Foto: Mojca Valenčak)

ček. In prav zaradi njih je to območje vključeno v območje Nature 2000,« je pojasnila direktorica Kozjanskega parka mag. **Valerija Slemenšek**. Ko si je Kozjanski park začel prizadevati, da bi kmetje ohranjali visokodebelne sadovnjake, je naletel na kar nekaj ovir. Po več kot dveh desetletjih tovrstnih prizadevanj žanje dobre rezultate. Na zavest kmetov o pomenu ohranjanja nasadov sadnih dreves kaže tudi to, da približno 2.500 sadik starih vrst jablan, ki jih vsako leto vzgojijo v drevesnici Kozjanskega parka, gre za med. In da »hišni« sadjar Adrian Černelc pogosto pripravlja

sadilne načrte za nove nasade, pridelovalci pa sadje v sklopu svojih dopolnilnih dejavnosti predelujejo v slastne domače izdelke.

Skrbni, podjetni in pridni

Praznik kozjanskega jabolka je na pomen sadovnjakov in jabolk opozoril na različne načine, med drugim s tekmovanjem v peki najboljšega »štrudla« in najdaljšega jabolčnega olupka. Naziv carjevič, ki ga podeljujejo najbolj skrbnim gospodarjem travniških sadovnjakov, je letos prejel **Srečko Omerzel** iz Gorjan. Sadovnjak na Lopenku, za katerega skrbi z družino, priča o tradiciji in skrbnem delu pri sajenju, vzgoji in oskrbi sadnih dreves. Tamkajšnje jablane, hruške, orehi, slive in češnje namreč dobro obrodijo.

Na dogodku so pravico do uporabe kolektivne blagovne znamke Sožitje – Kozjanski park, ki je namenjena promociji trajnostnih pridelkov, izdelkov in storitev, letos podelili podjetnici **Sanji Počivalšek**, ki izdeluje trda mila, in **Čebelarstvu Lojen**, ki ponuja različne vrste medu, propolis in cvetlični prah.

V sončnem jesenskem koncu tedna je številne obiskovalce ponov-

Obiskovalci so na stojnicah našli paleto domačih dobrot – od domačih vrst moke, kaš, kosmičev, sirov, mesnih izdelkov, namazov, čajev, domačega medu in zelenjave.

no privabila ponudba domačih izdelkov in pridelkov. Na 150 stojnicah se je predstavilo več kot 170 ponudnikov – ekoloških kmetij, sadjarjev, domačih in umetnostnih obrtnikov, organizacij in posameznikov. Svoje poslanstvo so med drugim predstavili še društva, osnovne šole in vrtci.

Foto: Andraž Purg

Ne le jabolko, tudi ples vsak dan odžene zdravnika stran.

Zelo iskana dobrina na sejmu so bila jabolka. Stare sorte že tako slabše obrodijo vsako drugo leto, tokratni letini niso prizanašale niti pozeba, toča in obilne padavine.

40 let ohranjajo ljudsko pesem

Str. 25

Pomagajo tudi malenkosti

Str. 27

Po 25 letih premora ponovno piše

Str. 29

Mateja Zorko Pavšar in Alen Pavšar ob premieri filma Šepet metulja

Vsak film je kot njun otrok

Pred leti sta se našla dva filmska navdušenca in združila svoji življenjski in ustvarjalni poti. Šepet metulja je njun drugi skupni film, potem ko sta leta 2014 navdušila občinstvo z romantičnim mladinskim filmom Vloga za Emo, saj si ga je ogledalo več kot 30 tisoč ljudi. Včeraj sta Alen Pavšar in Mateja Zorko Pavšar z ekipo stopila pred domače občinstvo na premieri v Celju, kjer so film zavrteli v dveh dvorinah hkrati. Od danes si bodo lahko »zgodbo o velikih sanjah, ljubezni do sebe in premagovanju osebnih meja«, kot so ustvarjalci opisali film, ogledali še drugod po Sloveniji.

TATJANA CVIRN

Režiser filma je Alen Pavšar, ki je sicer inženir multimedijske in poučuje strokovne predmete v Srednji šoli za strojništvo, meharoniko in medije v Šolskem centru Celje. A že od malega je želel snemati filme in to z velikim veseljem počne, če se le ponudi priložnost. Za zgodbo in scenarij je poskrbel soprogo Matejo Zorko Pavšar, ki je svetovalna delavka v omenjeni šoli, a je film prav tako njena strast. Napisala je scenarij za film Vloga za Emo in je avtorica ali soavtorica knjig. Bogate izkušnje ima pri delu z dijaki s posebnimi potrebami, ki se v razredu pogosto težko znajdejo, še zlasti če nimajo podpore učiteljev in vodstva šole. O tem, kako lahko tudi takšni dijaki ob razumevanju in pravi spodbudi pokažejo svoje talente, govori film, ki je poseben glede tega, da prvič pri nas tako predstavlja problema-

tiko avtizma in da je tudi glavni igralec v filmu avtist. Razumevanje tematike dopolnjuje še knjiga, ki jo je Mateja napisala na osnovi filma.

O vsem tem in o nastanku filma smo z obema ustvarjalce-

Alen: »Odkar vem zase, sem zaljubljen v film. Ko se pojavi priložnost za snemanje, me kar nese. Ko začneva še drug drugega spodbujati, gre vse kot rušilni stroj. Včasih me ona malo umirja, drugič jaz njo.«

ma, tudi izvršnima producenoma Šepeta metulja, klepetali v eni od kavarn v Celju, ki je bilo s svojimi prepoznavnimi prizorišči tudi del filmske kulise.

Je bilo pri tem filmu lažje, ker sta že imela izkušnje s snemanjem Vloge za Emo?

Alen: Po eni strani se je bilo težje sploh odločiti, da bi se spet lotili takega projekta, ker

smo vedeli, kaj nas čaka. Ko smo se ga lotili, je izbruhnil covid, ki je za dve leti zamaknil začetek.

Mateja: Pri tem filmu je bilo lažje glede podpore družine. Ko sem povedala doma, da bom sodelovala pri snemanju Vloge za Emo, jim ni bilo všeč. Mama se je bala, da se bova osramotila, saj je domnevala, da bo to eden tistih slovenskih filmov, ki niso posebej gledljivi. Ko je imel Alen prvo verzijo filma zmontirano, sem ga prosila, ali lahko mama to pogleda, da bo mir ... Zdaj je bilo lažje, saj so nama ljudje bolj zaupali.

Kar nekaj scenarijev sta pred tem zadnjim filmom poslala Slovenskemu filmskemu centru za finančno

podporo pri izvedbi, a jih je zavrnil. Šele pri slednjem sta uspela pridobiti nekaj denarja. Vama to ni pobralo volje?

Mateja: Meni jo je pobralo bolj kot Alenu, nekajkrat sem bila zelo razočarana. Po Vlogi za Emo se mi je zdelo, da bova uspešna z naslednjim scenarijem, a ni šlo. Misliła sem, da ne bova nikoli več posnela nobenega filma. Alen je bil pobu-

dnik za najnovejši film in ker sem čutila, da ne morem teptati njegovih sanj, sem pristala. Če si nekdo nekaj zelo želi, mu moraš pomagati.

Alen: Ko je Mateja spoznala, da bo šlo, se je tudi ona navdušila in potem so se stvari začele odvijati. Ko

Mateja: »Vse je v redu, ko imamo pametne, zdrave otroke. Ko imamo drugačne, je zelo pomembno, kakšen je svetovalni delavec v šoli in kakšno je vodstvo.«

sta dva takšna, je energija dvojna.

Če je bil pri prvem filmu scenarij vaš, Mateja, je bil pri drugem vaš, Alen, verjetno pa sta skupaj dodelala vse podrobnosti.

Alen: Ideja je bila zelo dodelana, točno sem vedel, kaj želim, in o promociji sem razmišljal že od začetka. Vem, kako nastajajo hollywoodski filmi, kjer ustvarjalci že v začetku vedo, kaj bo privlačno za gledalce, in v tem smislu pišejo scenarij. Osnova mora biti zgodba, a filmsko narejena tako, da je zanimiva, da nudi nekaj, o čemer se govori, kar pritegne gledalce ...

Žal je nesrečna smrt glavne igralkice Lare Safran po snemanju filma Vloga za Emo verjetno tudi prispevala k temu,

da se je o filmu govorilo. Bo tokrat k temu prispevala glavna vloga dijaka avtista?

Alen: Na začetku nisva načrtovala, da bo avtista igral avtist. To se je zgodilo spontano. Najprej smo se dogovorili s profesionalnim igralcem, da bi odigral to vlogo. Potem je izbruhnila

epidemija covida in si je vmes premislil.

Mateja: Vloga je težka in igralca lahko izstrelji med zvezde ali ga pokoplje. Verjetno se je tega ustrašil. Da sva izbrala našega dijaka Alija Ogrizka, se je zgodilo čisto spontano. V trenutku, ko sem ga videla v svoji pisarni obupanega in poteptanega in ko je povedal, da si želi, da bi igral v filmu ter svetu dokazal, da je nekaj vreden, sem vedela, da moramo film posneti, saj mu s tem lahko uresničimo sanje. To je bila poleg moževne želje druga močna spodbuda pri odločitvi za snemanje filma.

Vi, Alen, najprej nad to zamislijo, da bi igral avtist, niste bili najbolj navdušeni. Kako je bilo na avdiciji?

Alen: Ali je imel zanimivo avdicijo. Res sem najprej dvo-

mil. Mateja me je povabila v pisarno in rekla, naj ga opazujem. Nekaj časa sem opazoval njegove geste, razmišljal, kako bi lahko v filmu igral, kako bi speljal nekatere scene, se naučil besedila ... Poskusili smo in pokazalo se je, da je bila to prava odločitev.

Težav z igralsko zasedbo s tem še ni bilo konec, kajne?

Alen: Nekaj dni pred snemanjem je igralec, ki naj bi igral strogega profesorja Frenka, odpovedal sodelovanje, in to prav tisti, ki sem ga imel v mislih, ko sem pisal to vlogo. Mitja Ritlop, ki ga je zamenjal, je odlično opravil svoje delo. Sicer sva bila z Matejo pripravljena na tovrstna presenečenja, saj so nekateri igralci prepričani, da so zvezde. Z drugimi člani zasedbe ni bilo težav. Z nekaterimi igralci zelo lepo sodelujeva, na primer s Tino Gorenjak, ki igra v vseh najinih filmih, saj nama je tudi kot osebnost blizu.

Alen, vi ste od malega vedeli, da bi radi ustvarjali filme, in ste tudi izbrali šolo, povezano s tem (Akademija za multimedijske Ljubljana). Kaj pa vi, Mateja, ste tudi sanjali o filmski karieri?

Mateja: Tudi! Želela sem biti igralka, imeti režiserja za moža ... (smeh) Želela sem se vpisati na igralsko akademijo in sem to navedla kot edino študijsko željo. Ko nisem bila

sprejeta, je bil to velik šok. Nato sem se vpisala na filozofsko fakulteto, kjer je bilo prosto le še mesto na filozofiji in kitajščini, in se nato sredi leta prestavila na študij andragogike. Sanje o filmu in medijih so bile ves čas žive. Ob tem sem ves čas želela tudi delati z mladimi.

V medijih ste delali kot novinarka, se nato preizkušali tudi v gospodarstvu in se nazadnje zaposlili v šoli, kjer ste še zdaj. Izpolnila se

Alen: »Ali Ogrizek dobiva prve oboževalke na družbenih omrežjih in lepe odzive, tudi dijaki ga na hodniku pozdravljajo. Zanimivo, kaj dela medij ...«

vam je tudi želja po filmskem ustvarjanju in po tem, da bi imeli režiserja za moža ...

Mateja: Res je. V Šolskem centru Celje sva z Alenom začela delati isto leto. Ko je šola dobila novo opremo in studio, sva bila oba zelo navdušena. Na enem od izletov sva se pogovarjala, kaj želiva delati, in ugotovila sva, da naju zanima film. Alen je povedal, da bi rad snemal filme, a da je težko dobiti dober scenarij, jaz sem povedala, da sva s Smiljanom Morijem napisala knjigo Motivacija za mlade in da bi bila morda primerna za filmski scenarij. Alen jo je prebral in predlagal, da ga res napišem. Ampak kako se to dela, sem vprašala. Prinesel mi je scenarij filma Petelinji zajtrk, ki je izšel v knjižni obliki, da sem videla,

Alen: »Težava je, ker je v Sloveniji samo en filmski center, ki ima omejen obseg financiranja. Samo štirje odstotki vseh avtorjev, ki prijavljajo svoje filme, dobijo sredstva centra.«

kako je to videti. Ni preprosto napisati dobrega scenarija.

Ste tudi vi, Alen, v mladosti želeli delati z mladimi?

Alen: Malo sem si to želel. Že ko sem se začel ukvarjati s filmom, sem imel delavnice za mlade. Takrat je bil v Celju Difi fest, festival dijaškega filma, in so me povabili, da bi pripravljaj delavnice z vrstniki, kar mi je bilo všeč. Takratni ravnatelj

šole Ludvik Aškerc me je nato po študiju kot nekdanjega dijaka povabil, da bi delal v šoli in pri 23 letih sem začel učiti.

Filma sta žanrsko sicer povsem različna, povezuje ju srednješolsko okolje, v obeh filmih dijaka ob pomoči mentorjev odkrijeta dejavnosti, ki ju res zanimajo, in se v njih »najdeta«. Zakaj takšna tema?

Mateja: Ta tema je prisotna, ker sem v srednji šoli zelo trpe-

la. Učiteljica za slovenščino mi je na gimnaziji govorila, da ne bo nič iz mene, in vsako leto sem imela popravni izpit. Zato delam z mladimi, da se ne bi tudi njim to dogajalo. Dovolj je, da je en učitelj takšen, da ves čas govori, da iz nekoga nič ne bo, ali da se niti ne potruži, da bi ugotovil, za kaj je kdo nadarjen. Sama sem se odločila delati drugače.

Kot svetovalna delavka verjetno težko vplivate na delo v razredih. Kako spoznate otroke? So vsi učitelji dojemljivi za vaše predloge, zlasti glede dela z dijaki s posebnimi potrebami?

Mateja: V šoli vodim tudi nekaj interesnih dejavnosti s področja novinarstva, imamo šolsko spletno televizijo, pripravljam prireditve ... Pri vsem tem imam veliko stika z dijaki. Ves čas imam polno pisarno. Pridejo tisti, ki imajo težave, in tisti, ki se želijo samo družiti, skupaj ustvarjamo projekte. Če zaznam, da se kateremu dijaku zgodi krivica, se lahko zelo čustveno odzovem. V takšnih primerih se lahko zgodi, da kdaj prestopim mejo lepe komunikacije.

Pri svojem delu moram biti samozavestna, zato sem se strokovno izpopolnila, sicer me ne bi upoštevali. Pred leti sem se morala sama pri sebi odločiti, zakaj sem v šoli: ali sem tam zato, da sem priljubljena med sodelavci in da z njimi pijem kavo, ali sem tam zaradi otrok. Oboje včasih ne gre. Tej usmeritvi poskušam slediti, a je res, da je večina mojih sodelavcev zelo razumevajočih do otrok s posebnimi potrebami.

Ravnateljica Simona Črep večkrat reče, da v šoli nisem samo zaradi dijakov, ampak

svetujem tudi učiteljem in nazadnje še staršem. Eni razumejo, da želimo delati v dobro dijakov, drugi se kdaj pritožijo, kar je prav, če se otrokom dogajajo krivice. Vse je v redu, ko imamo pametne, zdrave otroke. Ko imamo drugačne, je zelo pomembno, kakšen je svetovalni delavec v šoli in kakšno je vodstvo. Če nimamo dveh suverenih oseb, ki znata reči tudi učitelju, kako je prav in v skladu z zakonom, se starši upravičeno pritožujejo.

Ampak v razredu, kjer je skoraj trideset dijakov, je verjetno zelo težko posebej delati z otroki, kot je Ali, kajne?

Alen: Sam skušam ure izpeljati umirjeno, tudi če pride vmes do težav. Ko sem prišel na pogovor za službo, so mi rekli, da me bodo dijaki spreje-

Mateja: »Učiteljica slovenščine mi je na gimnaziji govorila, da ne bo nič iz mene, in vsako leto sem imela popravni izpit.«

mali tako, kot se bom pokazal prvi dan, ko bom stopil v razred. Posebnih težav nimam, z disciplino se mi ni treba ukvarjati. Verjetno me dijaki poslušajo in drugače sprejemajo, ker vedo, da se tudi sam ukvarjam s področjem, o katerem učim, in da ne mlatim prazne slame. Ko imam opazen projekt, prihajajo tisti, ki bi tudi radi delali pri filmu. Vsi bi radi takoj snemali filme, čeprav še niso zreli za to. Tudi sam sem bil takšen, na začetku sem hotel vse naenkrat.

Se vedno strinjate z Matejinimi predlogi glede dela v razredu?

Alen: Če mi kdo z dobrim namenom nekaj svetuje, skušam na to pogledati z drugega zornega kota in sprejeti dobre predloge. Nekateri se ne želijo premakniti in lahko zaradi malenkosti prihaja do velikih težav. To, kar na primer v filmu počne učitelj Frenk, ko dijake pelje v podjetje, kjer tekmujejo, kdo bo našel najboljšo rešitev, delam tudi sam. Dijake skušam čim bolj vključiti v okolje, kjer bodo nekoč delali, da sodelujejo pri projektih, so v stiku z naročnikom, vidijo, kaj morajo in česa ne smejo narediti.

Mateja, menda vas lahko dijaki pokličejo tudi zvečer. Ali potem sploh lahko ločujeta med službo in zasebnim življenjem?

Mateja: Če lahko imaš rad kateregakoli otroka, ne moreš potegniti črte. Če mi dijaki zaupajo nekatere stvari, ne morem vzpostavljati razdalje. Ko me zvečer kdaj pokličejo, je dovolj, da se pogovorijo in jim je lažje.

Alen: Lahko je reči, naj ob treh izklopimo telefon in se ne ukvarjamo s službo, a za te otroke moramo biti ves čas na voljo.

Vas to nikoli ne zmoti?

Alen: Da, tudi kdaj, predvsem takrat, ko se Mateja zaradi tega »sekira«. Sicer pa imam tudi sam projekte, zaradi katerih mi dijaki pišejo tudi zvečer, da razrešimo še kakšno vprašanje. Počasi se ruši stroga meja med poukom in drugimi stvarmi.

Ob filmu je izšla še knjiga, ki ste jo napisali vi, Mateja. Zakaj ste se odločili še zanjo?

Mateja: Direktor Mika Franci Pliberšek, ki je finančno podprl film in pri katerem je v podjetju zaposlen tudi naš prvi dijak avtist, me je spodbudil k pisanju. Skupaj sva napisala že eno knjigo. Malo sem se upirala, saj nisem bila prepričana, da lahko naredimo še kaj več kot to, kar smo v filmu že prikazali. A ko sem se lotila pisanja, je kar izletelo vse skupaj iz mene. Kot da je bila to zame neke vrste terapija. Vsa čustva, ki mi jih otroci zaupajo, so včasih lahko tudi breme.

Alen: Fino je, da je dvojni paket, saj se film in knjiga dopolnjujeta. Ko pogledaš

Mateja: »Delam po principu, da dijakom, ki imajo težave in stiske, nalagam delo, da se zamotijo, ob tem so uspešni in ponosni, ko jim uspe, ter imajo zato vedno manj drugih težav.«

film, mogoče manjka kakšen vidik, ki ga spoznaš v knjigi, saj je napisana z vidika avtista. Ko pogledaš film in prebereš knjigo, so to pomembne učne ure o tem, kaj pomeni biti avtist in kaj je mogoče kljub temu doseči.

Je bilo s tem filmom težko prodreti v kinematografe?

Alen: Tehnično ni težko pripraviti filma, primerneza za kinematografe, bolj je vprašanje, kako pripraviti takšno promocijo, ki bo pritegnila čim več gledalcev. Pri tem ima ob vsej tehniki zgodba še najbolj pomembno vlogo. Po mojem mnenju mora biti film gledljiv in razgiban, tudi če ima zahtevno tematiko.

Želita še snemati filme? So že kakšne ideje, kakšen nov scenarij?

Alen: Težava je, ker je v Sloveniji samo en filmski center, ki ima omejen obseg financiranja. Samo štirje odstotki vseh avtorjev, ki prijavljajo svoje filme, dobijo sredstva centra.

Sicer pa imamo več idej, med drugim je v predalu scenarij, ki ga center ni potrdil za sofinanciranje, imava scenarij še za en

Za naslovno pesem so fantje iz skupine Šank Rock z dekleti iz skupine Bepop ustvarili različico svoje znane pesmi Metulj, ki zajame bistvo filma in ustvarja vzdušje, polno čustev.

kratki film. Trenutno imamo v mislih nadaljevanje tega filma in še en zelo zanimiv projekt, ki bo zaradi tematike verjetno najbolj gledan slovenski film. Gre za zgodbo o uspehu, za znane osebe, veliko glasbe ... To ne bi bil mladinski film, pri čemer več za zdaj ne bi povedal.

Ali se morata tudi doma večkrat postaviti za svoja otroka (Mai je v sedmem razredu osnovne šole, petletna Isa Tara je še v vrtcu), ki sta posvojena iz Afrike)?

Mateja: Za Maia sem nekajkrat tudi morala iti v boj. Pomembno je, da se počuti varno in da vidi, da se je včasih treba znati postaviti zase. Je pa treba izbirati bitke, da nisi ves čas na fronti. Mai se zanimivo odzove na igrišču, saj trenira rokomet. Včasih igra manj zavzeto in nato naenkrat steče čez celo igrišče in zabije gol. Ko ga kasneje vprašam, kaj se je zgodilo, reče: »Nekdo mi je rekel niger in sem mu pokazal, kako znam zabijati gole.«

Foto: Andraž Purg

Vsebina filma

Dijak Jan je navdušen nad mehatroniko in je avtist. Pridruži se razredu, ki za podelitev štipendije v mednarodnem podjetju tekmuje v razvoju programske opreme sodobnega prezračevalnega sistema s pogonom na umetno inteligenco. V razredu je tudi privlačna glasbenica in edino dekle Tara, ki si prav tako želi zmago. Razred vodi neizprosni učitelj Frenk, ki ne odobrava posebnih potreb učencev. Jan kljub vsem oviram dokaže, da zmore. S pomočjo zagnane svetovalne delavke Zarje počasi napreduje v šoli in se zbliža tudi z direktorjem podjetja, ki ga vzame pod svoje okrilje.

Producent filma je bil Rok Skale, Alen Pavšar je poleg režije poskrbel za montažo, direktor fotografije je bil Igor Pečoler. Zaigrali so sedanji in nekdANJI dijaki ŠCC Ali Ogrizek, Elyes Samba, Lara Kolar in Mark Gaberšek ter igralci Brane Završan, Tina Gorenjak in Tarik Rashid, TV-voditeljica in članica zasedbe Bepop Ana Praznik, glasbenik Mitja Ritlop, ljubiteljska igralka Urška Majcen, TV-voditelj Iztok Gartner ... Proračun filma je znašal 187 tisoč evrov, pri tem je projekt podprl tudi Slovenski filmski center.

Marija Ana Cajner je bila učiteljica kemije in biologije. Najprej je učila v Pivki in kasneje v Kranju. Od leta 1984 do upokojitve je poučevala v Mozirju in živila v Spodnjem Pobrežju pri Rečici ob Savinji.

Hiša, v kateri živi devetinsedemdesetletna Jana, ni več primerna za bivanje.

Kot pravi, jim narasle vode do konca 80. let prejšnjega stoletja niso povzročale škode. Voda se je razlivala na pašnik.

»Najbolj grozno je bilo, ko so se vanjo začeli zaletavati veliki predmeti, ki jih je s seboj nosila Savinja. Najprej je bil to kombi, nato so butali v hišo še gromozanski hlodi, ki so bili nedaleč od naše hiše spravljani ob bližnjem podjetju.«

Po ocenah statikov hiša Marije Ane Cajner ni več primerna za bivanje

Savinja ji je tokrat zadala usodni udarec

Marija Ana Cajner je letos avgusta z bratovo družino lahko le nemočno opazovala kruto moč pobesne narave. Do zdaj so bili poplavljeni že večkrat. A kot pove upokojena učiteljica kemije in biologije, tako hudo, kot je bilo letos, še ni bilo. S tem se strinjajo tudi statiki, ki so si ogledali hišo. Po njihovih ocenah je zadnja povodenj njihov dom tako močno načela, da ni več primeren za bivanje. Občina Rečica ob Savinji opozarja, da kot lokalna skupnost na številna vprašanja glede zagotavljanja nadomestne zgradbe nima pravih odgovorov. Čaka na zakon o obnovi, ki naj bi bil sprejet konec leta. A vse gre prepočasi.

ŠPELA OŽIR

»Glede na mesto, kjer stoji naša hiša, je bilo naše življenje do zdaj naravnano od ene do druge vremenske napovedi. Strah se v vseh teh letih naseli v človeka, pa naj bo ta še tako trden. Da se preselimo drugam, je, kolikor je to hudo, naša edina rešitev,« pravi **Marija Ana Cajner**, ki se je z odločitvijo statika sprijaznila, saj so bili do zdaj poplavljeni že večkrat. Kot pravi, jim narasle vode do konca 80. let prejšnjega stoletja niso povzročale škode. »Bližnji potok se je do takrat sicer razlival, a ker je bil desni breg, na katerem je

bil takrat pašnik, nižji, se je narasla voda razlivala tja. Z njegovim nasipanjem se je to končalo. Na poplavnem območju smo se znašli mi.« Veliko škodo so nato povzročile poplave leta 1990, a vseeno bistveno manj kot letošnje. Takratna voda jim je namreč zalila zgolj kletne prostore. Letos je uničila še celoten stanovanjski del. Pred letošnjo ujmo so bili poplavljeni še v letih 2007 in 2012.

Sledil je dodaten šok

Tokratna opozorila vremendarjev so glede na dosedanje izkušnje vzeli resno in odmaknili stvari, a še zdaleč si niso mislili, da bo voda tokrat tako visoka. Jana, kot sogovornico poznajo sokrajani, se je na tisti usodni petek zbudila že pred 5. uro, ko je voda začela zalivati sadovnjak. Ni minilo pol ure, ko je začela že vdirati v hišo. »Najbolj grozno je bilo, ko so se vanjo začeli zaletavati veliki predmeti, ki jih je s seboj nosila Savinja. Najprej je bil to kombi, nato so butali v hišo še gromozanski hlodi, ki so bili nedaleč od naše hiše spravljani ob bližnjem podjetju,« pripoveduje devetinsedemdesetletnica.

Ko je voda odtekla, je sledil dodaten šok. Njeno nadstropje je bilo povsem razdejano in uničeno. Predmeti – od televizorja do hladilnika – so ležali vsepovsod po stanovanju.

Strokovne in druge knjige, ki so imele pri sogovornici posebno mesto, so razcefrane ležale v kupu blata. Jana je začela nemočno iskati stvari. Kar je sploh ostalo.

Ni ostala sama

Na srečo v tej godlji ni ostala sama, temveč so ji priskočili na pomoč nečaki z družinami, s prijatelji in sodelavci. »Nekateri so si vzeli celo dopust, da so prišli pomagat in odstranjevat vse uničene predmete. Na koncu so vse očistili z visokotlačnimi čistilci. Neizmerno sem jim hvaležna,« pove skromna Zgornjesavinjčanka, ki trenutno tako kot občina še ne pozna vseh odgovorov na vprašanja, kje bo njen novi dom. Da bi se to čim prej spremenilo, si močno želi tudi Občina Rečica ob Savinji, ki do zdaj od države še ni dobila pravih usmeritev in zagotovil o pomoči pri iskanju oziroma zagotavljanju takšnih nadomestnih nastanitvev.

Foto: Nik Jarh

»Strah se v vseh teh letih naseli v človeka, pa naj bo ta še tako trden. Da se preselimo drugam, je, kolikor je to hudo, naša edina rešitev.«

Največji želji članov zasedbe Vrajeva peč sta pomladitev skupine in nadaljevanje njene uspešne glasbene poti. Če sodimo po fotografiji, za prihodnost skupine ni strahu.

Etno skupina Vrajeva peč že 40 let ohranja ljudsko pesem in glasbila

Ko zazvenijo lipov list, »pisker bas« in »rifl mašina«

Da lonec, kuhalnica ali metla niso namenjeni le gospodinjskim opravilom, temveč so lahko tudi priročna glasbila, iz katerih je mogoče privabiti zanimive zvoke, že štirideset let dokazujejo člani skupine Vrajeva peč iz Socke. Njihova prisotnost je v vseh teh letih v širšem kulturnem prostoru pustila vidno sled. Njihova ljudska glasba in izbor glasbil sta pred štirimi desetletji pomenila osvežitev ne le na celjskem območju, ampak tudi širše. Čeprav je danes že kar nekaj skupin, ki izvajajo podobno zvrst glasbe, skupina Vrajeva peč ostaja edinstvena pri obujanju in ohranjanju tovrstne dediščine.

BOJANA AVGUŠTINČIČ

Tako kot se veliko izvirnih in dobrih idej porodi v gostilni, tudi glede ustanovitve skupine Vrajeva peč ni bilo drugače. »V gostilni Koprivnik v Socki smo imeli srečanje starejših glasbenikov in pevcev. Igrali so na harmoniko in tudi na druga glasbila. Leta 1978 sta na srečanju zaigrala tudi Leopold Tratnik na metlin »štil« in danes žal že pokojni Pavel Švab na harmoniko. To sta bila tudi prva člana zasedbe, Pavel Švab je bil njen ustanovitelj,« se spominja lastnica omenjene gostilne in članica skupine Vrajeva peč **Ivana Koprivnik**. Uradno je bila skupina, ki je ime dobila po pečini nad Socko, ustanovljena pet let kasneje, leta 1983, ko so se ji pridružili še drugi člani. Ob ustanovitvi je tako Vrajeva peč štela osem glasbenikov, danes jih v njej nastopa šest.

Ivana Koprivnik, ki je v skupini že od začetka, igra na »rifl mašino«. »Riflo« so nekoč

Na koncertu ob 40-letnici skupine Vrajeva peč so na stara ljudska glasbila zaigrali tudi učenci podružnične šole Socka. S svojim nastopom so navdušili tako člane skupine kot obiskovalce.

uporabljali za pranje perila, Ivana po njej strga s kuhalnico oziroma z leseno palčko, kar oddaja zanimiv zvok. Njen mož **Ladislav Koprivnik** igra na »berdo« (vedro na vrvi), **Herman Felicijan** na lopar (pripomoček so nekoč uporabljali pri peki kruha), **Franc Čerenak** na lončeni oziroma »pisker bas«, najmlajši član zasedbe **Denis Štimulak** na harmoniko in **Silvo Petre** na bršljanov list. Slednji zveni podobno kot klarinet, pri čemer je za kakovosten zvok potreben svež bršljanov list, ki ga glasbenik položi med ustnici in nanj zaigra, pojasni Ivana Koprivnik.

Koncert ob jubileju

Vsi člani skupine so tudi dobri pevci. Igrajo in pojejo stare domače slovenske pesmi. Vsa leta delovanja so zbirali stara besedila krajevnih in narečnih pesmi, ki so jih naštudirali in z njimi nastopali. Nekatere pesmi so tudi sami priredili. Imajo tudi svojo himno Soška dolina. Ko pojejo, jih spremlja harmonika, ki je glavno glasbilo, druga ljudska glasbila so njena spremljava. »Za igranje na ta glasbila je potreben talent. Na bršljanov list in na lopar ne more igrati vsak, za to je potrebno znanje, medtem ko so druga glasbila za igranje preprostejša,« pojasni Ivana Koprivnik.

Člani skupine so se od začetka zelo pogosto srečevali na vajah, tudi nastopali so ogromno. »Včasih smo imeli kakšno soboto tudi po tri nastope,« se spominja Ivana, ki v vseh štiridesetih letih ni manjkala niti na enem nastopu ali vajah. Veliko so igrali po hotelih oziroma zdraviliščih v Zrečah, na Dobrni, Rogli. Bili so redni glasbeni gostje na porokah, prireditvah, obletnicah, veselnicah, ob odprtjih, praznikih ... v vsej Sloveniji, predstavili so se tudi po Evropi. Danes njihov urnik sicer ni več tako natrpan, a še vedno pogosto sodelujejo na prireditvah v domači občini in širše. Ob 40-letnici delovanja je skupina Vrajeva peč konec septembra v Novi Cerkvi pripravila tudi koncert. Nanj so člani zasedbe povabili tudi goste: Ljudske pevke Kulturnega društva Socka, Ljudske godce iz Pake nad Vitanjem, Ljudske pevce Vitanje, skupino Vingosi iz Vinske Gore in Ansambel Soški Kajuh. Nastopili so tudi otroci podružničnih šol iz Nove Cerkve in Socke. »Bili so izvrstni, upam, da bodo zanimanje za ohranjanje ljudske pesmi in glasbil negovali tudi v prihodnje,« je najmlajše pohvalila sogovornica.

Največja želja

Prizadevanje skupine za ohranjanje dediščine, zabavanje ljudi na drugačen način in za izkazovanje pripadnosti domačemu kraju ni ostalo neopaženo. Pred desetletjem ob 30-letnici je bila Vrajeva peč nagrada z bronastim grbom Občine Vojnik, še pred tem je prejela županovo priznanje. Na državnem srečanju etnoloških skupin pred leti je osvojila prvo nagrado in tudi z drugih nastopov in tekmovanj so se člani zasedbe večkrat vrnili s priznanji in pohvalami. Zdaj sta njihovi največji želji pomladitev skupine in nadaljevanje tradicije ohranjanja ljudske glasbe. Pri tem računajo zlasti na njihovega najmlajšega člana, 33-letnega Denisa Štimulaka, pravi Ivana Koprivnik: »Mlade je danes v takšno skupino težko privabiti, Denis pa je z nami že več kot dvajset let. Hvaležni smo mu, da tako dolgo vztraja, čeprav je veliko mlajši od drugih članov. Želimo si in upamo, da bo on nadaljeval našo tradicijo in Vrajevo peč vodil naprej. On je naša rešitev.«

Foto: Lea Sreš

Vojniški župan je članom skupine Vrajeva peč ob njeni 40-letnici izročil zahvale občine.

Najmlajši član Vrajeve peči je 33-letni Denis Štimulak, ki v skupini igra že več kot dvajset let. Člani zasedbe si želijo, da bi prevzel vodenje skupine in nadaljeval njeno tradicijo. Denisu je za njegovo prizadevnost in sodelovanje v zasedbi čestital tudi župan Branko Petre.

Igranje na stara ljudska glasbila je tudi zabavno.

Zelo zadovoljen s svojo življenjsko potjo

V življenju je treba upoštevati naravne zakonitosti

Branko Dobravc je bil rojen daljnega leta 1930 kot peti otrok s štirimi starejšimi sestrami. Je diplomirani gledališki igralec, pevec, pisec, glasbenik in še kaj bi se našlo. Med drugim je bil član komisije za snovanje in gradnjo Cankarjevega doma, upokojil se je kot direktor Kulturnega doma Španski borci v Ljubljani. Je vsestranski človek, ki zase pravi, da je zelo občutljiv: »Igralci in pevci moramo biti občutljivi, tega poklica ne moreš opravljati, če nisi čustven.« Zdaj že več kot dvajset let živi in ustvarja v Celju s partnerko, ki je tudi pevkica in pedagoginja. »Prava karizmatična primadona,« jo poimenuje. Tukaj se je uveljavil s petjem, z igranjem kitare, s povezovanjem dogodkov, recitacij.

BINA PLAZNIK

Na začetku druge svetovne vojne je bil Branko učenec tretjega razreda. S starši je bil izgnan v Srbijo. Nemci so zavedne Slovence preselejali v Srbijo in drugam. Njegov oče je bil prijatelj generala Maistra. Pristali so v mestu Ražanj, kjer je Branko nadaljeval šolanje, delal nekaj časa kot hlapec, natakari in tudi mesarski vajenec. Po mukotrpni vojni so se vrnili v Maribor, nadaljeval je šolanje in začel ustvarjati.

Njegova najljubša izuma

Za Branka Dobravca obstajata dva izuma, brez katerih ne gre, to sta brivski aparat in pisalni stroj. Brivski aparat zato, ker ima občutljivo kožo in ga lepo očedi, pisalni stroj

zato, ker zelo rad piše, vendar zelo grdo in nečitljivo, poudari. »Veste, kdo grdo piše? Tisti, ki prehitro misli in potem kraca. Nimam računalnika, ker bi me preveč okupiral. Zanima me preveč stvari. V moji glavi se je v teh 93 letih dovolj nabralo. In ne prenesem utrujajočega enoumja. Če bo šel oven v prepad, jaz ne bom šel, ostal bom zunaj. Tudi vem, kaj je življenje, saj sem zrasel čisto z dna, iz preprostega fizičnega delavca v izobraženega človeka.«

Zaznamovan z umetnostjo

Branko je bil od nekdaj nadarjen za glasbo, igranje, pisanje ... Že kot dijak je sodeloval v dramski šoli v

Branka Dobravca odlikuje oster um in je vedno pripravljen na odprto razpravo s sogovornikom. Pogovor z njim je vedno globok in navdihujoč ter daleč od prevladujoče sodobne plehkosti.

mariborskem gledališču. Po gimnaziji v Mariboru je študiral na AGRFT v Ljubljani in diplomiral ter se zavezal gledališču. Do zdaj ima zapisanih več kot štiri tisoč govorno-pevskih nastopov. Dobil je priznanja za kulturno delo od krajevnih skupnosti, mest, Republike Slovenije in vse do najvišjega reda Jugoslavije. Napisal je tudi knjigo Iz mreže, ki jo je dr. Matjaž Kmecl med drugim pospremil z besedami, da se zelo dobro bere. Dobravc pravi: »Preizkusil sem se skoraj v vseh umetnostih, izjema je likovna umetnost. Tudi skozi vse šole sem se lahko sprehajal. Če se danes moje življenje konča, sem zelo, zelo zadovoljen z njim. Če sem zadovoljen s sabo, so tudi drugi zadovoljni z mano. Bilanca mojega življenja je pozitivna. Bilo mi je z rožicami poslano. Kjer koli sem se pojavil, sem bil zanimiv. Nisem bil nikoli lep, a sem bil zanimiv.« Mnogi ga poznajo tudi po tem, da je sodeloval s celjskim ansamblom Dobri znanci, ki so ga ustanovili leta 1954,

kjer je pel, recital, napovedoval, bil bobnar in menedžer.

Dobri znanci, dobri prijatelji

Najbolj znana pesem ansambla Dobri znanci Šumijo gozdovi domači bo prihodnje leto praznovala okroglih 70 let. Besedilo za pesem je napisal Marijan Roblek, uglasbil jo je Ciril Vrtačnik. Bili so zelo priljubljen ansambel v svojih časih. »Če se izrazim sodobno, smo imeli poseben »sound«, ljudem so šle naše pesmi v uho. Vrteli so nas na vseh slovenskih radijskih postajah. Takrat televizije še ni bilo. Igrali smo po zadružnih domovih, v dvoranah, od koder smo včasih morali najprej znositi ven koruzo ali cement, da smo lahko nastopali. Na nastope se nismo vozili z avti, kje pa, temveč s kolesi, z vespami, tako imenovanimi 'kalambretami', vlaki, avtobusi. Ustanovitelj ansambla sta bila Ciril Vrtačnik, profesor in ravnatelj glasbene šole, in Zoran Kovač, tudi

ravnatelj glasbene šole, in sicer v Žalcu. Zbrala sta prave fante in prijatelje okrog sebe in to je pripeljalo do našega uspeha. Sam sem po naključju prešel iz resne glasbene sfere v estradno. Na nekem rojstnem dnevu smo se družili in pokazal sem vse svoje talente, takoj smo se ujeli. Postal sem pevec, napovedovalec, organizator nastopov in menedžer. Tudi med dekletimi smo bili zelo priljubljeni. Zaradi ansambla sem z zamudo diplomiral, ampak mi ni niti malo žal, saj sem doživel veliko lepega in zanimivega.«

Vsakdo je kamenček v mozaiku

Sogovornik pove, da se je naučil, da je treba upoštevati naravne zakonitosti. Narava nič ne vpraša in ima svojo pot, ki jo prilagodimo ali sledimo tistemu, kar nam je dano: »Zase ne pravim, da sem umetnik. Nekaj ti da narava, nekaj teorija, nekaj praksa in če slediš temu in vidiš, da si uspešen, potem je to prava pot. Včasih se mi zdi, da je razpršenost dejavnosti nekakšna zavora, da ne dosežeš na enem področju vrhunca. Skupek vsega je vendarle pozitiven. Če bi primerjal z mozaikom, to pomeni, da si kamenček, ki ni nujno najlepši in najbolj svetleč, a si nepogrešljiv v celoti tega mozaika.«

Sveta ne znamo urediti

»Jezus Kristus je trpel, da bi odrešil svet. Ali mislite, da mu je uspelo? Kje pa! V njegovi domovini se obmetavajo z bombami. Spoštujem vernega človeka. Vera ni izhod. Tudi vere in ideologije ustvarjajo sovraštvo. Vendar je sonce tisto, ki je pomembno za vse človeštvo in za življenje. Če sonce ugasne, ne bo pomagala nobena ideologija ali barva, noben bog ne bo takrat pomagal. To so stvari, ki me jezijo. Zelo čustven človek sem, ne morem si pomagati. Zadnje čase si celo mislim, saj ne bom več dolgo. Ni izhoda in narava je močnejša od nas, pa naj se še tako napihujemo in si mislimo, da smo vsemogočni. Vsi smo nemočni. Treba se je boriti proti lažem, upoštevati deset božjih zapovedi, se učiti iz preteklosti. Tega žal ne znamo. Tudi vernikom včasih spodleti.«

Pomembni so spomini

Branko rad poudari, da če dočakaš starost, ti ostanejo bogati spomini: »Če le lahko, se v starosti oziraš nazaj, manj pa naprej, ker veš, da pri teh letih od sebe nimaš več kaj posebnega pričakovati. Zadovoljen sem, da sem takšen, kot sem. Prihajajočim generacijam bi zapustil to utopično misel: »Pomembno je ustvariti svet brez orožja, saj narava sama prinaša kataklizme, zakaj bi si jih ljudje ustvarjali še sami?«

Foto: Bina Plaznik

Danijela Jeršič in Branko Dobravc v napitnici iz Verdijeve opere Traviata v Narodnem domu v Celju leta 2020. Nastopila sta večkrat v Sloveniji in v tujini v sklopu gostovanj celjskih kulturnikov.

Skoraj desetletje vodi skupino prostovoljcev

Pomagajo tudi malenkosti

Skupina Udarник je neločljivo povezana s svojim vodjo Andrejem Cvernjakom, ki jo vodi od ustanovitve. Sestavlja jo skoraj 40 stalnih in približno 10 občasnih prostovoljcev. V njej sodelujejo prostovoljci z vseh vetrov. Delujejo od leta 2015. Če le lahko, pomagajo tam, kjer jih potrebujejo. »Če ne moremo ali ne znamo pomagati, pa vemo, kje pomoč poiskati.« Pomoč ponujajo tistim, ki si ne morejo privoščiti plačljive pomoči, starejšim osebam in tistim, ki zaradi zdravstvenih omejitev dela ne zmorejo opraviti sami. Pomagajo tudi organizacijam, zavodom in društvom. Skupina deluje na območju Velenja, tisti, ki potrebujejo pomoč, jo večinoma najdejo na družbenih omrežjih.

JANŽE FRIC

»V skupini Udarnik nudimo fizično pomoč, ki zajema selitve, košnjo, barvanje stanovanja, popravila in splošno pomoč na domu. Pomagamo pri tistih stvareh, ki jih vsak potrebuje za normalno bivanje.« Pomagajo tudi tistim, ki sami ne morejo v trgovino po nakupih. Društvo Udarnik izvaja tudi projekt Mestne občine Velenje, imenovan Kamerat, ki zagotavlja brezplačne prevoze starejšim in gibalno oviranim osebam, ki jih po potrebi tudi pospremi po opravkih. Udarniki se lahko pri tistih, ki potrebujejo družbo, le oglasijo in z njimi poklepetajo. »Med obiskom lahko tudi pomagajo skuhati obrok ali na primer operejo perilo.« Skupina Udarnik je letos začela tudi posredovati

»Ljudje se premalo oziramo okoli sebe in premalo pomagamo drugim.«

štedilnikov, pralnih strojev, tudi kaj manjšega, na primer likalnice in računalnike.« Zbrano opremo pregledajo, tudi popravijo, če je potrebno, in jo nato brezplačno pripeljejo tistim, ki jo potrebujejo.

Sodelujejo tudi z mladimi

Vsako leto izvajajo Indicamp, tabor, na katerem otroke učijo sobivanja z naravo in preživetja v njej. »Najprej je bil Indicamp namenjen izključno otrokom iz socialno ogroženih družin, kasneje je bilo zanimanje tako veliko,

tehnično opremo. »Zbiramo skoraj vse, od hladilnikov,

Udarniki pomagajo pri vseh domačih opravilih.

»Če nekomu pomagamo do boljšega počutja, se bomo na koncu tudi sami bolje počutili.«

da smo prijave odprli za vse.« Letošnji je bil v začetku julija ob Škalskem jezeru.

Udarniki pomagajo otrokom tudi pri šolskih nalogah, nudijo namreč brezplačne inštrukcije za nekatere predmete. »Socialno ogroženim otrokom nudimo brezplačno pomoč pri matematiki, fiziki, slovenščini in angleščini.«

Tudi prostovoljci pridobijo

»Imamo razmeroma stalno skupino prostovoljcev, pridružujejo se nam tudi novi.« Veliko jih je brezposelnih in se znotraj skupine učijo novih veščin, ki jim lahko kasneje pomagajo najti zaposlitev. V skupini se prostovoljci učijo drug od drugega, kot vajenec od mojstra. »Ko gredo na teren, gredo v paru – eden zna narediti neko opravilo, drugi se od njega uči.« Občasno se na sestankih prostovoljcem

pridružijo tudi predstavniki organizacij, ki jih podučijo o svojih področjih. »To so neformalna izobraževanja, ki našim prostovoljcem lahko pridejo prav. Pridružijo se nam na primer predstavniki organizacij, ki delajo s starejšimi, in nas izobrazijo o svojem delu.«

Nastanek skupine Udarnik

Andrej je skupino Udarnik ustanovil tudi zato, ker je pomanjkanje izkusil na lastni koži. »Odraščal sem v revni družini v revni soseski, a je obstajala večja solidarnost med ljudmi. Medsosenska pomoč je bila bolj izrazita, kot je danes.« V humanitarnih organizacijah je deloval, že preden je ustanovil skupino Udarnik, tudi med študijem, kjer je ugotovil, da včasih že malenkosti pripomorejo veliko pri pomoči ljudem. »Vse skupaj se je začelo z mano

in nekaj prijatelji, kasneje se nam je pridruževalo vedno več ljudi in tako je nastala skupina Udarnik.« Skupina skoraj organsko raste, sodeluje tako s posamezniki kot z organizacijami, zato se njihova mreža neprestano širi in dopolnjuje.

Po skoraj desetletju delovanja prostovoljci dokazujejo, da se vse da in da skupaj zmoremo več. »Pridružujejo se nam tudi otroci, ki so pred leti obiskovali naše taborne, vmes pa so odrasli in izrazili željo, da bi tudi sami pomagali.« Predvsem prostovoljce krasi prilagodljivost. Ko kdo pokliče Andreja, se da vse dogovoriti, pa naj potrebuje ali ponuja pomoč. Udarniki bodo z Andrejem na čelu vedno pomagali po najboljših močeh, njihov vodja se vedno prepriča, da gre pomoč šla tja, kjer jo res potrebujejo.

Foto: osebni arhiv

»Pomagajo tudi malenkosti. Če starejši sosedi odnesemo smeti, bo to za nas malenkost, njej pa bo zelo veliko pomenilo.«

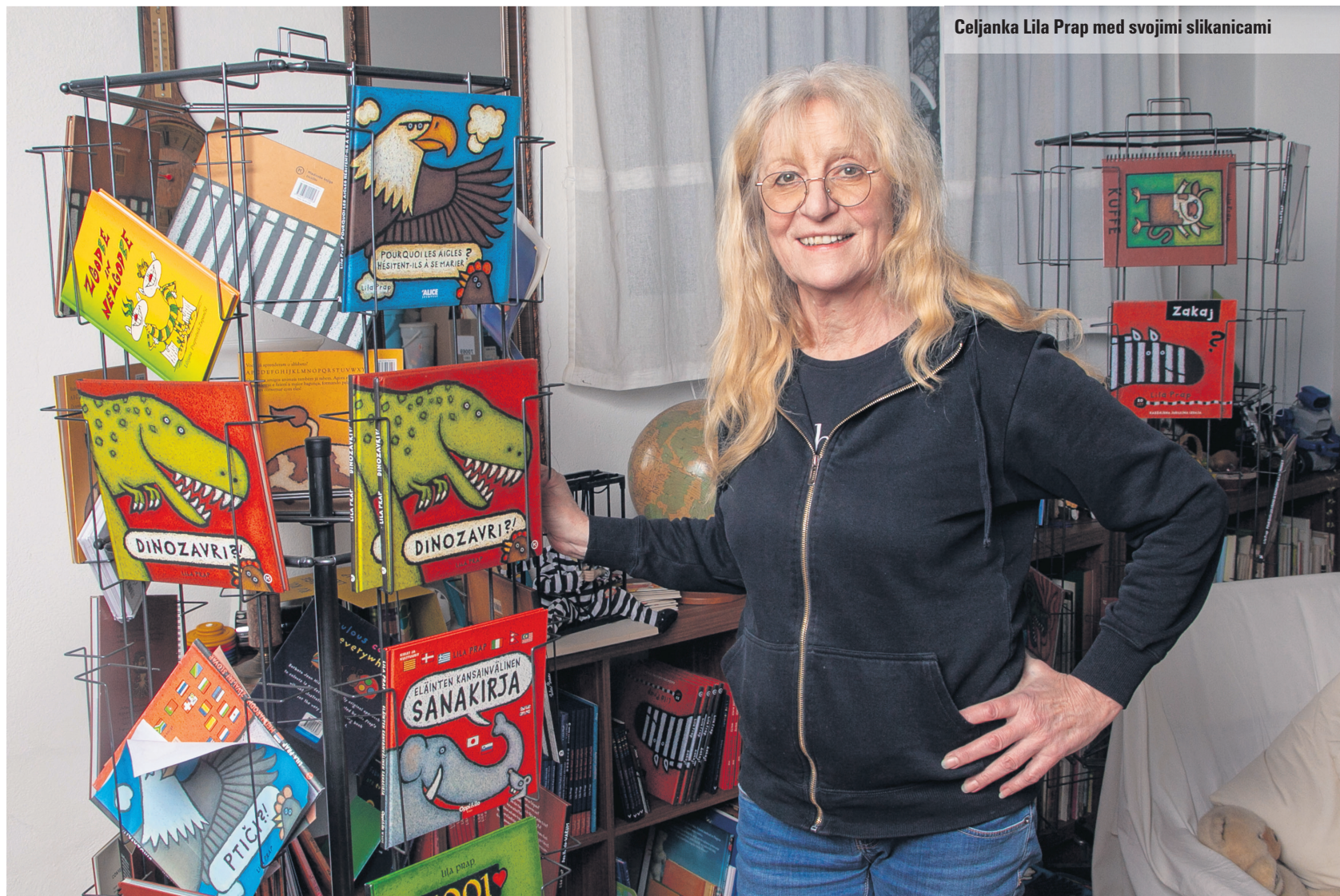
Po najboljših močeh pomaga vsem, ki potrebujejo pomoč.

Andrej Cvernjak že osem let vodi skupino Udarnik, ki pomaga tudi pri selitvah.

Andrej Cvernjak v okviru skupine Udarnik brezplačno zbira, popravlja in dostavi tehnično opremo. V tem primeru pralni stroj.

Lila Prap, pisateljica, ilustratorka, arhitektka

»V smeh me spravijo absurdni momenti«

Je ena bolj priznanih ustvarjalk za otroke doma in v tujini. Pisateljica in ilustratorka, ki je domači knjižni prostor zaznamovala s svojimi prepoznavnimi podobami živali, ujetih v pastelne krede. Je prejemnica nagrade Prešernovega sklada, Levstikove nagrade, Smrekarjeve nagrade, med drugim je bila nominirana za Andersenovo nagrado in nagrado Astrid Lindgren, ki sta evropski nagradi. Kljub naštetemu ostaja preprosta, skromna, prizemljena ... Tako naravno sproščenega in neobremenjenega umetnika redko srečaš. A ona taka je. Lila Prap.

MAJA FURMAN

Pravi, da jo čaka precej dela, ker mora ilustrirati kar nekaj knjig. A se težko spravi k delu: »Saj veste, da upokojenci nimamo nikoli časa.« Ko jo vprašam, ali jo čakajo predvsem slikanice za otroke, mi pritrdi in hudo domišljivo doda: »Nisem še dovolj odrasla, da bi ustvarjala za starejše.« Preden se je lotila pisanja svoje prve knjige, je risala šale za otroke in kratke stripe, v Cicibanu pa je objavljala kratke zgodbe in pesmice, ki jih je sama ilustrirala z akvarelnimi barvami. »Ilustriranje cele knjige se mi je zdelo preveč zahtevno, zato sem prosila svojega moža, Borija Zupančiča, da jo je ilustriral. Ilustrirati naslednjo knjigo se mu ni več ljubilo, zato sem se tega lotila sama,« pove Lila. »Najprej sem ilustracije pobarvala s pomočjo računalnika, nato pa sem odkrila krede, ki so super, predvsem zato, ker jih lahko pustiš, ko se ti ne ljubi več risati, in nadaljuješ, ko se ti ljubi. To je posebna krede za artiste, ni preveč mastna in se ne drobi kot šolska krede,« pojasni. Ljuba sta ji oba načina umetniškega izražanja: »Rada pišem in ilustriram. Seveda se mi pri ustvarjanju pojavijo tudi blokade, ko se mi zatakne, pridem do neke strani in ne morem več dalje. Takrat vse skupaj pustim in se vrnem čez čas, ko mi znova steče. Ta preomor včasih lahko traja tudi tri mesece. V bistvu se ustvarjalni

proces nikoli ne konča, saj ves čas razmišljam o svojem delu, tudi ko ne delam, sem z mislimi pri njem in iščem rešitve, kako bi izpeljala svoje ideje. Ugotovila sem tudi, da moraš biti v ustvarjanju ves čas »natempiran«, sicer se poleniš.« Ko ne dela, se s prijatelji rada družijo ob partiji bridža, taroka ali na tenisu. Z možem Borijem, ki je prav tako slikarski umetnik, se popoldan, ko se vrne iz službe, najraje podata na sprehod ob Hudinji, blizu katere, v svoji pravljični vili, tudi živita. »Bori še dela, v Psihiatrični bolnišnici v Vojniku vodi likovno terapijo,« pove.

Otroci so super!

Ne samo ustvarja, z otroki se tudi zelo rada družijo. »Otroci so super! Sicer zadnje čase manj gostujem po šolah, ker mi priprave vzamejo veliko časa in energije. V svoji galeriji, ki jo imam doma, sem načrtovala delavnice za otroke. Nekaj skupinic otrok mi je celo uspelo gostiti, zelo lepo smo se družili, brali in risali, res je bilo super. A kaj, ko mi manjka organizatorska žilica in ideje mi ni uspelo razvijati dalje,« je iskrena umetnica. Pohvali tudi tradicionalno srečanje slovenskih mladinskih pisateljev, ki je vsako leto v Murski Soboti, in ga organizira pisatelj Feri Lainšček. »Dobro se je srečati s kolegi in izmenjati mnenja in vtise,« pove. Lila je ena prvih slo-

venskih ilustratorjev, ki je uspela v tujini. Na Japonskem so njene podobe vzeli za svoje. Po njenih ilustracijah so ustvarili tudi risanko, prodajajo pa tudi številne izdelke z motivi njenih ilustracij. »Vesela sem, da so me opazili in sami povabili k sodelovanju. Po naravi namreč nisem taka, da bi se znala prodajati. Opažam, da so mlajši kolegi dosti bolj drzni in prodorni, kar mi je zelo všeč. Sama ne bi imela ne energije ne poguma za take podvige. Potrebovala bi agenta, ki pa ga žal nikoli nisem imela. Če bi ga imela, bi bile tudi moje pogodbe zagotovo drugače sklenjene, tako pa so bile včasih bolj »tako tako«. Če mi ne bi uspelo na japonskem trgu, bi od svojega ustvarjanja bolj težko živel,« pove. Kljub vsem nagradam in uspehu v tujini ji veliko pomeni tudi mnenje bralcev. »Velik kompliment mi je nekoč dala neka psihologinja, ki

Rada ima otroke, njihovo dojemanje sveta ter njihovo igrivost.

mi je povedala, da se je njen vnuk ob moji Živalski abecedi naučil brati pri treh letih. Razveselijo me tudi fotografije, ki jih dobim od svojih bralcev, na katerih so otroci, ki se očitno zabavajo ob mojih knjigah ali cele družine, ki se iskreno krohotajo, ko me berejo.«

Humor nonsensa

Za njena besedila je značilno, da so posejana z lucidnim humorjem, nagovarjajo tudi odrasle. »Namen mojih knjig je namreč, da jih starši berejo skupaj z otroki, in se pri tem zabavajo tudi sami. Rada imam tak humor nesmisla, nonsens-satirično nama je obema z Borijem všeč. Najhitreje me spravijo v smeh taki absurdni momenti. Ne maram humorja na prvo žogo,« pojasni. Tudi, ko se v življenju pojavijo težji izzivi, jih lažje premesti s humorjem, »takim, bolj črnim. In tudi distanca je zdrava, ko gre za take izzive«. Njen prvi bralec je urednik: »Boriju je, kar počnem, všeč in mojim prijateljem tudi. Zato njihovo mnenje ni realno, saj ni smisel v tem, da jim je všeč, kar ustvarjam. Potrebujem konstruktivno kritiko, ki pa jo dobim le pri uredniku,« razmišlja Lila, ki je že vse življenje Celjanka. »Tu sem rojena, obiskovala sem gimnazijo in zdaj tukaj, ob Hudinji, tudi živim. Všeč mi je. Nekoč je bilo Celje bolj živo, več se je dogajalo, kar se tiče džez, bluz, rok in podobne scene. Imeli smo priljubljene lokale, kamor smo radi zahajali. To so bili legendarni Kljub, Zamorc itd. Danes grem rada na kavo v lokal Tamkoučiri, za katerega ime sem izbrala jaz, ali v Plesni forum, kjer Duško in Goga vedno najdeta čas, da poklepetata z obiskovalci. Sicer grem, ko je mrzlo in smo kadilci izgnani iz gostiln, redkeje ven na kavo. Raje jo spijem doma z Borijem. Oba sva tudi košarkarja in tu pa tam skupaj mečeva na koš.«

Atelje v starem hlevu

Lila je imela svoj prvi atelje na podstrešju domače vile. »Ko sem ustanovila zavod, se je naenkrat pojavilo ogromno papirologije, ki se je nabirala v fasciklih, zato je zmanjkalo prostora. Ker imamo ob hiši tudi starejši hlev, smo ga prenovili in v njem uredili galerijo z ateljejem. A kaj, ko se, zaradi moje neambicioznosti, in kot sem že omenila, dejstva, da se ne znam tržiti, ideja ni razvila, kot sem si zamislila. Galerija ni popolnoma zaživela, imam pa tam svoj ustvarjalni atelje. Okolje, kjer ustvarjam, mi je namreč zelo pomembno. Sedeti moram na točno določenem stolu, pomemben mi je tudi pogled; v ateljeju na podstrešju sem skozi okno zrla v nebo, v ateljeju v hlevu pa skozi okno opazujem polja in razne domače živali,« pripoveduje. Vsak dan jo obiskuje taščica, ki jo Lila pridno hrani: »Najraje ima posebno salamo. To sem ugotovila, ko sem hranila našega, zdaj pokojnega psa, in mu je ptica rada ukradla kak kos salame. Naš pasji mešanček Oto je že odšel, taščica pa še prihaja,« pove. Trenutno je pri njih našlo dom tudi več mačk. Sogovornica je po izobrazbi arhitektka, »zato se še malo izzivljam tudi na tem področju, saj sem za našo staro bajto pripravila načrte za obnovo. Načrti so, denarja pa žal ne,« se namuzne. Tudi sicer prizna, da ji je znanje iz arhitekture prišlo zelo prav pri ilustratorskem delu, »oboje, arhitekti in ilustratorji, moramo imeti občutek za kompozicijo, smisel za estetiko, vedeti moramo, ali projekt stoji. Tudi knjiga je, ne nazadnje, celovit projekt. Zelo prav mi je prišlo tudi znanje drakslanja, tehnike risanja drobnih krogov z roko, ki smo se ga med študijem naučili od profesorjev, Plečnikovih učencev.« Ko jo vprašam, kaj si želi za naprej, mi skromno skomigne: »Nič posebnega, da le ostane tako, kot je. Da bi z Borijem tudi v prihodnosti bila, kot sva trenutno, bo v redu.«

Foto: Mare Vavpotič

Marjan Kukovec bo letos izdal štiri knjige

Po 25 letih premora ponovno piše

Tepček Dodo je prva otroška knjiga izpod peresa Marjana Kukovca in trenutno zadnja izdana. Pisatelj je letos sicer napisal še eno, ki je namenjena odraslim, v delu pa sta tudi že naslednji, prav tako otroški, ki bi morali iziti do novembra. Tepček Dodo se je pridružil zbirki erotične poezije Bisernica v drugem krogu. Letošnji knjigi in še tisti, ki ju pričakujemo, označujejo konec skoraj četrt stoletja trajajočega premora od pisanja oziroma boljše rečeno objavljajanja napisanega. Marjan pravi, da mu je premor očitno dobro del, v prihodnosti lahko namreč od njega vsako leto pričakujemo vsaj eno knjigo. A verjetno več.

JANŽE FRIC

»Do leta 2000 sem napisal štiri pesniške zbirke za odrasle, skoraj 25 let kasneje pa sem pred dvema mesecema izdal še eno pesniško zbirko, in sicer Bisernice v drugem krogu.« Ta zbirka je nadgradnja predhodnice, v njej najdemo erotične in ljubezenske pesmi, ki bralcu razkrijejo, kako Marjan po 25 letih dojema ljubezen in življenje.

Tepček Dodo

Trenutno najnovejša in prva knjiga za otroke je tudi prva, pri kateri je Marjan Kukovec sodeloval z ilustratorjem Žigo Hriberškom. S tem je izpolnil svojo veliko željo, da bi pisal tudi za otroke. »Knjigo sem napisal že pred približno desetimi leti, a je vmes ležala v predalu.« V tem času je Tepčka Doda štirikrat popravil in če bi zgodba v predalu ležala še desetletje, bi jo verjetno spremenil še štirikrat. »Knjiga je bila izdana v zelo nizki nakladi, a je doživela velik uspeh. Knjiga je napisana v verzih, namenjena je mladim in tudi malo manj mladim. Recimo za otroke do petega razreda. Seveda jo lahko preberejo tudi starejši in odrasli, ki lahko v zgodbi najdejo tudi kaj zase,« pravi avtor.

S tem ko je zgodbo, ki je preživela štiri predelave, izdal, Marjan občuti tudi olaj-

šanje. »Želja, da bi pisal tudi za otroke, je zdaj uresničena. Knjigo je mogoče prijeti v roke in jo prebrati, jaz pa lahko spremljam otroke, ki knjigo berejo in v njej uživajo.« A to pomeni, da mora Marjan več časa nameniti predstavitvam knjige in pogovorom z mediji. Zato ne more nameniti pisanju novih zgodb toliko časa, kot bi si želel.

»Za ilustratorja knjige o Dodu sem želel imeti Žigo. Videl sem njegove poslikave v Preboldu in njegovo delo na spletu. Takoj sem vedel, da bo on pravi za to zgodbo.« Spoznala sta se po naključju. »Bil sem na obisku pri sosedu v bloku, ko je k njemu prišel tudi Žiga. Takrat sem mu predstavil zgodbo in jo šel iskati domov, in sicer eno nadstropje višje. Žiga je bil takoj pripravljen sodelovati.« Marjan je Žigi pustil proste roke pri ilustriranju, da je lahko sam predstavil zgodbo na svoj način. »Imel sem le eno pripombo – naj nariše Dodu večji trebuh.« Tako sta v knjigi dve zgodb. Ena napisana in ena narisana.

Knjižna zbirka

Sicer je Tepček Dodo prva knjiga v zbirki, v kateri bodo nastopale živali, ki so izumrle ali so blizu temu. »Po trenutnem načrtu bo v zbirki Izginuli na planetu vsako leto izšla vsaj ena knjiga. Zbirka

Ilustrator Žiga Hriberšek in pisatelj Marjan Kukovec na predstavitvi Tepčka Doda v polzelski knjižnici.

ima tudi svoj logotip, ki ga je prav tako ustvaril Žiga Hriberšek. Naslednja zgodba v zbirki bo o žabcu Romeu, najbolj osamljenem žabcu na svetu.«

Vse zgodbe, ki bodo izšle v omenjeni zbirki, so izmišljene. To pomeni, da si je pisatelj izmislil razloge za izumrtje živali. Na koncu Tepčka Doda je tudi razlaga resničnih razlogov, ki so privedli do izumrtja živali in tako bo tudi v vsaki naslednji knjigi. »S tem otrokom omogočim, da razvijajo radovednost in kreativnost, da si sami izmislijo, kako bi zgodbo živali zapeljali tako, da ne bi izumrle.«

Tako kot je Tepček Dodo, bodo tudi prihodnje zgodbe napisane v verzih.

Tretja in četrta knjiga

Po skoraj četrt stoletja premora zdaj iz Marjana Kukovca bruhajo ideje, zamisli, zgodbe ... Tretja letošnja knjiga, ki bo izdana predvidoma novembra, bo, če se bo Marjanu želja uresničila, prav tako prva v seriji knjig. Knjigo ustvarja v sodelovanju z žalskim slikarjem Mladenom Melanškom. »Naslov te knjige je Zverinske zmenkarije, podnaslov je Veliki priročnik o zaljubljanju. V njej je 16 zgodb, v njih poparčkam živali, ki načeloma ne sodijo skupaj oziroma se to v naravi ne bi moglo zgoditi. Ena zgodba govori na primer o žirafi in labodu.« Kot zgodba o Tepčku Dodu so tudi te napisane v verzih in namenjene tako otrokom kot odraslim in tudi v tej seriji knjig lahko pričakujemo nadaljevanje vsako leto.

Četrta knjiga, ki bo prav tako kot tretja izdana, če bo šlo vse po načrtih, novembra, bo namenjena predvsem odraslim. Tako kot druge je tudi ta napisana v verzih in

govori o priljubljenem izletniškem vrhu v bližini Prebolda Homu. »Zgodba je napisana na podoben način kot Butalci, govori pa o tem, kako so se Savinjšani pred dawnimi časi odločili, da bodo med

Preboldom in Grižami zgradili svoj hrib, da bodo lahko z njega videli, kaj se po dolini dogaja. V zgodbi vsi, od župana do oštirja, na kup znosijo vse, kar imajo. Od skrbi in obljub do smeti.« V zgodbi

Savinjšani podobno kot Butalci hrib zalivajo, pognojijo in blagoslovijo, da zraste. Na koncu ugotovijo, da je z njega izjemen razgled do Nordkapa in Egipta.

Foto: Andraž Purg

Knjiga Tepček Dodo je prva, ki jo je Marjan Kukovec (levo) napisal za otroke.

**NAGRADNA AKCIJA
ZA GASILCE - PIONIRJE**

3

**NAJ
pionirska
trojka**

**Več na
spletni strani
Radia Celje!**

novotel

novi tednik

radio celje

Vedno z menoj!

SILVERSTROVANJE V VOJVODINI

VELJA DO ZASEDBE MEST OZ. PREKLICA.

Garancija
najnižje
cene!

Odhod: 30. 12. 2023 | 3 dni

že za **299 eur****PROGRAM POTOVANJA:****1. DAN: MURSKA SOBOTA–MARIBOR–CELJE–ŽALEC–LJUBLJANA–NOVO MESTO–ZAGREB–SUBOTICA–ZRENJANIN**

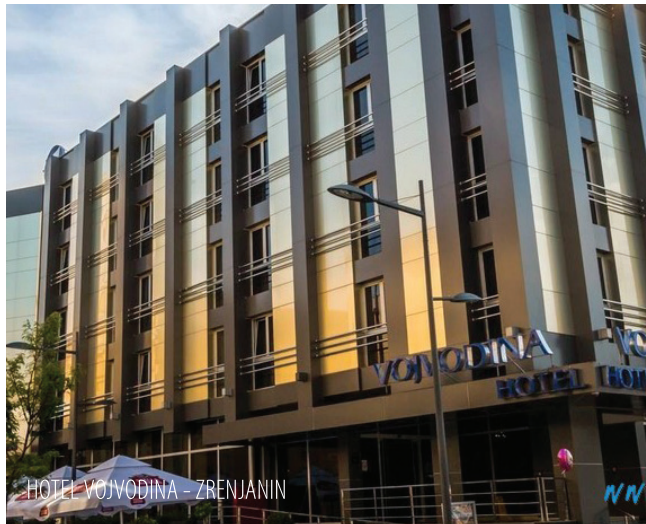
Odhod avtobusa turistične kategorije z različnih vstopnih postaj: Murska Sobota (avtobusna postaja) - 00.30, Maribor (glavna avtobusna postaja) - 1.30, Celje (avtobusna postaja) - 2.30, Žalec (avtobusna postaja) - 2.50, Ljubljana (avtobusna postaja Dolgi most) - 4.00, Novo Mesto (parkirišče pred Qulandijo) - 5.00. Vožnja s krajšimi postanki mimo Zagreba in Slavonskega Broda do hrvaško-srbske meje in naprej v smeri Zrenjanina. V poznih popoldanskih urah prihod v Zrenjanin. Namestitev v hotelu Vojvodina 4* v centru Zrenjanina, večerja v hotelu. Nočitev.

2. DAN: IZLET V OKOLICO ZRENJANINA

Po zajtrku krajši sprehod po centru Zrenjanina in zunanji ogledi znamenitosti (Mestna hiša, mestni muzej ...). Ob 11. uri avtobusni izlet v okolico Zrenjanina. Postanki v slikovitih banatskih vaseh, kjer se je čas ustavil: Lukino Selo-Ečka (Stari Begej-Carska Bara), Taraš (Evropska vas štokelj - ob reki Tisi), Elemir, Melenci, Klek ... V popoldanskih urah vovodinsko kosilo v eni izmed restavracij. Vrnitev v hotel. Ob 20. svečana silvestrska večerja (izbrani novoletni meni z neomejeno količino domačih pijač) in vstop v novo leto 2023 ob tradicionalno veseli atmosferi in raznovrstnem glasbenem programu v hotelu Vojvodina. Nočitev.

3. DAN: ZRENJANIN–NOVI SAD–ZAGREB–SLOVENIJA

Po poznem zajtrku odhod iz hotela. Vožnja do Novega Sada. Postanek za sprehod po tržnici in krajši ogled mesta in trdnjave Petrovaradin. Proti doplačilu možnost kosila. V popoldanskih urah odhod iz Vojvodine. Vožnja mimo Slavonskega Broda in Zagreba. Prihod v Slovenijo v večernih urah.

Termin odhoda in cena:**30. 12. 2023 299 eur****PAKETNA CENA VKLJUČUJE:**

- prevoz z avtobusom turistične kategorije (video, WC, klima, hd) z vključenimi taksami in cestninami
- 2 x nočitev z zajtrkom v hotelu Vojvodina 4* v centru Zrenjanina (1/2 sobe TWC)
- večerja v hotelu
- 1 x vojvodinsko kosilo v restavraciji
- svečana silvestrska večerja (izbrani novoletni meni z neomejeno količino domačih pijač) in vstop v Novo leto 2024 ob tradicionalno veseli atmosferi in raznovrstnem glasbenem programu v hotelu Vojvodina
- ogledi po programu, brez vstopnin za notranje ogleda (v spremstvu lokalnega vodnika)
- spremljava oz. vodenje potovanja
- organizacija in izvedba potovanja

DOPLAČILA:

Za enoposteljno sobo 60 EUR na osebo. Za posredovanje 23 EUR na prijavnico (voucher). Za fakultativne izlete na kraju samem. Za zavarovanje odpovedi potovanja (riziko odpovedi) doplačilo 5 % na paketno ceno.

OPOMBA:

Pogoj za izvedbo potovanja je najmanj 44 potnikov.

Relax® garancija za kakovost**www.relax.si****PECITYCENTERCELJE:** Mariborska cesta 100 ☎ 03 42 88 340 **PECELJE:** Stanetova ulica 6, ☎ 03 42 88 320

S starodobnim velocipedom iz Lokovine do Krapine

Podvig za v knjigo rekordov

Prevoziti 200-kilometrsko pot je že s sodobnim kolesom svojevrsten izziv, če se na tako dolgo pot odpraviš z okornim 140 let starim velocipedom (velikim kolesom), pa je treba še toliko več poguma in spretnosti. Ta izjemen podvig je uspel Petru Habetu iz Lokovine pri Dobrni. Da naloga ne bi bila prelahka, je na pot vzel še manjšo prikolico s prtljago, ki jo je pritrdil na zadnje kolo.

BOJANA AVGUŠTINČIČ

Peter Habe, strasten zbiratelj starin in član sekcije starodobnih kolesarjev pri Turističnem društvu Dobrna, se je na pot iz domače Lokovine do hrvaške Krapine odpravil 25. septembra zjutraj. Na Dobrni so mu sokrajani in člani turističnega društva ob odhodu pripravili sprejem. Člani sekcije starodobnikov so ga nato nekaj kilometrov spremljali na poti. Slednjo je Peter z Dobrne nadaljeval do Višnje vasi, Vojnika, Ljubečne in Šentjurja, kjer je imel krajši postanek pri Muzeju Južne železnice. Po ogledu zbirke je pot nadaljeval mimo Slivniškega jezera, skozi Loko pri Žusmu do Podčetrčka, kjer je obiskal nekaj prijateljev in se okrepčal. Od tam se je odpravil proti Hrvaški, kjer je prenočil. Naslednji dan je pot nadaljeval do Kumrovc, si tam ogledal muzej, nato je odhitel do Tuhelskih in na-

prej do Krapinskih Toplic. Cilj njegove poti je bil v Krapini. Naslednje jutro navsezgodaj ga je čakala vrnitev domov. Na Dobrno je Peter Habe prišel po štirih dneh kolesarjenja in po prevoženih več kot 200 kilometrih.

Nevarnosti

Na dan je v povprečju prevozil 60 kilometrov, kar glede na nevarno starodobno kolo, s katerim je potoval, ni bil mačji kašelj. Izjemna spretnost je potrebna že, da obvladaš takšno kolo. Velociped je namreč višji od običajnega kolesa in je tudi bolj okoren. Ker je imel Peter nanj pripeto še prikolico s prtljago, je bila vožnja še bolj zahtevna. Kolo slovi tudi kot »kostolomac«, saj so njegovi uporabniki pri vožnji z njim že večkrat došle utrpele hude poškodbe. Pot je bila nevarna tudi zaradi prometa. Prav zato Peter ni

Peter Habe je tudi strasten zbiralec in lastnik muzeja starih koles in motociklov. Svoj dom je spremenil v razstavišče najrazličnejših starin, ki jih zbira že od otroštva. V njegovi zbirki je mogoče najti vse: motorje, kolesa, sablje, sekire, vojaško in gasilsko opremo, celo ostanke letala, ki je med 2. svetovno vojno strmoglavilo v bližini, ter etnološke predmete in razglednice Dobrne z okolico in druge starinske predmete.

Tako se je Peter Habe izpred domače hiše odpravil na 200 kilometrov dolgo pot z velikim kolesom. (Foto: Turistično društvo Vojnik)

potoval po najbolj prometnih cestah in tudi ne po večjih klancih, saj bi jih s starodobnikom težko premagoval.

»Največ težav sem imel med Žičami in Slovenskimi Konjicami ter med Konjicami in Frankolovim. Tam je bila na cesti največja gneča. Sem pa ves čas pazil, da nisem povzročal zastojev. Včasih sem moral tudi stopiti s kolesa in iti kakšen meter peš, da sem dal prostor avtomobilom, saj sem s prikolico še malo bolj oviral promet, kot če bi se peljal samo s kolesom,« je dejal Peter Habe. S svojim podvigom je želel opozoriti tudi na potrebo po gradnji čim več kolesarskih stez ter na nujnost ohranjanja čistega okolja.

Dva dni brez hrane

Petrovo potovanje je k sreči minilo brez večjih težav. Prva okvara se je zgodila malo naprej od Kumrovc, ko se je s kolesa odpela prikolico in se odpeljala v dolino. »K bližnji hiši sem šel prosit za orodje, da bi popravil priklop. Prijazna starejša domačina sta me zelo lepo sprejela, ob orodju sta mi ponudila hrano in pijačo, z menoj sta se želela tudi fotografirati,« se spominja Peter. Druga okvara ga je doletela malo pred Krapinskimi Toplicami. »Da sem se izognil avtomobilom, sem moral večkrat zapeljati čez robnik in tako se je na zadnjem kolesu snela pnevmatika. Ampak to sem hitro popravil,« pravi. Nekoliko večjega popravila kolesa se je moral lotiti tik pred ciljem v Krapini, saj je spustila pnevmatika na velikem kolesu. Navsezgodaj zjutraj, preden se je odpravil proti domu, jo je moral zakrpati. Čeprav popravilo ni bilo opravljeno tako kakovostno, kot bi bilo doma, je kolo vseeno zdržalo brez novih nevšečnosti vso pot do domače Lokovine.

Letos mineva 125 let od ustanovitve Kolesarskega društva Vojnik. Jubilej so v Turističnem društvu Vojnik s Turističnim društvom Dobrna obeležili minulo soboto s 6. srečanjem starodobnikov. Slednji so se iz Vojnika odpeljali tudi na panoramsko vožnjo v Celje.

Kolo, s katerim se je Peter Habe odpravil na 200-kilometrsko pot, je iz približno leta 1888. Dolgo ga je iskal po vseh mogočih sejmi, dokler ga ni pred leti le našel v nemškem Mannheimu. V svoji bogati zbirki ima še več podobnih koles.

Tudi vreme mu je na poti služilo, pravi Peter. Le prvi dan ga je v Šentjurju ujelo nekaj kapelj dežja. Večji problem je bila hrana. Ker ima Peter celiakijo, si ni upal jesti v gostilnah, saj se je bal, da mu bodo postregli hrano z glutenom in bi lahko imel zdravstvene težave. »Edino v Podčetrčku sem se najedel, saj tam poznam gostilno, kjer nudijo jedi brez glutena. Sicer sem dva dni kolesaril brez hrane. Pil sem le vodo in jedel suhe riževe vafle. A lakote sploh nisem čutil.«

Kandidatov za podoben podvig ni našel

Peter se je na 200-kilometrsko pot odpravil sam, brez spremljave. Imel je sicer ponudbe, da bi ga spremljali s kombijem ali z avtomodom, a se za to ni odločil, pravi, saj ni vedel, ali mu bo sploh uspelo prikollesariti na cilj. Telesno je bil dobro pripravljen, to ga ni skrbelo, strah ga je bilo, da bi se na kolesu zgodila kakšna hujša okvara in da poti ne bi mogel nadaljevati. Je pa iskal ponudbe, da bi ga kdo vsaj del poti, 50 ali 60 kilometrov, spremljal z velocipedom, a ni nikogar našel za takšen podvig. »S takšnim kolesom se vozi zelo malo ljudi. V Sloveniji jih lahko preštejem na prste ene roke,« dodaja Peter.

Na poti so mu v več krajih, skozi katere je kolesaril, pripravili sprejeme in dobrodošlice. Na Dobrni so ga ob vrnitvi ponovno pričakali sokrajani, pozdravil ga je tudi župan Martin Brecl. Poseben sprejem so mu pripravili tudi domači in sosede v Lokovini. Oboji so ponosni nanj in na to, da mu je uspel podvig, ki bi upravičeno sodil tudi v knjigo rekordov.

Župan Dobrne Martin Brecl se je Petru pred njegovim velikim podvigom tudi podpisal na kovček, ki ga je vzel s seboj na pot. (Foto: Občina Dobrna)

Petru so na poti v več krajih, skozi katere je kolesaril, pripravili sprejeme in dobrodošlice. Na Dobrni so ga ob vrnitvi pričakali sokrajani. (Foto: Občina Dobrna)

MojeDelo.com

Namestnik vodje trgovine (m/ž) – Reserved (Celje)

Tvoja misija: kakovostno vodenje trgovine ter spremljanje poslovnih ciljev blagovne znamke in podjetja, usposabljanje in motiviranje zaposlenih v trgovini ter spremljanje in usmerjanje njihovega kariernega razvoja, nudenje vrhunske storitve kupcem. LPP Fashion, d.o.o., Verovškova ulica 55a, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 16. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Adjuster – kontrolor 1 v valjarni, oddelek proge (m/ž) (Štore)

Opis del in nalog: nadzoruje rezanje valjanih profilov na 1000-t škarijah, nadzoruje tehnološko pot razrezanih profilov do tehtanja (transporterji, zlagalni žepi, vezalne naprave in tehtanje), nadzoruje tehtanje, vpisuje teže vezi ter veže etikete na vezi, madzoruje valjane profile – vezi (dolžino, ravnost, reze, obliko vezi). Štore Steel, d.o.o., Železarska cesta 3, 3220 Štore. Prijave zbiramo do 31. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Tehnolog v vodstvu Valjarne (m/ž) (Štore)

Opis del in nalog: opravlja vse naloge z aplikativnega področja obstoječe tehnologije valjanja profilov, na osnovi

informacij vodij oddelkov proge in adjustaža odpravlja pomanjkljivosti tehnologij. Štore Steel, d.o.o., Železarska cesta 3, 3220 Štore. Prijave zbiramo do 28. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Pomočnik operaterja – oddelek izdelava jekla, obrat jeklarna (m/ž) (Štore)

Opis del in nalog: pomaga operaterju EOP (elektroobložna peč) pri vzdrževanju in čiščenju EOP, obnavlja in vzdržuje prebodne odprtine, prebodni žleb in skrbi za urejenost podestov okrog peči, vozi in upravlja mostno transportno dvigalo 80t, 60t, 35t in z njim opravlja vsa dvigalno-transportna dela v svojem območju. Štore Steel, d.o.o., Železarska cesta 3, 3220 Štore. Prijave zbiramo do 31. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Strojni mehanik in elektromehanik v vzdrževanju (m/ž) (Štore)

Naloge: izvršuje naloge vzdrževanja po navodilih nadrejenih ali v skladu s tehnično dokumentacijo. Pričakujemo: IV. stopnjo izobrazbe ali V. stopnjo izobrazbe smeri močnostna elektrotehnika ali avtomatika (za elektromehanika) in vse smeri strojne izobrazbe (za strojne mehanika) Štore

Steel, d.o.o., Železarska cesta 3, 3220 Štore. Prijave zbiramo do 28. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Kadrovski strokovnjak (m/ž) (Velenje)

Zaupali ti bomo: implementacijo dobrih praks na področju razvoja zaposlenih, nadgrajevanje kadrovskih procesov (razvoj zaposlenih, promocija zdravja ...) Plastika Skaza, d.o.o., Selo 20a, 3320 Velenje. Prijave zbiramo do 20. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skladiščnik – komisionar (m/ž) (Sentjur)

Skladiščnik – najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu. Delo za polni delovni čas v dopoldanskem času, prosti vikendi, redno in stimulatívno plačilo. Alpos alu, Cesta Kozjanskega odreda 29b, 3230 Šentjur. Prijave zbiramo do 27. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Kadrovski specialist (m/ž) (Ljubno ob Savinji in/ali Arnovski gozd)

Če uživate v odnosih z ljudmi in vam je mar za njihovo zadovoljstvo, vas vabimo, da se

prijavite na prosto delovno mesto »kadrovski specialist« in pomagajte pri nadgradnji ključnih kadrovskih procesov. Davidov hram, d.o.o. Ljubno, Loke 37, 3333 Ljubno ob Savinji. Prijave zbiramo do 25. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vzdrževalec žel. naprav in tirnih vozil I (m/ž) (Ljubljana, Celje)

Opis dela: izvajanje del pri rednem, izrednem in investicijskem vzdrževanju ter novogradnjah na progah, objektih in opremi proge – delo z bagrom, traktorjem in lažjo gradbeno mehanizacijo, odpravljanje posledic izrednih dogodkov v dejavnosti. SŽ - Infrastruktura, d.o.o., Kolodvorska ulica 11, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 21. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec (m/ž) za polni delovni čas (Celje)

Tvoje naloge: svetovanje in strežba kupcev, delo na blagajni ... New Yorker, d.o.o., Verovškova ulica 55, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 5. 11. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec (m/ž) Tuš supermarket Celje – Ljubljanska (Celje)

Ekipa poslovalnice Tuš supermarket Celje – Lju-

bljanska vabi k sodelovanju sodelavca/sodelavko na delovnem mestu prodajalec. Engrotuš, d.o.o. (Tuš), Cesta v Trnovlje 10a, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 5. 11. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Operater robotske linije (m/ž) (Slovenske Konjice)

Na sedežu podjetja v Slovenskih Konjicah zaposlimo operaterja robotske linije (m/ž). Isokon, d.o.o., Slovenske Konjice, Industrijska cesta 16, 3210 Slovenske Konjice. Prijave zbiramo do 31. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec obutve – Pami (m/ž) (Rogaška Slatina)

Družba Pami, d. o. o., Nova Gorica ima po celotni Sloveniji razširjeno mrežo trgovin z obutvijo pod imeni Pami, La Scarpa, Ars in Paprika. obuvamo vas že 30 let. Za prodajalno Pami Rogaška Slatina iščemo novo prodajalko ali prodajalca. Pami, d.o.o., Vipavska cesta 50, 5000 Nova Gorica. Prijave zbiramo do 5. 11. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec (m/ž) (Laško)

Iščemo odgovornega prodajalca (m/ž) v prodaji galanterije, pisarniškega in šolskega materiala v naši

poslovalnici v Laškem. Izbranemu kandidatu ponujamo zaposlitev za polni delovni čas, 40 ur/teden, delo je v dveh izmenah, stimulatívno plačilo. Bags&More (Acron, d.o.o.), Pameče 167, 2380 Slovenj Gradec. Prijave zbiramo do 5. 11. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skladiščnik oddelka rezervnih delov (m/ž) (Arja vas)

Pričakujemo kandidata z zaključeno V. stopnjo, vsaj 1 leto ustreznih delovnih izkušenj, izkušnje iz uporabe logističnih informacijskih sistemov (npr. Atlas) so prednost, izkušnje z upravljanjem viličarja in uporabo skladiščne opreme (opravljen izpit za viličar) so prednost ... Mlekarna Celeia, d.o.o., Arja vas 92, 3301 Petrovče. Prijave zbiramo do 15. 10. 2023. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Komercialist (m/ž) (Velenje)

Naše podjetje ima dolgoletno tradicijo, zato delo pri nas pomeni postati del nečesa, kar sega v preteklost in se razvija v prihodnost. Naša zavezanost visokim standardom kakovosti je osnova za uspeh. Aps, d.d., Koroška cesta 64, 3320 Velenje. Prijave zbiramo do 30. 10. 2023.

Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Trgotur kadrovski outsourcing, d.o.o.
VELENJE | trgotur.si | 041 445 550

USPEŠNA PODJETJA, ZA KATERA IZVAJAMO
KADROVSKE STORITVE, ZAPOSLUJEJO:

► SKLADIŠČNIK M/Ž Celje Rok za prijavo: 6. 11. 2023	► MONTER M/Ž Celje Rok za prijavo: 6. 11. 2023
► VOZNIK SKLADIŠČNIK M/Ž Velenje Rok za prijavo: 16. 10. 2023	► OPERATER NA LINIJI DODELAVE M/Ž Šoštanj Rok za prijavo: 18. 10. 2023
► TRAKTORIST M/Ž Turn Rok za prijavo: 3. 11. 2023	► SKLADIŠČNIK - PRODAJALEC M/Ž Šmartno ob Paki Rok za prijavo: 3. 11. 2023
► OBLIKOVALEC KOVIN - REZKALEC M/Ž Šentjanž Rok za prijavo: 25. 10. 2023	

Več o delovnih mestih najdete na trgotur.si

Potrebujeate pomoč?

- Kadrovski outsourcing
- Vzpostavitev splošnih aktov, pravilnikov
- Kadrovska reorganizacija
- Sistemizacija delovnih mest
- Razvoj kadrov
- Obračun plač in nagradni sistemi
- Iskanje domačih in tujih kandidatov za zaposlitev
- Izvedba javnih razpisov
- Varstvo osebnih podatkov in poslovnih skrivnosti
- Novi načini dela in pravilnik o delu od doma
- Delovno-pravno in kadrovske svetovanje

Več informacij za podjetja na 041 445 550 ali splet@trgotur.si

NAGRADNA IGRA
DARILNI BONI V
SKUPNI VREDNOSTI
1500 €

Euromarkt Center d.o.o., Moskovska ulica 4, 1000 Ljubljana

POLNA NOČ POPUSTOV

LATE NIGHT SHOPPING*

PETEK, 13. OKTOBRA 2023, OD 20. DO 23. URE

city center

*NOČNO NAKUPOVANJE

Dela so razstavili v Žiški kartuziji

Konec druge konjiške likovne kolonije

Pretekli petek se je z odprtjem razstave v cerkvi Janeza Krstnika končala Likovna kolonija na Trebniku, ki so jo v Slovenskih Konjicah priredili drugič zapored. Pod vodstvom konjiške umetnice Tine Konec je ustvarjalo šest priznanih slovenskih umetnikov, in sicer Nataša Berk, Matej Čepin, Nika Erjavec, Lucija Rosc, Helena Tahir in Jure Zrimšek. Na odprtju razstave del, ki so nastajala na drugi likovni koloniji, ki jo je gostil konjiški dvorec Trebnik, sta za glasbo poskrbela Goran Bojčevski na klarinetu in Matic Dolenc na kitari. Razstava bo na ogled do predvidoma 20. oktobra.

JANŽE FRIC

»Na razstavi se predstavlja zelo raznoliki umetniki, kar je bil tudi namen likovne kolonije, da povežemo različne prakse. Redko se zgodi, da so umetniki, ki ustvarjajo tako različno, združeni na istem mestu,« je povedala umetniška vodja kolonije Tina Konec. Na razstavi si tako lahko obiskovalci ogledajo vse od slikarstva in grafike do fotografije in instalacij.

Kolonija za povezovanje

Drugo leto zapored so slovenski umetniki dobili priložnost ustvarjati na konjiškem dvorcu Trebnik. Namen te kolonije je predvsem povezovanje. Pri tem je mišljeno tako povezovanje umetnikov, ki ustvarjajo z različnimi me-

diji, kot tudi povezovanje sodobne umetnosti z okoljem, v katerem so ustvarjali. Torej s Slovenskimi Konjicami in z njihovimi prebivalci. »V tednu, ki je za nami, smo se imeli odlično, nastale so res lepe stvari, danes pa smo dali vse od sebe, da smo tako različna dela prepletli,« je minuli teden na kratko povzela umetniška vodja likovne kolonije.

Cerkv Janeza Krstnika prvič gosti sodobno umetnost

»Ena od idej projekta je tudi decentralizacija. Vizualna umetniška scena je v Sloveniji zelo osredotočena na večja mesta, kot so Ljubljana, Maribor in Celje. Redko se zgodi, da je sodobna umetnost prisotna v bolj oddaljenih

in podeželskih območjih. Ravno to je čar tega prostora, cerkve v Žiški kartuziji,« je o izbiri prostora razstave še povedala vodja. Cerkve svetega Janeza Krstnika, ki je letos prvič prizorišče razstave sodobne umetnosti, namreč ni ravno klasičen razstaveni prostor, v katerem so umetniki vajeni razstavljati svoja dela. »Cerkve je zelo specifična kot razstaveni prostor. Je

drugačna in bolj zahtevna. V galerijah so luči, bele stene, v katere lahko zabiješ žebelj. V tej cerkvi tega ne smeš. Tu je vse drugače, kar je umetnikom predstavilo dodaten izziv, ki so ga bili veseli. Morali so iskati rešitve za težave, na katere ne naletijo v klasičnih galerijah,« je o razstavnem prostoru še povedala Tina Konec.

Foto: Matej Nareks

Na odprtju razstave del, ki so nastajala na drugi Likovni koloniji na Trebniku.

Za glasbeni program sta poskrbela Goran Bojčevski in Matic Dolenc.

Nekatera dela na razstavi so tudi interaktivna.

POSTANITE NAROČNIK NOVEGA TEDNIKA IN PRIDOBITE UGODNOSTI

novi tednik

Vedno z menoj!

- vsak teden brezplačno prilogo STOP SPORED
- vse posebne priloge Novega tednika
- 4 brezplačne oglase v Novem tedniku (do 10 besed)
- 2 čestitki s 50-odstotnim popustom na Radiu Celje
- 15-odstotni popust pri objavi osmrtnic in zahval v Novem tedniku
- izbrani izleti po ugodnejših cenah z avtobusom zvestobe
- praktična darila za nove in obstoječe naročnike
- druge ugodnosti

Več informacij: narocnine@nt-rc.si
Telefon: 03 422 51 71
www.novitednik.si

Sprejem za diamantne maturantke in maturante

Tradicionalnega sprejema za diamantne maturantke in maturante na Brdu se je udeležilo kar pet dijakov Srednje šole za strojništvo, mehatroniko in medije Šolskega centra Celje: Julija Weiss, Nejc Zadnik, Vid Plesnik Zupanc, Vid Jagodič in Živa Brvar.

Sprejem za izjemne dijakinje in dijakke, ki so na splošni, poklicni in mednarodni maturi dosegli najvišje možno število točk, sta priredila predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar in minister za vzgojo in izobraževanje dr. Darjo Felda.

Posebna čast na tem sprejemu je doletela Julija Weiss, ki je v imenu vseh diamantnih maturantk in maturantov nagovorila zbrane.

Najprej je besede namenila maturantkam in maturantom ter poudarila, naj bodo ponosni na svojo pot, ki jih je pripeljala do trenutka, da lahko praznujejo svojo vztrajnost, intelektualno radovednost in prizadevanje za odličnost. Ob tem je izpostavila: »Naša diamantna matura je izraz našega znanja, naše sposob-

nosti premagovanja izzivov in našega potenciala za svetlo prihodnost.« Prav tako je poudarila, da jih je izkušnja v srednji šoli pripravila na soočanje s pritiskom in z izzivi, ki jih še čakajo, ter pri tem izpostavila domiselno primerjavo: »Ne pozabite, da so diamanti obdelani in oblikovani pod pritiskom in visokimi temperaturami, enako velja za nas.«

Zbrane maturantke in maturante je še opozorila, da je to tudi čas, da se skupaj zazrejo v prihodnost: »Naša prihodnost je svetla in obeta veliko uspehov. Upam, da bomo vsak dan uresničevali svoje sanje, da bomo s svojim znanjem in veščinami naredili svet boljši ter da bomo vedno stremeli k odličnosti. Bodite pogumni, vztrajni in predani svojim ciljem. Ne pozabite na vrednote, ki smo jih pridobili, in na to, kdo želite postati.«

Za podporo se je zahvalila tudi vsem profesorjem: »Bili so naši vodniki na tej poti, z nami so nesebično delili znanje in nas spodbujali, da smo dosegli svoj najboljši potencial. Brez njihovega truda in podpore ne bi bili tu, kjer smo danes.«

TADEJA KOLMAN

Naravoslovni dan v znamenju podnebnih sprememb

Že star pregovor pravi, da nesreča nikoli ne počiva. Da bi se zavedali, kako pomembna je bližina sočloveka, še posebej ko nas doletijo naravne nesreče, kot je bila letošnja poplava, smo v OŠ Polzela v okviru tedna otroka, natančneje 3. oktobra, izvedli naravoslovni dan Podnebne spremembe in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Da bi lahko tudi mladi čim več in učinkovito pomagali ljudem v stiskah, so za nas učence tisti, ki vsak dan pomagajo na različne načine, pripravili zanimive in poučne delavnice.

Glavni organizatorici naravoslovnega dne Doroteja Smej Skutnik in Barbara Hudoklin sta pojasnili, zakaj takšen dan. »K načrtovanju in izvedbi naravoslovnega dne so nas spodbudili aktualni avgustovski dogodki. Cilj naravoslovnega dne je bil spoznavanje podnebnih sprememb, kaj so, kateri so glavni vzroki

zanje, kakšne so posledice. Učenci so spoznali sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter naloge in pomen humanitarnih organizacij. Učili so se ukrepov prve pomoči in razvijali odgovornost za varovanje svojega zdravja in zdravja drugih.«

V svojo sredino smo povabili različne goste, ki so s svojim znanjem in izkušnjami obogatili zanimiv dan. Obiskali so nas predstavnice Centra za krepitev zdravja Spodnje Savinjske doline, poveljnik Civilne zaščite Polzela Igor Pungartnik, predsednica Rdečega križa Polzela Olga Hočvar, predstavniki Prostovoljnega gasilskega društva Andraž in Polzela ter predstavniki Prostovoljnega gasilskega društva Ločica ob Savinji. Gasilci so nam predstavili gasilske avtomobile, opremo, primer gašenja požara in najnujnejšo prvo pomoč, in sicer oživiljanje. Tudi sami smo se v tem lahko preizkusili – na srečo samo na lutki. Podu-

čili so nas tudi, kako pomembno je, da se znamo pravilno odzvati v situacijah, kjer je ogroženo človeško življenje.

Ker so nekateri učenci naše šole doživeli poplave na lastni koži, sta nas obiskala Olga Hočvar in Igor Pungartnik ter nam predstavila, kako so ljudem s psihološko pomočjo in z materialnimi dobrinami priskočili na pomoč, da so si nekoliko opomogli. Nekateri učenci so svoje zgodbe in doživljanja delili z nami.

Da bi lažje razumeli podnebne spremembe, smo se po oddelkih pogovarjali o različnih naravnih nevarnostih, ki so del narave, vendar človek s svojimi nespametnimi dejanji grobo posega v ekosistem in s tem ogroža tudi sebe. Ogledali smo si različne videoposnetke o podnebnih spremembah in o možnih rešitvah za naš planet in človeštvo.

V šoli so se nam pridružili tudi otroci iz vrtca, ki so z ravnateljico Bernardko Sopčič v delavnici Zakaj in zatoji v kemiji raziskovali drobne skrivnosti ognja in kemijskih reakcij.

AJDA ČREMOŽNIK,
LORIANA TURNŠEK

Razstava gob in dobrodelni bazar

Gobarsko mikološko društvo Polzela je imelo 23. septembra redno letno srečanje in razstavo gob pri gostilni Cizej na Polzeli. Pridružili so se mu člani Turističnega društva občine Polzela z dobrodelnim bazarjem z naslovom Poplave 2023.

Na razstavi je bilo na ogled 92 vrst gob, strokovnjaki za

njihovo razpoznavo so udeležencem predavali, katere so uporabne, katere so nevarne, katere so po zakonitostih zaščitene.

Turistično društvo je na stojnice postavilo okrasne buče, ki jih je prispevala kmetija Cajhen, članica turističnega društva in likovnica Ida Jevšnik je narisala čudovite akvarele na temo gob

in buč, spominke so podarili Tic Polzela ter člani društva.

Dobrodelnosti so se pridružili tudi člani gobarsko mikološkega društva, saj so strošek za jedi, gobovo juho in bograč, donirali v skupni sklad za Poplave 2023. Skupaj so zbrali 391 evrov, ki jih bomo nakazali občinskemu skladu za Poplave 2023.

TT

Bučijada v Braslovčah

Društvo podeželskih žena Braslovče, ki je lani praznovalo 20. obletnico, je v avli Domu kulture Braslovče pripravilo v soboto, 30. septembra, in v nedeljo, 1. oktobra, 16. Bučijado – razstavo užitnih in okrasnih buč, skupaj 243.

Ob odprtju razstave je zbrane pozdravila predsednica Društva podeželskih žena Braslovče Amalija Brinovec, ki je med drugim povedala, da je namen razstave prikazati buče, ki se delijo na jedilne, hranljive in okrasne. Vsaka vrsta ima številne primerke, ki se razlikujejo po obliki, barvi in okusu. Zbrane je nagovoril tudi župan Tomaž Zohar, ki je članicam čestital za izjemno razstavo buč ter jih spodbudil, naj bodo še naprej tako delavne in ustvarjalne.

Organizatorke so pripravile iz buč za pokušino različne jedi, a tudi marmelado, kompot, solato in druge dobrote. Ob razstavi so učiteljice poskrbele tudi za otroško delavnico iz buč, člani likovne sekcije KUD Polzela so pripravili razstavo slik, v kulturnem programu sta nastopila pevski sestav Pesemca

in harmonikar Uroš Plaskan. Bilo je živo in veselo. Barvito

in jesensko. Bučno in bučijadno.

TT

Tereza Kadivnik praznovala sto let

V domu upokojencev na Polzeli je bilo pred nekaj dnevi še posebej veselo. Stanovalka Tereza Kadivnik je praznovala sto let. V imenu doma ji je čestitala direktorica mag. Eva Lenko. Zaželela ji je veliko zdravja in dobrega počutja ter ji podarila šopek. Praznovanju so se pridružili tudi njeni sostanovalci in svojci.

Tereza Kadivnik, ki v polzelskem domu prebiva od lanskega avgusta, je pred dnevi praznovala sto let.

Tereza Kadivnik, ki v polzelskem domu prebiva od lanskega avgusta, se je rodila 17. septembra 1923 v naselju Veternik na Kozjanškem. Mladost je preživela v leseni hiši, kriti s slamo, s sedmimi sestrami in šestimi brati. Kljub skromnim razmeram je bil to zanjo nadvse lep čas. Veliko lepih spominov jo veže tudi na obiskovanje osnovne šole v Kozjem, kamor je bilo več kot uro in pol hoda.

Tereza je med drugo svetovno vojno rodila hčer Slavico. Po vojni je spoznala Janeza Kadivnika. Poročila sta se in rodil se je sin Franci. Mož je najprej delal v Rudniku Senovo. Od tam ga je pot vodila v Spodnjo Savinjsko dolino, kamor mu je sledila tudi družina. Najprej so živeli v Žalcu, nato v Vrbju, od koder so se nato spet vrnili v Žalec. Leta 1951 se je rodila še hči Zinka. Leta 1961 se je rodil še sin Janez. Leta 1997 ji je umrl mož. TT

Generacija 1972/73 učencev 8. a- in 8. b-razreda se je 16. septembra letos spet zbrala pred šolo Antona Aškerca Rimske Toplice. (Foto: Alojz Primon)

50-letnica konca osnovne šole

Nepozabno, neponovljivo, neprecenljivo je zagledati dragega sošolca po petdesetih letih! Generacija 1972/73 učencev 8. a- in 8. b-razreda se je se 16. septembra letos spet zbrala pred našo šolo Antona Aškerca Rimske Toplice. Z nekaterimi sošolci se nismo v vseh teh letih nikoli srečali. Vprašujoče smo zrlili v sošolko, sošolca, skoraj neznanca. Ko je spregovoril, ga je izdala značilna barva glasu in ovir ni bilo več. Veselje je bilo neskončno, topli objemi, stekla je pozitivna energija. Spet smo bili del širše družine, kot pred mnogimi leti.

Ravnatelj šole Andrej Podpečan nas je prijazno povabil v notranjost šole. Prisluhnilo smo mu in občudovali njene pridobitve danes. V teh letih se je širila zunaj in sodobno opremljala znotraj. Ob koncu obiska sta pred šolo nastali še skupinski fotografiji a- in b-razreda.

Po fotografiranju smo se preselili v bližnjo restavracijo, kjer smo nadaljevali druženje. Vzdušje je bilo popolnoma sproščeno in

prijateljsko, da smo kar zasedli v obujanju spominov na nepozabne osnovnošolske dni. Spomini so kar vreli iz posameznikov. Čutiti je bilo mogoče isto otroško igrivost kot v tistih davnih dneh. Kar raznežili smo se ob ogledovanju starih fotografij, s katerih so zrlle nedolžne otroške oči, polne sanj in pričakovanj. S pomočjo fotografij, ki so jih prinesli nekateri sošolci, smo obudili spomine na nepozabne dejavnosti. Na zaključni izlet 7. b-razreda na Okrešelj nas je popeljala razredničarka Cirila Ušen. Takrat smo bili prvič v visokogorju. Tudi v 8. razredu smo bili v hribih. Na dvodnevem izletu na Lisci se nam je pridružila tudi učiteljica Stana Vizovišek, ki je bila naša razredničarka v 5. razredu. Na svojo obletnico smo povabili tudi učitelje, a so se večinoma opravičili. Pridružila se nam je le učiteljica Marija Slapšak Krofl, ki je bila razredničarka a-razreda do 7. razreda in smo z njo preživeli nepozaben dvodnevni izlet na Golteh. V 8. a-razredu je bila razredničarka učiteljica Dobrana Božič, s

katero smo bili na izmenjavi s pobrateno šolo v Trsteniku. V trajnem spominu nam bo ostal tudi avtobusni izlet na ogled smučarskih skokov v Planici. Ker se je učiteljica Cirila Ušen opravičila zaradi bolezni, smo ji obljubili, da jo bomo ob priložnosti obiskali na domu. A žal smo zvedeli žalostno vest, da je 14. 9. 2023 umrla. Udeležili smo se njenega pogreba v Šempetru, kjer ji je v slovo Slavica Biderman zaigrala na citre. V šoli Rimske Toplice je učiteljica Cirila Ušen poučevala od leta 1963 do 1977.

Življenje je vsakemu med nami naložilo svoje izzive: obraževanje, službo, oblikovanje družine. Za preživetje so pogostokrat prva skrb denar in materialne dobrine. A ljudje smo tudi duševna, čustvena in predvsem socialna bitja, zato je bilo naše srečanje po 50 letih neprecenljivo. Ob koncu smo tudi radostno zapeli in si ob slovesu obljubili, da se bomo kmalu spet sestali, saj si še zdaleč nismo povedali vsega.

MARTINA JELENC,
NADA in ALOJZ PRIMON

Gluhi Celja podprvaki

V Športni dvorani Balinček je bilo državno prvenstvo gluhih v ekipnem balinanju v soorganizaciji Medobčinskega društva gluhih in naglušnih (MDGN) Slovenske Konjice s predsednikom Matevžem Marinko in Balinarskega športnega društva Rogaška Crystal. Tekmovanje so izvedli v skladu s splošnim in tehničnim pravilnikom Športne zveze gluhih Slovenije in Balinarske zveze Slovenije.

Na štiriteznem balinišču so se pomerili sedem moških in štiri ženske ekipe. Člani Društva oseb z okvaro

sluha (DOOS) celjske regije so dosegli velik uspeh. Moška ekipa je osvojila drugo mesto in tako postala že drugič podprvakinja, ženske so osvojile tretje mesto. Dvojni naslov prvaka je osvojilo društvo DGN Ljubljana med moškimi in ženskimi ekipami. Zmagovalne ekipe so prejele medalje in pokale.

Na začetku sta udeležence pozdravila Jani Božak, podžupan Občine Rogaška Slatina, in Jože Strniša, sekretar Športne zveze Rogaška Slatina, ter zaželela balinarjem veliko uspeha in prijetno druženje. Prisotne sta pozdravila tudi Branko Brumec, predsednik

Sekcije športa MDGN Slovenske Konjice, in Anton Petrič, delegat Športne zveze gluhih Slovenije. Vodja tekmovanja Jože Verk, predsednik BŠD Rogaška Crystal, se je pridružil pozdravom in željam ter balinarjem razložil potek tekmovanja.

MILENKA BLAŽEVIČ

Moške ekipe so prihajale iz MDGN Velenje, MDG Ljubljana, MDGN Slovenske Konjice, AURIS Kranj, DGN Južna Primorska, Društva oseb z okvaro sluha (DOOS) celjske regije in DGN Ljubljana. Ženske ekipe so bile iz MDGN Slovenske Konjice, AURIS Kranj, DGN Ljubljana in DOOS Celjske regije.

Celjska moška ekipa je osvojila drugo mesto in tako postala že drugič podprvakinja, ženske so osvojile tretje mesto. (Foto: Milenka Blažević)

Na ogled so dela, ki so jih v letu Edvarda Ravnikarja izdelale članice likovnega krožka, ki deluje pod okriljem Ljudske univerze Šentjur.

Ko sivine ozelenijo

Do 5. novembra bo v Knjižnici Šentjur na ogled razstava z naslovom Ko sivine ozelenijo. Na ogled so dela, ki so jih v letu Edvarda Ravnikarja izdelale članice likovnega krožka, ki deluje pod okriljem Ljudske univerze Šentjur.

Likovni študijski krožek ima v Ljudski univerzi Šentjur že večletno tradicijo in ker je Vlada RS leto 2023

razglasila za leto arhitekta Edvarda Ravnikarja, so članice krožka preučile njegova najbolj znana dela, si nekatera – predvsem v Ljubljani – ogledale in se odločile, da jim bodo dodale nekaj svežega, rastočega.

Tako so z mentorico Kvirino Martino Zupanc zasnovali likovni projekt Ko sivine ozelenijo. Ravnikarjeve stavbe so odele v zelenje

in cvetoče rastlinje. Namen razstave je opozoriti na pomen zelenih površin v urbanih krajih – na njihov vpliv na kakovost zraka, na duševno zdravje, splošno dobro počutje in kakovost bivanja.

Projekt opozarja, da lahko že ena zelena stavba močno prispeva k ustvarjanju zelene družbe, ki je okoljsko osveščena.

KVIRINA MARTINA
ZUPANC

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

Mačke, mačja trava, mačja meta in druge rožice

Zagotovo ste že kdaj opazili zunanjo domačo mačko, ki se je prav čudno valjala po travi. Kdor ima mačko, ve, da obstaja mačja trava, za gotovo pa je tudi že slišal za mačjo meto, ki ima zanimiv vpliv na mačke. Gre pri mačji travi in mačji meti za isto rastlino? Nikakor.

Mačja trava je na prvi pogled zelo preprosta, kot so trave, ki jih najdemo na vrtovih in jih mačka občasno uživa ter s tem uravnava črevesno ravnovesje in preprečuje zaprtje blata, saj je trava vir vlaknin. Mačke, ki imajo možnost prostega izhoda iz hiše, se pogosto najprej odpravijo na travnik, kjer se z velikim užitek lotijo trav, ki jih skrbno izberejo. Običajno je to trava vrste *Dactylis glomerata*.

Na splošno velja, da trava, ki jo mačka zaužije, daje črevesju vlaknine in ga s tem uravnava, pomaga tudi pri odstranjevanju kepic dlak iz želodca. Če mačka po zaužitju trave bruha, to ni zaskrbljujoče, saj je bruhanje obrambni mehanizem, ki prepreči, da bi mačka prebavila preveliko količino trave in tvegala nastanek osmotske driske. Z bruhanjem izloči tudi kepike strjenih dlak iz želodca, ki jih redno vnaša v želodec ob skrbni negi in umivanju kože. V strdke se zataknejo trave, ki tvorijo še večje kepike, imenovane bezoarji, ki ne morejo naprej v črevo. In ker ne morejo naprej, se vrnejo z bruhanjem. Tako deluje čistilni sistem za telo.

Notranje mačke, ki nimajo izhoda na travnik, občasno tudi potrebujejo »čistilno akcijo« prebavil. Ker si trave ne morejo poiskati same, jim pri tem skrbni lastniki pomagamo.

Gojenje mačje trave doma je zelo preprosto, saj jo gojimo tako kot božično žito. Semena lahko posejete v cvetlične lon-

ke ali korita in redno škropite. Mački jih ponudite, ko dosežejo višino deset centimetrov. Seme v vrečkah dobite v trgovinah z opremo za male živali in tudi na vseh vrtnarskih oddelkih večjih prodajalnih. Mački travo ponudite in čez čas umaknite. Skrbno jo zalivajte in po potrebi tudi obrezujte. Tako ji podaljšamo življenjsko dobo.

Druga možnost je, da kupite že pripravljen substrat s seme- ni v PVC-posodicah in se držite navodil na ovoju. Takšne pripravljene pakete običajno prodajajo le v prodajalnah z izdelki za male živali.

Tretji in najcenejši način je, da na travniku s koreninami in z zemeljsko grudo izkopljete nekaj primerne trave, jo daste v lonček in ponudite mački. Z obrezovanjem in zalivanjem boste tudi tako travo lahko nekaj časa lepo vzdrževali.

Novost farmacevtske industrije, ki se ukvarja z dodatki za mačje zdravje, je mačja trava v tabletah.

Obstajajo tudi mačke, ki jih trava ne zanima. Zakaj je tako, strokovnjaki niso enotni. Eni trdijo, da mačke jedo travo samo, kadar jim je slabo, vendar to ne drži. Našli so odgovor, da je to zapisano v njihovih genih. V manjših količinah jim trava vsekakor zelo koristi.

Kaj pa mačja meta?

Mačja meta je rastlina iz vrste *Nepeta cataria* in je podobna meti, ki jo običajno gojimo na vrtu za čaje in dodatke k napitkom ... Mačja meta nima posebnega učinka na človeka, ima pa ga na mačke.

Ko mačka zavoha mačjo meto, spremeni svoje vedenje. Začne prestiti, se valjati, mijavkati ... Zdi se, kot da je z njo nekaj narobe. Nekateri celo mislijo, da

gre za nekakšno drogo, a to ni res, sicer je ne bi prodajali. Torej zakaj se mačka tako nenavadno vede, ko pride v stik z mačjo meto?

Razlog je organ, ki ga imajo v smrčku in se imenuje vomeronazalni organ. Sestavljen je iz majhne cevke, ki povezuje usta (za obema zgornjima srednjima sekalcema) z nosom, vendar ne sega čisto do nosu, ker se prej slepo konča. Tako kot služi nos za zaznavanje vonjav, se tudi ta organ uporablja za zaznavanje vonjav feromonov. To so snovi, ki jih oddajajo druge mačke in omogočajo komunikacijo med njimi. Snov, ki jo oddaja mačja meta, imenovana nepetalakton, je kemično podobna mačjemu feromonu. To je feromon, ki se oddaja iz genitalij. Torej je spolni feromon.

Tako lahko razumemo, zakaj se mačke, samci in samice, vedejo tako nenavadno, ko jo jedo ali samo vohajo. Mačkam meta pričara vtis, da imajo pred seboj mačko nasprotnega spola – samca ali mačjo samico. Običajno učinek mine v 15 do 20 minutah. Seveda obstajajo tudi mačke, ki jih ta snov sploh ne vznemirja. Ni znano, zakaj. Podoben učinek ima na mačke baldrijan. Naslednji pomirja, na mačke pa ima nasproten učinek.

Večina mačjih igračk, ki jih lahko kupite, vsebuje posušeno mačjo meto. Kupite lahko tudi izvleček, s katerim samo nekoliko napršite mehke igračke. Z njimi občasno nekoliko popestrite življenje notranjim mačkam.

Če notranjim mačkam, ki imajo travo rade, ne omogočimo dostopa do njih, se bodo lotile drugih okrasnih rastlin, ki jih imamo v stanovanju. A pozor, nekatere sobne rastline so za

mačke strupene. Naj jih naštujem samo nekaj: difenbahija, ciklama, klivija, božična zvezda, fikus, bršljan, amarilis, hortenzija, orhideja ... Pozorni moramo biti tudi pri rezanem cvetju. Za nas tako lepi tulipani, narcise in šmarnice so zelo strupeni. Pri izdelavi naravnih adventnih venčkov se izognite vejicam tise in bršljanu. Znaki zastrupitve so močno slinjenje, bruhanje, driska, epileptični napadi, paraliza ter težave z dihanjem in srčna aritmija. V teh primerih je potreben obisk pri veterinarju.

Naj vam uspe najti pravo razmerje med lepo urejenim domom in spodbudnim ter zdravim okoljem za vašo mačjo prijateljico. Šopek mlade zelene trave na okenski polici bo lep okras in tudi veselje za vašo mačko.

Na razstavi mačk, ki bo na Celjskem sejmu 14. in 15. oktobra, boste v kletki poleg mačk zagotovo videli kakšne igračke z vonjem po mačji meti. Na stojnici z mačjimi igračkami se bo verjetno našlo tudi kaj takšnih, ki so polnjene z njo.

Razstavljenih bo veliko različnih pasem mačk iz Slovenije in sosednjih držav. Okus obisko-

valcev se običajno ne sklada s strokovnimi ocenami sodnikov, zato bodo imeli možnost glasovati za najbolj simpatično

mačko po izboru obiskovalcev. Lepo vabljeni!

Tatjana Malgaj,
Felinološko društvo Celje

RAZSTAVA MAČK

CELJE | SLOVENIA

14. in 15. OKTOBER

OD 10h DO 18h

CELJSKI SEJEM - HALA E

INFORMACIJE
WWW.FDCELJE.SI

12. SMEŠKOV LUTKOVNI MARATON

13. oktober - Celjska kulturnica

17.00 predstava za otroke Alma - Škratovo lutkovno gledališče

19.00 predstava za odrasle Coco Ch.Adel - Lucija Čirovič

Kulturno društvo Smeško
kdsmesko@gmail.com
031 448 027

an-nika

DEODON- naravni deodorant za noge

- Zavira potenje in neprijeten vonj stopal na naraven način
- Deluje osvežilno in negovalno
- Zmanjša občutek težkih in utrujenih nog
- Ne vsebuje aluminijevih soli

15% popust s kodo: ZDRAVJE15

Deodon najdeš na www.annika.si/shop, v vseh centrih AN.NIKA in izbranih lekarnah.

*popust se ne upošteva na že znižane izdelke/pakete.
**koda je veljavna do 31.10.2023.

BiRO bit

VSE ZA PISARNO

- Prodaja, najem in servis multifunkcijskih naprav
- Celovita ponudba pisarniškega materiala

W: birobit.si
T: (03) 425 6100

Utelešenja velenjske Kunigunde (2)

Nekoč naj bi na Velenjskem gradu živel Kunigunda. Po pripovedovanju nekaterih grofična, po mnenju drugih spletična, je bila samska lepota dolgih črnih las in dobrega srca. Ker naj bi znala čarati, so jo imeli za čarovnico. Ob sušah je lahko priklicala dež, ob močah sonce, ublažila je zmrzal. V muzeju na gradu hranijo pečnico – velik del peči v obliki hrastovega debla, verjetno iz 19. stoletja, okrašeno z vejicami in s kačami. Na njej sta zapisani ime Kunigunda in letnica 1469.

Kunigundo so vrgli v vodnjak na grajskem dvorišču. Ko so ga pred leti čistili, so našli v njem »stekleno kroglo«, ki naj bi bila Kunigundina. Pravijo, da na gradu straši Kunigundin duh in morda je prav on grajskega oskrbnika od zadaj prijel za ramo, ko je zvečer

zapuščal grad. Oskrbnik se je ozrl, a ni videl nikogar ... V nekdanjem stražarskem stolpu so v kamnitem zidu našli približno meter dolg šop prepletenih črnih las. Bili naj bi Kunigundini. Kunigunda naj bi bila pokopana na starem šmarškem pokopališču.

Po drugi različici je bila Kunigunda lepa hči mogočnega graščaka. Snubci so prihajali iz vse dežele Kranjske, pa tudi z Laškega in Švabskega je zaneslo koga. Plemeniti mladeniči je niso prepričali, rajši je še naprej ždela v svoji sobi in se pogovarjala z dojiljo. Nekega dne se je le zgodilo usodno srečanje. Ko je z očetom graščakom v kočiji potovala proti letni rezidenci, se je zazrla v mladega fanta, ki je peljal gosi na semenj. Uročile so jo njegove lepe oči, ko sta se spogledala, pa je pretreslo tudi njega. Vnovič sta se uzrla v cerkvi na božično noč, ko je on prepeval v cerkvenem zboru. Dojilja jo je svarila pred strogim očetom, a je nato le popustila želji varovanke in dovolila srečanje v grajskem parku, kjer sta si obljubila večno zvestobo. Usodno ljubezen je uničil pijani grajski vrtnar, ko je skrivnost izblebetal staremu pisarju, ta zlobnež pa je svežo novico takoj nesel na uho strogemu graščaku. Oče ni prenesel pomisli na to, da se je hči zaljubila v gospega pastirja, in je njeno roko takoj ponudil starejšemu, premožnemu prijatelju s sosednje graščine. Kunigunda se ni hotela ukloniti očetovi volji, zato je ukazal, naj jo zazidajo v temno sobo brez oken in vrat na severni strani Velenjskega gradu, sam pa je legel v posteljo in čez slab mesec izpusil svojo dušo. Še nedolgo tega so stari Velenjčani uporabljali frazo, da »je kdo v temi, kot je bila grajska Kunigunda.« Tudi večeri so včasih na gradu prav nemirni in tu in tam se pri kapelici pod Kožljem prikaže bela, neustavljivo lepa gospa.

Zametek konstrukta grajske legende na temelju dejstev

Najprej je bil zapis na pečnici – ime Kunigunda z letnico

Na fotografiji je pečnica z zapisom Kunigunda in letnico 1469, ki jo hrani Muzej Velenje.

1469. Ime Kunigunda izhaja iz nemškega imena Kunigunde, ki je zloženo iz starovisokonemških besed kunni v pomenu besede »pleme, rod« in gund »boj«. Kunigunda je bilo v srednjem veku povsem običajno in zelo priljubljeno ime med plemkinjami, med kmečkim prebivalstvom pa ni bilo navzoče. Najbolj znamenita Kunigunda je bila nemška cesarica. Rodila se je ok. 980 v luksemburški grofovski družini, vzgojena je bila v samostanski šoli. Okoli l. 1000 se je poročila z bavarškim vojvodo Henrikom II. iz Bamberga, ki je l. 1002 postal nemški kralj. Papež Benedikt XII. ju je leta 1014 okronal za cesarja in cesarico. Sveta Kunigunda je bila prva cesarica, ki z vladarskim nazivom ni bila okronana le kot cesarjeva žena, temveč je bila kot cesarica dejansko enakovredna cesarju. Bila je njegova svetovalka v političnih odločitvah. Globoko verna zakonca sta ustanovila številne cerkve in samostane ter močno podpi-

rala duhovščino. Henrik II. je leta 1008 ustanovil Bambersko škofijo, v tamkajšnji stolnici pa sta tudi oba pokopana. Papež Inocenc III. ju je leta 1200 razglasil za svetnika, o njunem življenju pa so se spletle številne legende. Najbolj znana je tista o besedah Henrika II., ki naj bi jih na svoji smrtni postelji izrekel cesaričinim luksemburškim sorodnikom: »Ženo vam vračam takšno, kot sem jo prejel.« Se pravi, da nista »konzumirala« zakona.

V arhivskem gradivu Velenjskega gradu sta zabeleženi dve na grad priloženi Kunigundi, vendar pa nobena nima povezave z letnico 1469. Vsekakor tudi zapisana letnica ni pristna, saj je zapisana v sodobnih arabskih številkah. Pristna štirica bi morala biti zapisana v obliki pentlje. Lahko le ugibamo, zakaj je prav tista letnica na peči, kdo jo je zapisal in kdaj. Se nadaljuje.

ANDREJA AŽBER
Knjižnica Velenje

DOGODKI V OSREDNJI KNJIŽNICI CELJE

SREDA,
11. oktober,
ob 17.00

PRAVLJICNE DOGODIVŠČINE Z MOJCO
Primerno za otroke od 4. do 7. leta starosti.
Knjižnica pri Mišku Knjižku

ČETRTEK,
12. oktober,
ob 17.30

BRALNO-POGOVORNA URICA
Biblioterapevtsko srečanje s Silvom Purom.
Oddelek Glasba-film

PONEDELJEK,
16. oktober,
ob 17.30

PREDSTAVITEV KNJIGE DR. MIRANA APLINCA: MESTO Z VONJEM PO USNJU
V okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje.
Študijska čitalnica

SREDA
18. oktober,
ob 18.00

NAPOVEDUJEMO
HOSPICKAFE: MODROSTI PRETEKLOSTI ZA OBOGATITEV SEDANJOSTI
Večer s patrom Karlom Gržanom.

WWW.KNJIZNICA-CELJE.SI

Ob zaključku trgatve pred 100 leti v Cerovcu pri Šmarju

Iz družinske kronike ...
Moj prapraded Joseph Lorger se je rodil leta 1801 v Cerovcu pri Šmarju. S prvo ženo Marijo (roj. Volk), ki je umrla stara komaj 34 let, sta imela štiri otroke. V drugo se je poročil z Ano iz Senovice, ki mu je rodila tudi štiri otroke. Eden izmed njih je bil moj praded Florianey (Florjan), ki se je poročil z Agnes (roj. Štumberger) iz kraja Belo, s katero sta imela prav tako štiri otroke – Franza (1883–1885), Amalijo (1886–1967), mojega starega očeta Cirila (1888–1958) in Johana (1890–?).
Prvorojeni otrok Franz je umrl star komaj dve leti, Amalija in Johan sta živela na domačiji. Moj stari oče Ciril se je po poroki z ženo Julijano (roj. Arzenšek) leta 1914 z Grobelnega preselil v Celje, kjer so se jima rodili trije otroci – Bogomir, Viktorija in moj oče Edi. Stari oče Ciril se je pogosto vračal k sestri in bratu v domači Cerovec, kjer je pred njihovo domačijo pred stotimi leti v času trgatve nastala pričujoča fotografija.
Prispevala: ROMANA PERNOVŠEK

Rubriko pripravlja: Domoznanski oddelek Osrednje knjižnice Celje; Info: srecko.macek@knjiznica-celje.si; Medijski pokrovitelj: Novi tednik; Vir: www.kamra.si, Album Slovenije – osebni spomini 20. st.

ALBUM S CELJSKEGA

Na fotografiji so prepoznani: v sredini s steklenico je Johan Lorger, ob njem s klobukom je moj stari oče Ciril, pred njim sedi z belo ruto njegova sestra Amalija in v ozadju stoji moja stara mama Julijana, ki ima v naročju triletnega sina oziroma mojega očeta Edija, desno spredaj sta Štumbergerjevi dvojčici iz Belega in na levi na takšnih veselica obvezni muzikant.

RECEPT ZA ČRNEGA PIŠČANCA

- 1. Očisti piščanca
- 2. Daj piščanca v pečico
- 3. Pojdi na FB preverit »Vsakodnevne jedi«

Nevarnost s petimi
črkami

Zakon

Potnik na letalu ogovori lepo stevardeso:
»Smem vprašati, kako vam je ime?«
Stewardesa: »Eva Benz.«

Potnik: »Lepo ime. Je na kak način povezano z
avtom Mercedes Benz?«
Stewardesa: »Seveda, stroški vzdrževanja so
enako visoki.«

Če kdo potrebuje mojstra, ki zna takole na-
pačno vgraditi okna, sporočam, da je naj-
boljši Jože Novak iz Zgornje Kungote. Moram
ga javno pohvaliti predvsem zaradi njegove
skromnosti, saj se ne oglašja na telefon, da bi
mu lahko sporočil pohvale za njegovo delo.

Ste slišali kako dobro šalo?
Pošljite nam jo na Novi tednik,
Prešernova 19, 3000 Celje ali
na mail tajnistvo@nt-rc.si in če
se bo tudi nam zdela smešna,
jo bomo objavili.

Balkon

Z ženo sva v poletnem večeru sedela na balkonu, ko se je
z zgornjega balkona začel spuščati skoraj gol moški. Na sebi
je imel samo ženske spodnje hlačke. Prosil naju je, da ga
pustiva, da gre ven skozi najino stanovanje. Pospremil sem
ga do vrat in nato rekel ženi: »Gotovo je bil pri Sari. Ona ima
takšne spodnje hlačke s smešnimi risbami psov in mačk.«
Kakšna napaka, kakšna napaka!

Napis

Ona: »Na cigaretah piše, da kajenje ubija. Zakaj to ne piše
tudi na vodki?«
On: »Zakaj bi pa na vodki pisalo, da kajenje ubija?«

Moj sosed ima tako kislo grozdje, da
škorci jemljejo tablete za zmanjšanje
želodčne kisline.

Običajno se ne hvalim s svojimi dragimi
potovanji, tokrat pa naj bo. Pravkar sem
se vrnil z bencinske črpalke.

»Priatelj, res ni lepo,
da spiš z mojo ženo.«
»Kdo bi vama ustregel!
Ona pa pravi, da je lepo.«

Šminka je največja težava
pri spoznavanju.
Danes žensko spoznaš,
jutri je ne prepoznaš.

Oven

Vaš vladar Mars bo v tem
dnevu vstopil v znak škorpijo-
na, zato bo deloval z vso močjo.
Nad pomanjkanjem energije se
ne boste mogli pritoževati, saj
je boste imeli celo preveč. Bi-
stveno je, da jo pravilno razpo-
redite. Partner bo nestrpen in
se ne bo strinjal z vami. Brez
nič ni nič, to bo ostalo vaše na-
čelo tudi v prihodnje. Mogoče se
bo vse skupaj malce zavleklo,
vendar posledic ne bo.

Bik

Vaša vladarica Venera potu-
je po sorodnem znamenju, kar
vam prinaša pozitivne okolišči-
ne, ki jih boste lahko s pridom
uporabili. Vaš praktičen duh bo
prebujen. Osredotočili se boste
na delo, saj ste v preteklih dneh
zanemarili neko opravilo. Vaša
zbranost ne bo ravno na višku,
težje se boste odločili. Pot bo-
ste morali preložiti na kasnejši
čas, temu bodo botrovale oko-
liščine.

Dvojčka

Kar nosilo vas bo od preki-
pevajočih čustev in ljubezen
bo igrala glavno vlogo v priho-
dnjih dneh. Veliko stvari boste
dali na tehtnico in še vedno ne
boste prepričani v pravilnost
svoje odločitve. Poslušajte tudi
občutke, zelo močni in pravi-
lni bodo. Razgibanost dogodkov
bo izjemna, izjemno bo tudi
vaše počutje, izpostavljeni bodo
predvsem odnosi. Nekdo bo po-
tegnil kratek konec in tokrat to
ne boste vi.

Rak

Težko boste zmogli vse sami,
dobro je, da poiščete pomoč in
oporo. Poiščite prijatelje in jim
zaupajte svoje težave, saj vam
bo potem odleglo in boste lažje
zadilihi. Vzemite si tudi malo
več počitka. Razpoloženje se
bo precej spreminjalo, zato se
morate imeti v oblasti. Vaša
pričakovanja do partnerja so
izredno visoka. Ne čudite se, če
ne bo šlo vse po vaših željah.
Vprašajte se, koliko energije ste
mu namenili v preteklosti, in
odgovor bo takoj jasen.

Lev

V ospredju bodo odnosi, ki
bodo pridobili pomen. Priča-
kujte, da bo prišlo do stika,
zaradi katerega se lahko spre-
meni marsikaj. Veliko boste
premišljevali o ljubezni. Ne
bodite tokrat preveč nepred-
vidljivi. Presenetite lahko na
drugačen način, možnosti in
izbir je veliko. Na delovnem po-
dročju ste zelo zagreti, vendar
imate občutek, da še vedno ne
naredite dovolj. To ni res, zato
upočasnite tempo.

Devica

Kraljica ljubezni in denarja
Venera v vašem znaku vas bo
vidno polepšala. Izredno za-
nimivo in privlačno energijo
boste oddajali. Nekdo nepre-
stano buri vašo domišljijo in
želite si potrditev svojih sanj.
Kar nekaj časa bo minilo, da
se boste lahko resno lotili svojih
obveznosti. Izogibajte se spornim
situacijam, saj niste v vlogi
zmagovalca.

HOROSKOP JE TOKRAT PRIPRAVILA
ASTROLOGINJA DOLORES.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva
na **041 519 265** in na Facebookovi
strani
Dolores Astro.

Tehdnica

Od petka do nedelje opoldne
bo Luna potovala po vašem
znaku. Lunin mlaj v vašem
znamenju, ki bo nastopil v so-
boto zvečer, bo spremljal delni
sončev mrk. Bistvenega pome-
na je, da se umirite, sprostite
in povežite z ljudmi, ki jim za-
upate. Na delovnem področju
lahko pričakujete manjše za-
plete, vendar to ne bo bistveno
vplivalo na vas. Pravzaprav ste
imeli že pred tem občutek, kaj
se lahko zgodi.

Škorpion

Vaš vladar Pluton je pred
dnevi končno ponovno direk-
ten in potuje po zadnjih stopi-
njah kozoroga. Zagotovo vam
daje ponovno prilžnost, da
aktivirate nedokončane zade-
ve iz preteklosti, predvsem ti-
ste, ki so vam načenjale živce.
Nepričakovano se vam kaže
pot. Sicer vam bo prekrizala
načrte, vendar bo kljub temu
dobrodošla. Odprla se vam bo
nova perspektiva, lahko ob za-
četku novega tedna, ko boste
gostili Luno.

Strelec

Od torka zvečer in v sredo
boste gostili Luno, zato bo
njen vpliv na vas močnejši.
Vaš pogled bo usmerjen v pri-
hodnost. Bistveno je, da se
zavedate, kje so meje, kaj je
resničnost in kaj so želje. Vaše
želje bodo povečane in želeli
boste bistveno več, kot je tre-
nutno mogoče. Ogromno časa
boste morali posvetiti drugim,
zato vam ga bo zmanjkalo
zase. Hoteli vas bodo posta-
viti ob zid, kar vam nikakor
ne bo ustrezalo. Ubrali boste
nove poti.

Kozorog

Pluton, ki potuje po vašem
znaku, je ponovno direkten,
kar bo aktivirale nekatere do-
godke in zadeve, ki so stali na
stranskem tiru. Odlični čas,
da končate, kar bi morali že
pred časom in da se predvsem
znebite blokad iz preteklosti.
Globoko boste segli v žep, kar
bo omajalo vaše samoljubje. Po
eni strani se vam bo zdelo prav,
po drugi boste imeli občutek,
da ste šli predač. Ponudba,
ki jo boste dobili, bo vsekakor
mamljiva.

Vodnar

Sonce in Merkur v sorodnem
znamenju vam bosta odlično
služila, saj povečujeta vital-
nost in vaše sposobnosti ko-
munikacije z okolico. Sprašu-
jete se, kaj se dogaja z drugimi
ljudmi, saj jih sploh ne morete
razumeti. Nekdo vas bo prosil
za nenavadno uslugo. Ne do-
volite, da vse vznemirja. Bodi-
te mirni in zbrani, znali boste
ujeti pravi trenutek in izpeljati
vse tako, kot je treba.

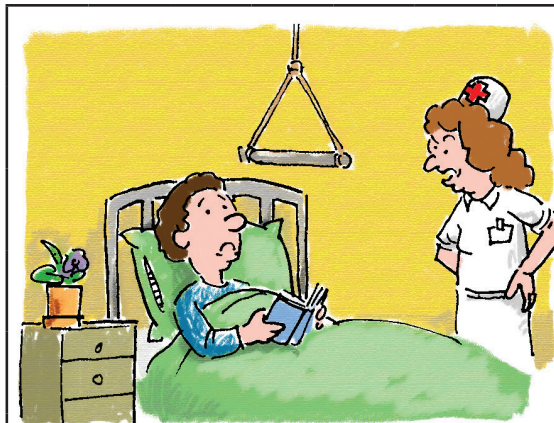
Ribi

Bolj boste morali biti upogljivi
pred novimi časi. Ne smete
se za vsako ceno zavzemati za
svoje ideje, saj morda niso tako
lahko izvedljive. Veliko ste že
spremenili in čaka vas še kar
nekaj prilagajanja. Zelo se tru-
dite vzpostaviti staro stanje,
kar je izredno težko. Napake iz
preteklosti ne bodo kar tako po-
zabljene. Ne bodite nezaupljivi
do partnerja, saj vam zaupa.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva
na **041 404 935** in na Facebookovi
strani
Astrologinja Gordana.

Nagradna križanka

Oprosti, ampak potrebujem tvojo posteljo.
Pravkar so me vrgli ...

3K	PLIN OSTREGA VONJA	NAŠ NEKDANJI ZUNANJI MINISTRE RUPPEL	ŠVEDSKA IGRALKA EKBERG	AGROPOP: MI, MI, ...	NARODNA: MOJ KLOBUK ... TRI LUKNJE	PRINC ... BELEM KONJU	OBLJUBLJE: NA DEŽELA	ZAGNANOST, ELAN	AMERIŠKI PRODUCENT SPELLING		
PRVI ČLOVEŠKI PAR											
NAJNIZJA DOPUSTNA						13					
OMA (LJUBK.)	12					NEMŠKI DOLOČNI ČLEN MALHA					
NOBEN POMENI ... EN					JURČKU ... POMAGALI HIŠICO ZGRADITI						
TAKO IN TAKO SIAMSKA MAČKA					MEJI NA IRAK NARAVA, ZNAČAJ						
KRIŽANKA & UGANKE	KEMUSKI ELEMENT (SIMBOL BI)	PRISTAŠINJA INDIVIDUALIZMA	SLAVILNA PESEM	FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO	TEČE SKOZI MÜNCHEN GR. MITOL. LETALEC	ITALIJANSKA TISKOVNA AGENCIJA		KNJIGA ZA VLAGANJE ZNAMK	ERITROCIT JE ... KRVNIČKA		
STROKOVNIAKI ZA BIOFIZIKO						OVADILI SO JO	MERI HITROST AVTA KRAJ PRI ZADRU				
ŠTUDENSKI KNJIŽICI	2					DEBELO ZIMSKO JABOLKO	5				
ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE				BANKOMAT V ZDA	15	MEDNARODNA OZNAKA ZA KNJIGE	AM. FILM: ... ZAPATA! ČIRA ...	INTERNETNA DOMENA BELGIJE ŽAR			
GRŠKA ČRKA LJ			SISTEM OPORNIKOV	NASELJE PRI MURSKI SOBOTO SP. SLIKAR (SALVADOR)	3	PLANTAŽA	REZANJE TRAVE S KOSO	GOVOR (PREKM.) AM. IGRALKA GARDNER			
ZAČETEK BESEDILA						MESTO V AVSTRUI	TEMEJNI POJEM BUDIZMA MOZIRSKI ...				
POLŽ GA IMA NA GLAVI		11				STRMINE		1	BIZANTINSKO, RIMSKO	KRAJ PRI DOMŽALAH	
Povsod z vami	DOLITEK	DESETINA MILIJONA				PRIPRAVE ZA NANAŠANJE (BARVE) NOVOZEL. STAROSELEC					
LEŽI MED GVAJANAMA			4			AVIATIK	VPRAŠALNICA DRUŠČINE (POG.)	9	NARODNA: ... PA POJDEM NA GORENSKO	ED HARRIS POSNEMA GLAS PRI KIHANJU	17
... ČI JE KITAJSKA VEŠČINA		16	POZNAVALKA				NEKD. IME MALAVIJA OVCA (LJUBK.)				
BIKOBORSKI VZKLIK	10			TIH GOVOR	BILLY ... PIANO MAN MISLITI SE ... NIČ VEDETI		OKREPLJEN		6		
KAJ ... JE DEKLICA, DA SI TAK ŽALOSTNA			GL. MESTO LAKONJE MK JE LAHKO MICHAEL ...				SULTANOV SVETOVALEC				DRŽAVNA BLAGAJNA
ŽIVAHEN, UREN					AVTOR SREČE NA VRVICI (VITAN)	PRIPADNIK SEVERNO-AMERIŠKIH INDIJANCEV		PREHRANJUJEM SE	HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE ON, ONA, ...		
KAJ ODMEVA MI KORAK, KO PO STEZI ...	8					ENAKE SORTE PTIČI SKUP ... TELUR			TRG REPUBLIKE IVAN MINATTI		
ZDRAVJE SE VAM IZBOLJUJE			14				OVREDNOTIVA	7			
KDOR KOGA ČASTI							HARAKIRI JE ... PRI SAMURAJIH				

Discomania

Vsaki petek ob 18.00 na Radiu Celje

V živo z živo!

Nagradni razpis:

- nagrada:** brisača in knjiga Kuharske bukve – vlaganje, shranjevanje in zamrzovanje živil
- nagrada:** predpasnik in knjiga Kuharske bukve – vlaganje, shranjevanje in zamrzovanje živil
- nagrada:** kuhinjska krpa in knjiga Kuharske bukve – vlaganje, shranjevanje in zamrzovanje živil

KUPON

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17							

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefon: _____ E-naslov: _____

Obkrožite: a) sem naročnik b) občasni bralec Novega tednika Podpis: _____

S podpisom tega kupona dovoljujem, da upravljalec podatkov, podjetje NT&RC, uporablja in shranjuje posredovane osebne podatke v skladu z veljavnim zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in s splošno uredbo EU o varstvu osebnih podatkov. Sodelujoči dovoljuje, da NT&RC navedene podatke obdeluje v svojih zbirkah za namen pridobivanja novih naročnikov. Sodelujoči v primeru, da je izžreban, dovoljuje objavo svojega imena, priimka in kraja bivanja v Novem tedniku. Navedene osebne podatke lahko NT&RC hrani in obdeluje do pisnega preklica privolitve sodelujočega. Na podlagi veljavne uredbe lahko posameznik kadarkoli preklicuje soglasje za obdelavo podatkov, zahteva popravek ali izbris podatkov, in sicer pisno na naslov: NT&RC, Prešernova 19, 3000 Celje ali na tednik@nt-rc.si.

Upoštevali bomo samo rešitve na kuponu, ki ga lahko pošljete po pošti ali prinesete v uredništvo.

Geslo lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov tajnistvo@nt-rc.si.

SUDOKU 591

			3				4
			9		5	8	6
2	1	5					
				5	7		
5				9		6	2
1		4					
	8						
	6						1
				2	4		9

SUDOKU 282

5						7		9
		9	6	7	4			
4		1				3		
				9	7			3
								1
2	9			5				7
1	5	4						
						9	2	
			3		6			

REŠITEV SUDOKU 590

7	1	5	9	3	2	8	4	6
9	6	3	7	4	8	5	2	1
8	4	2	5	6	1	9	3	7
6	2	7	8	1	5	4	9	3
5	9	4	3	2	7	1	6	8
3	8	1	6	9	4	7	5	2
4	3	6	1	8	9	2	7	5
2	7	8	4	5	3	6	1	9
1	5	9	2	7	6	3	8	4

REŠITEV SUDOKU 281

1	3	4	7	9	5	8	2	6
5	2	6	1	8	4	7	9	3
9	8	7	2	3	6	1	4	5
7	1	8	3	5	2	9	6	4
2	6	9	4	1	7	3	5	8
3	4	5	8	6	9	2	1	7
6	9	2	5	7	8	4	3	1
8	5	1	9	4	3	6	7	2
4	7	3	6	2	1	5	8	9

Pri žrebanju bomo upoštevali kupone s pravilnim geslom, ki ga dobite iz oštevilčenih polj. Rešitve nam pošljite na naslov: NT&RC, Prešernova ulica 19, 3000 Celje, do torka, 17. oktobra.

Geslo iz številke 40: Vedno aktivni

Izid žrebanja:

- nagrado:** družinsko vstopnico za Mednarodno razstavo mačk prejme **Tomi Kralj iz Celja**;
- nagrado:** dve vstopnici za Mednarodno razstavo mačk prejme **Adrijana Jošt iz Vojnika**;
- nagrado:** dve vstopnici za Mednarodno razstavo mačk prejme **Andrej Slonjšak iz Rimskih Toplic**.

Nagrajencem čestitamo. Obvestilo o nagradi bomo poslali po elektronski pošti oziroma jih bomo poklicali po telefonu.

V naših križankah **so besede raznovrstne, lepe in iorive.**

Križanke po meri reševalcev. Ker si zaslužite najboljše.

www.trik.si **3K**

Okusno in zabavno

V petek in soboto je v Celju zadišalo po ulični prehrani. Na Krekovem trgu se je ustavila Karavana okusov in s tem končala tretjo sezono potovanja po Sloveniji pod geslom Ker hujšali bomo jutri.

Ponudba hrane in pijače na kolesih je bila pestra. Iz tovornjačkov, prikolic in kombijev je dišalo po burgerjih, pici, falaflih in sladkih dobrotah, kot so palačinke, vafli in španski

sladki ocvrtki. K temu sta seveda sodila odlično vino in pivo. Manjkala ni niti animacija za otroke, ki so lahko v soboto skakali na mini Planici. Večerno dogajanje je popestrila glasba, in sicer

so v petek nastopili člani BK Studio banda, v soboto pa je za sproščeno vzdušje ob druženju poskrbela še pevka Anabel.

TC

Dogajanje v Celju je konec tedna popestrila Karavana okusov. (Foto: Andraž Purg)

Dišalo po »štrudlju« in sladkem grozdju

V nedeljo popoldne se je po Dobrni širil vonj po slastnem jabolčnem zavitku. Kako se tudi ne bi, ko pa je ta priljubljena sladica zavzela skoraj celotno prireditveno prizorišče v središču kraja. Zavitek je namreč v dolžino meril kar 52 metrov. Ob tem so člani sekcije vinogradnikov pri Turističnem društvu (TD) Dobrna opravili trgatve potomke stare trte z Lenta, ki uspeva na stopnišču pri župnijski cerkvi.

Pri peki in sestavljanju najdaljšega dobrnskega »štrudlja« je letos sodelovalo osemnajst članic TD Dobrna, pridružili so se jim tudi v tamkajšnjih termah, Centru za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna in gostišču Pr' Koren. 42 kilogramov jabolka za zavitek je prispevala

kmetija Brečko, zagotovo pa so jih še kakšen kilogram dodale gospodinje. Nekatere so zavitek obogatile še z drugimi sestavinami, kot so orehi, skuta, smetana ... Sladico so nato razrezale in jo razdelile med obiskovalce, izkupiček bodo v turističnem društvu namenili v dobrodelne namene, in sicer Mozirskemu gaju, kjer bo društvo spomladi uredilo tudi svojo gredico.

Tekmovanje v najdaljšem jabolčnem zavitku so na Dobrni letos pripravili že petič. Prvo leto je bil dolg 30 metrov, nato je bil vsako leto daljši. Letošnji rekorder je meril kar 52 metrov. Predsednica TD Dobrna **Marijo Deu Vrečer** veseli, da pri peki sodelujejo tudi mlajše gospodinje.

Sončno nedeljsko popoldne je bilo ob sladkanju z okusnim jabolčnim zavitkom tudi prilo-

Gospodinje z Dobrne so spekle 52 metrov slastnega jabolčnega zavitka. Kljub njegovi dolžini ga je v trenutku zmanjkalo. (Foto: BA)

žnost za druženje, klepet in sprostitve ter za trgatve potomke najstarejše trte na svedu, ki od leta 2014 uspeva tudi na Dobrni. Kot je dejal njen skrbnik **Roman Ramšak**, je »s trto lepo delati, če narava ne nagaja«. Čeprav je bilo

letošnje leto zaradi vremenskih nevšečnosti zahtevno za negovanje trte, je potomka modre kavčine z Lenta vseeno obrodila približno 60 grozdov. Na prvi trgatvi pred sedmimi leti so jih na primer obrali šest.

BA

Gasilski živžav na Ljubečni

Po vseslovenskem gasilskem kongresu v Žalcu se je petro gasilsko dogajanje v nedeljo nadaljevalo še na Ljubečni. Gasilci tamkajšnjega prostovoljnega gasilskega društva so organizirali dan odprtih vrat. Obiskovalci so si lahko ogledali predstavitev gasilskih vozil in opreme, gasilsko-ciglarški muzej in obiskali hitri tečaj prve pomoči.

Sočasno so organizirali Cici Fire Combat tekmovanje, prvo tovrstno v Gasilski zvezi Celje. Gre za družabno-tekmovalni gasilski dogodek, katerega osnovni namen predstavljajo povezovanje in druženje mladih gasilcev, spodbujanje in privzganje gasilskih vrednot ter krepitev medosebnih odnosov. Otroci so s pomočjo igre spoznavali gasilske veščine, kot so premagovanje ovir, gašenje ognja, reševanje, ter se poučili o plemenitosti in pomembnosti dela gasilcev. Tekmovanja se je udeležilo 76 ekip iz 16 različnih društev širom Slovenije, ki so se pomerile v štirih različnih kategorijah.

LP

Utrinki z dneva odprtih vrat Foto: PGD Ljubečna)

Obiskala nas je mlečna kraljica

V uredništvu Novega tednika in Radia Celje smo imeli v ponedeljek prav poseben obisk. Obiskala nas je mlečna kraljica Alina Zupanc iz Vodruža pri Šentjurju.

Ni prišla praznih rok. S sabo je prinesla izdelke Mlekarne Celeia in nam tako polepšala ponedeljkovo jutro. Ta osrednja mlekarna na Celjskem mlečne kraljice izbira že 16 let. Z njihovo pomočjo promovira pomen domačega mlekarstva in mlečnih izdelkov.

ŠO

Mlečna kraljica Alina Zupanc v družbi jutranjih voditeljev Boštjana Odra in Bojane Avguštinčič (Foto: ŠO)

Šaljivo in poučno

Taborniki iz Rodu II. grupe odredov Celje so konec tedna pripravili že dvanajsto tekmovanje Grof (Grajska orientacijska fešta). Na Starem gradu se je zbralo več kot 350 tabornikov iz vse Slovenije in zamejstva.

Kot je povedala **Janja Skarlovnik**, vodja promocije in stikov z javnostjo, gre za šaljivo in sproščeno tekmovanje s srednjeveško tematiko. Glavni del tekmovanja je bil v soboto, ko so tekmovalci opravljali naloge in se na Starem gradu spopadli z različnimi izzivi ter se s pomočjo zemljevida urili v svoji orientaciji po okolici Celja. Nekateri udeleženci so prišli na grad že dan prej in prespali v šotorih.

Letošnja tema tekmovanja so bili oblačila in oklepi. Organizatorji so želeli mlade seznaniti z negativnimi posledicami tekstilne industrije in hitre mode, da bi se v skrbi za naravo bolj zavedali te problematike. V tem duhu so zasnovali delavnice ter organizirali tudi izmenjevalnico oblačil.

TC

Tradicionalno taborniško tekmovanje Grof je bilo že dvanajsto leto. (Foto: Ana Marija Hren in Ksenija Vidmar)

Tekli za pomoč

Minulo soboto je Lions klub Celje Mozaik organiziral že tradicionalno dobrodelno prireditev Tečem, da pomagam, ki jo sicer Lions klubi pripravijo po vsej Sloveniji. Na travniku za pokrajinskim muzejem so organizatorji z medobčinskimi društvom slepih in slabovidnih postavili poligon, kjer so udeleženci lahko reševali naloge, kot bi bili slepi.

Obiskovalci Guštove mestne plaže ob Savinji so v soboto preučevali brajevo pisavo, se sprehodili z zavezanimi očmi in z belo palico med različnimi ovirami, s tipanjem so reševali naloge sestavljanek ter se seznanjali, kakšne ovire predstavljajo slepim vsakodnevne dejavnosti, ki jih videči jemljemo kot samoumevne. Preizkusili so se tudi v nordijski hoji in osvojili osnovne tehnike tega športa. Vsak udeleženec je z izvedbo nalog zbiral žige na kupončkih in s tem sodeloval za glavno nagrado, polet z balonom.

Vsa zbrana dobrodelna sredstva na dogodku so organizatorji namenili medobčinskemu društvu slepih in slabovidnih za nakup pripomočkov za lažšanje vsakodnevnih ovir, s katerimi se soočajo zaradi svoje slepote.

ER

Obiskovalci so se preizkušali v premagovanju ovir. (Foto: arhiv Lions klub Celje Mozaik)